

K.K.T.C. MERKEZ BANKASI

ÜÇ AYLIK BÜLTEN

Sayı: 2010 - IV

Ö N S Ö Z

Bankacılık sektörü aktif toplamı, Aralık 2010 itibarıyla bir önceki yılın aynı dönemine göre yüzde 8,63 oranında artış göstererek 8.416,8 milyon TL seviyesine ulaşmıştır. Buna paralel olarak sektörün şube sayısı 184'den 192'ye, personel sayısı ise 21 kişi artarak 2.408'den 2.429'a yükselmiştir.

Bankacılık sektörü brüt kredileri bir yıllık dönemde yüzde 16,53, sektörün en önemli fon kaynağı konumundaki mevduat ise yüzde 7,63 oranında artış göstermiştir. Brüt krediler kalemi artış hızının mevduat kalemi artış hızından fazla olmasına bağlı olarak 2009 yılsonunda yüzde 60,52 olan sektör mevduatının krediye dönüşüm oranı, 2010 yılsonu itibarıyla 5,01 puan artarak yüzde 65,53'e yükselmiştir.

Sektörün tahsili gecikmiş alacakları (TGA) 2010 yılında 3,07 puan azalmıştır. Buna göre 2009 yılında 455,4 milyon TL olan TGA toplamı 14 milyon TL azalarak 2010 yılı sonunda 441,4 milyon TL seviyesine gerilemiştir.

2009 yılsonunda 790,7 milyon TL olan sektörün özkaynakları yüzde 18,31 oranında artarak Aralık 2010 itibarıyla 935,5 milyon TL seviyesine ulaşmıştır.

Bankacılık sektörü 'Sermaye Yeterliliği Standart Rasyosu' 2009 yılsonuna göre 0,47 puan artarak Aralık 2010 sonunda yüzde 20,86 olarak gerçekleşmiştir.

2009 yılında 2.509,8 milyon TL olan kamu maliyesinin bütçe gelirleri, Aralık 2010 sonunda yüzde 5,30 oranında artarak 2.642,9 milyon TL'ye yükselmiştir. İlgili dönemde bütçe giderleri ise yüzde 3,33 oranında artarak 2.575,1 milyon TL'den 2.660,9 milyon TL'ye ulaşmıştır.

KKTC dış ticaret açığı, 2009 yılsonuna göre yüzde 6,65 oranında azalarak Aralık 2010'da 371,8 milyon ABD doları olarak gerçekleşmiştir.

Aralık 2010 itibarıyla, KKTC'ye gelen yabancı yolcu sayısı bir önceki yılın aynı dönemine göre yüzde 12,75 oranında artarak 800.376 kişiden 902.390 kişiye yükselmiştir.

Sonuç olarak, bankacılık sektörü temel göstergelerinin 2010 yılında pozitif yönde başarılı bir performans göstererek, ülke ekonomisine katkıda bulunmaya devam etmiştir.

Ahmet TUGAY
Başkan

© KKTC Merkez Bankası, 2010 / IV

Adres

Bedreddin Demirel Caddesi,
Lefkoşa - KKTC

Yazışma Adresi

P.K. 857, Lefkoşa-KKTC

Telefon

0392 - 611 5000

Fax

+0392 - 228 5240

+0392 - 228 2131

Websitesi

<http://www.kkctcmerkezbankasi.org>

E-mail

ileti@kkctcmerkezbankasi.org

Üç aylık bültende yayımlanan veriler geçici verilerden derlenmiştir. Önceki bültenler ve/veya internet sitemizdeki verilerle karşılaştırıldığında farklılıklar görmek mümkün olup, kamuoyunu bilgilendirmek amacıyla hazırlanan bu bültendeki veriler kanıt gösterilmek suretiyle KKTC Merkez Bankası'ndan herhangi bir hak veya değişiklik talebinde bulunulamaz.

Bu yayının tüm hakları saklıdır. Sadece, ticari amaçlı olmayan eğitim, araştırma vb. çalışmalarda kaynak gösterilerek kullanılabilir.

Ön Kapak Resmi: Eski Girne Limanı-Girne

A. KISALTMALAR

ABD	Amerika Birleşik Devletleri
AB/AB-13	Avrupa Bölgesi
AMB/ECB	Avrupa Merkez Bankası
BoE	İngiltere Merkez Bankası
DPÖ	Devlet Planlama Örgütü
FED	Amerika Merkez Bankası
GSMH	Gayri Safi Milli Hasıla
GSYİH	Gayri Safi Yurtiçi Hasıla
ILO	Uluslararası Çalışma Örgütü
IMF	Uluslararası Para Fonu
İAB	İstanbul Altın Borsası
KKTCMB/Banka	Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Merkez Bankası
KOBİ	Küçük ve Orta Boy İşletme
MB	Merkez Bankası
MDC	Menkul Değerler Cüzdanı
MMK	Mevduat Munzam Karşılıkları
OECD	Ekonomik Kalkınma ve İşbirliği Örgütü
SYSR/SYR/SYSO	Sermaye Yeterliliği Standart Rasyosu
TL/TP	Türk Lirası
TGA	Tahsili Gecikmiş Alacaklar
TCMB	Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası
YP	Yabancı Para
£	Sterling, GBP
\$/Dolar	Amerikan Doları, ABD Doları
€	Euro, Avro

B. TANIMLAR

Brüt Krediler: Kredi + Tahsili Gecikmiş Alacaklar

Likit Aktifler: Nakit Değerler + Merkez Bank. Alacaklar + Bankalardan Alacaklar

İÇİNDEKİLER

	Sayfa
Önsöz	i
1 Uluslararası Gelişmeler	1-9
2 İstihdam ve Fiyatlar	11-14
3 Dış Ekonomik İlişkiler	15-23
4 Bütçe Gelişmeleri	25-30
5 Parasal ve Finansal Gelişmeler	31-42
6 Finansal İstikrar Analizi	43-48
Ekonomik Kararlar	49-52
İstatistik Tabloları	53-84
Notlar	85-86

1. ULUSLARARASI GELİŞMELER

2010 Yılı Dördüncü Çeyrek Küresel Görünümü

2010 yılı son çeyreği ile ilgili açıklanan veriler, küresel ekonomide toparlanmanın farklı hızlarda olsa da beklentilere paralel seyrettiğini göstermektedir. Bu çeyrek içerisinde de özellikle gelişmekte olan ülke ekonomilerinin olumlu performansları, büyümenin geleceğinin bu ülkelerde olduğuna dair algıların güçlenmesine neden olmakla birlikte bu ülkelere yaşanan yoğun sermaye girişleri nedeniyle yerel para birimlerinin değerlenmesi ve ekonominin aşırı ısınması gibi sorunları ortaya çıkarmıştır. Buna bağlı olarak gelişmekte olan ülke ekonomileri merkez bankaları faiz politikalarında değişikliğe gitmiş ve faizleri artırarak para politikasında normalleşme yönünde adımlar atmaya başlamıştır. Ancak gelişmiş ülke ekonomilerinde yüksek işsizlik ve kamu borç stoklarına bağlı olarak büyüme üzerinde aşağı yönlü risklerin 2010 yılı son çeyreğinde de ortadan kalkmaması bu ülkelerde herhangi bir faiz artırımı sürecine başlanması engellemiştir. Küresel ekonomi deki toparlanma ile ilgili gelen verilere bakıldığı zaman 2010 yılı ikinci yarısında büyümenin, 2010 yılı birinci yarısına göre hızı azalsa da, devam ettiği görülmektedir.

2010 yılı son politika toplantılarında özellikle ABD ve Avrupa Merkez Bankaları ekonomideki toparlanmanın devam ettiği ancak toparlanmanın işsizliği düşürmeye yetecek kadar güçlü olmadığına vurgu yapmıştır. Bu açıklamalara istinaden krizle birlikte uygulamaya konulan politikaların bir süre daha devam ettirileceği ve uygulanan genişletici para politikalarının kısa vadede ABD ve Avrupa ekonomisini destekleyeceği öngörülmüştür. Diğer taraftan Avrupa bölgesindeki bazı ülkelerin bütçe gelişmeleri ve borç stoklarına bağlı olarak tüm ülkelerin düzenleyici önlemler alması gerektiği 2010 yılı Aralık ayı içerisinde Avrupa Merkez Bankası tarafından vurgulanmıştır.

Uluslararası Para Fonu (IMF) tarafından düzenli olarak hazırlanan Dünya Ekonomik Görünümü Raporu Ocak 2011 de güncellenmiştir. 2010 Ekim ayı raporunda 2011 yılı için yüzde 4,2 olarak tahmin edilen küresel ekonomideki büyüme oranı güncellenen son raporda yüzde 4,4'e yükseltilmiştir. Aynı raporda 2012 yılında küresel ekonomideki büyümenin yüzde 4,5 olacağı öngörülmektedir. Söz konusu raporda gelişmiş ekonomilerin küresel ekonomik toparlanma için büyük risk teşkil etmeye devam ettiği vurgulanırken, özellikle Avrupa'daki borç krizinden kaynaklı aşağı yönlü riskler ve birçok ülkenin bütçe sorunları ile yüksek borç stokları konusunda uyarılar yer almaktadır.

Gelişmiş ülke ekonomilerinin Ekim raporunda 2011 için yüzde 2,2 olan büyüme tahmini Ocak ayında güncellenen raporla birlikte yüzde 2,5'e yükseltilirken, yaşanacak bu büyüme oranının yüksek işsizlik oranını düşürmede yeterli olmayacağına vurgu yapılmıştır. IMF bu uyarı ile birlikte gelişmiş ülke ekonomilerinin büyümeyi desteklemek için gevşek para politikalarını sürdürme ihtiyacı olduğuna işaret etmiştir.

2011 Ocak ayında güncellenen raporda gelişmekte olan ülke ekonomileri için 2011 yılı büyüme tahminini yüzde 6,5'e yükselten IMF, bu ülkelerin küresel tüketimin yaklaşık yüzde 40,00'ni oluşturduğu, bu ekonomilerdeki bir yavaşlamanın küresel ekonomideki toparlanmayı sekteye uğratabileceği uyarısında bulunmuştur. Gelişmekte olan ekonomilerle ilgili bir diğer tespit ise, özel yatırımların bu ülkelere güçlü akışının 2011 yılı içinde de muhtemelen devam edeceğidir. Bunun yanında bu ülkelerdeki en önemli riskin enflasyon olduğu ve sıkı para politikası uygulamalarına ihtiyaç duyulduğu vurgulanmıştır.

Güncellenen raporda küresel ekonomideki büyüme üzerinde büyük etkisi bulunan Çin ve Hindistan ile ilgili de tahminlerde bulunulmuştur. Buna göre Çin'in 2011 yılında yüzde 9,6, 2012 yılında yüzde 9,5 büyüyeceği tahmin edilirken, Hindistan'ın 2011 yılı büyümesinin yüzde 8,4 seviyelerinde olacağı öngörülmektedir.

Küresel İşsizlik

2010 yılı içerisinde gelişmiş ekonomilerde izlenen istihdam hareketleri, küresel ekonomide yıl içinde gözlenen toparlanmanın istihdamdaki görünümü destekleyecek kadar güçlü olmadığını göstermektedir. Özellikle Amerikan ekonomisinde 2010 yılı içinde görünen ekonomik büyümeye rağmen işsizlik rakamlarının toparlanamıyor olması istihdam yaratmayan büyüme kavramını ortaya çıkarmıştır. Bu noktada küresel büyüme verilerinin özellikle güçlü istihdam verileri ile desteklenmesi, kriz döneminden istikrarlı büyüme dönemine geçiş sürecinin başladığını gösterecektir.

Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO)'nun "Küresel İstihdam Eğilimleri 2011" raporuna göre, küresel ekonomik krizin ardından birçok ülkede yaşanan toparlanmaya karşın resmi küresel işsizlik oranı, 2009 yılına göre neredeyse hiç değişmeden, 2010 yılında 205 milyonda kalmayı sürdürmüştür. Rapora göre küresel ekonomik krizin başladığı 2007 yılından bu yana 27,6 milyon kişi daha işsiz kalmıştır. Raporda ayrıca küresel büyümenin, özel tüketimin, yatırımın, uluslar arası ticaretin 2010 yılında toparlanma yaşadığı hatta kriz öncesi seviyeyi geçtiği, buna karşılık istihdam piyasasında benzer bir toparlanmanın olmadığı vurgulanmıştır.

Rapora göre 2007 ile 2010 yılları arasında küresel işsizlik oranındaki artışın yüzde 55'00'i gelişmiş ekonomilerde ve Avrupa Birliği bölgesinde oluşmuştur. Yani işsizlikteki artışın büyük bir payı gelişmiş ekonomilerden kaynaklanmıştır. Brezilya, Kazakistan, Sri Lanka, Tayland ve Uruguay gibi gelişmekte

olan ülke ekonomilerinde ise, gelişmiş ülke ekonomilerinin tersine, işsizlik oranı kriz öncesi seviyelerinin altına inmiştir.

Enflasyon

2010 yılı son çeyreğinde emtia fiyatlarında gerçekleşen artışlara paralel olarak, tüketim sepeti içinde gıda ürünlerinin daha büyük ağırlığa sahip olduğu gelişmekte olan ülke ekonomileri enflasyon seviyelerinde artışlar yaşamıştır. Bunun yanında küresel kriz döneminde ABD dolarına karşı değerlenen gelişmekte olan ülke para birimlerinin, 2010 yılı son çeyreği içinde değer kaybetmesi de kısa vadede enflasyon beklentileri üzerindeki riskleri artırmaktadır.

Uluslararası Para Fonu'nun 2011 yılı Ocak ayında güncellemiş olduğu Dünya Ekonomik Görünüm raporunda 2011 yılına ait enflasyon tahminleri, büyük ölçüde enerji fiyatlarındaki gelişmeler nedeniyle yukarı yönlü revize edilmiştir. Enflasyondaki artışın küresel krizden daha az etkilenen gelişmekte olan ülke ekonomilerinde daha yüksek seviyelerde gerçekleşmesi de söz konusu raporda vurgulanmıştır.

Petrol fiyatları dışında ABD'nin uygulamakta olduğu gevşek para politikası, varlık fiyatlarında yaşanacak kontrolsüz artışlara bağlı olarak, gelişmekte olan ülkelere enflasyonist baskı yaratabilecektir.

IMF'nin Ekim ayında yayımladığı Dünya Ekonomik Görünüm Raporu'na göre gelişmiş ülke ekonomilerinde 2011 yılsonu itibarıyla tahmin edilen enflasyon seviyesi yüzde 1,30 olmuştur. Ocak ayında güncellenen söz konusu raporda ise bu tahmin artırılarak yüzde 1,6 seviyesine çekilmiştir. Ayrıca gelişmekte olan ülke ekonomileri 2011 yılı enflasyon seviyesi tahminleri de 0,3 puan artırılarak yüzde 6,0 seviyesine yükseltilmiştir.

JP Morgan PMI Endeksi

JP Morgan PMI endekslerinde 2009 yılı birinci çeyreği başından itibaren yaşanan artışın üçüncü çeyrek içinde yavaşlamasının ardından 2010 yılı son çeyreği içinde hızını tekrar artırdığı görülmektedir. Değerlendirmeler yapılırken JP-Morgan PMI endekslerinin 50 değerinin üzerinde olması bu değışkende bir önceki aya göre artış olduğunu, 50 değerinin altında olması ise düşüş olduğunu gösterirken, 50 değeri herhangi bir değışiklik olmadığını ifade ettiği göz önünde bulundurulmalıdır.

2008 sonu itibarıyla 37,3 seviyesine gerileyen JP-Morgan 'Küresel Çıktı Endeksi' 50 değerini aştığı 2009 yılı üçüncü çeyreğinin ardından artışını sürdürmüş 2010 yılı ikinci çeyreği sonunda 57,0 seviyesine ulaşmıştır. Endeks 2010 yılı üçüncü çeyreğinde hız kaybederek 52,6 seviyesine gerilemiş olsa da 2010 yılı son çeyreğinde 57,0 seviyesini tekrardan yakalamıştır.

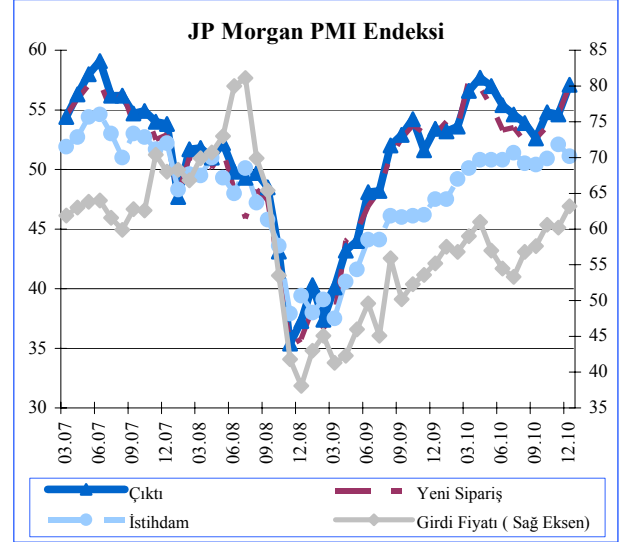
2009 yılı sonu itibarıyla 53,0 seviyesinde gerçekleşen JP-Morgan Küresel Yeni Sipariş Endeksi'nde 2010 yılı üçüncü çeyrek sonunda endeks 52,6 seviyesine gerilese de, son çeyrek hızında artış göstermiş ve 57,0 seviyesine ulaşmıştır.

2009 yılı ikinci çeyreği sonu itibarıyla 45,1 seviyesinde gerçekleşen JP-Morgan küresel girdi fiyatları endeksi 2010 yılı ikinci çeyreği içinde 61,0 seviyesine ulaşan endeks son çeyrek içinde 63,2 seviyesine yükselmiştir. Geline bu seviye ile son 27 ayın en yüksek noktasına ulaşılmıştır. Bu yükselişin temel kaynağı ise üretici fiyatlarında yaşanan enflasyon olarak ortaya konmaktadır.

2008 Mayıs ayından itibaren 50,0 seviyesinin altında gerçekleşen JP-Morgan küresel istihdam endeksi yirmi üç ayın ardından ilk kez 2010 yılı birinci çeyreği sonunda 50,0 seviyesinin üzerine çıkmıştır. Endeks 2010 yılı içinde 50,0 seviyesi civarında seyretmiş ve 2010 yılı sonunda 51,1 seviyesinde yılı kapatmıştır. Endeks değeri büyümede

yaşanan artışa rağmen yeni istihdamı aynı oranda artıracak etkiyi yapmadığını işaret etmektedir.

Grafik 1.1

Kaynak: ISM

Küresel Büyüme

2009 yılında dünya ekonomisinde son yıllarda görülen en büyük daralmanın yaşanmasının ardından, 2010 yılı, şiddetli daralmanın kademeli olarak kaybolduğu, küresel krizin artçı sarsıntılarının ise piyasalarda sürekli hissedildiği bir yıl olmuştur. Güçlü ve sürdürülebilir küresel büyümenin tekrardan sağlanmasının kademeli olacağı ve zaman alacağı bir kez daha anlaşılmıştır.

2010 yılı hem parasal hem de mali genişlemenin uygulandığı bir yıl olmuştur. Bu yıl boyunca Avrupa bölgesi ve ABD ekonomileri hızlı büyüme performansı gösterememişken, küresel büyümeyi geliştirmekte olan ülke ekonomileri desteklemiştir. Buna bağlı olarak geliştirmekte olan ve gelişmiş ekonomiler arasındaki ayrışma yıl boyunca devam etmiştir.

2010 yılı içinde dünya gayrisafi katma değerinin yaklaşık yüzde 65,0'ini oluşturan gelişmiş ülke ekonomileri, küresel krizin

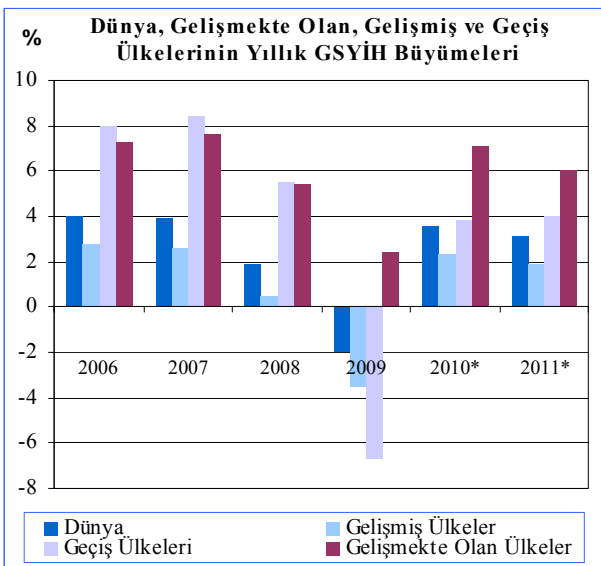

başladığı dönem olan 2008 yılı sonundan itibaren geçen 24 ay içinde, ekonomilerine yaklaşık beş trilyon dolar düzeyinde ekonomik kaynak sağlamışlardır. Bu rakam, gelişmiş ülke ekonomilerinin yarattığı katma değerın yüzde 10,0'u gibi daha önce görülmemiş bir destek düzeyi olarak ortaya çıkmıştır.

Birleşmiş Milletler'in 2011 yılına ait "Dünya Ekonomik Durum ve Beklentiler" adlı raporunda Dünya ekonomisindeki toparlanmanın 2010 yılının ortasından beri ivme kaybetmeye başladığını belirterek tüm ekonomik göstergelerin 2011'de daha zayıf büyüme yaşanacağı beklentisini oluşturduğunu belirtmektedir. Raporda ayrıca gerçekleşen büyüme oranları ile 2008 yılında yaşanmaya başlanan krize bağlı olarak yaşanan istihdam kayıplarının telafi edilemeyeceğine vurgu yapılmıştır.

Birleşmiş Milletler'in Rapor'una göre 2010 yılında dünya ekonomisinin yüzde 3,6 büyüme göstereceği tahmin edilirken bu oranın 2011'de yüzde 3,1'e gerileyeceği öngörülmektedir. Bu oranların IMF'nin tahminleri ile farklılık göstermesi ise göze çarpan bir unsur olarak karşımıza çıkmaktadır.

Grafik 1.2

Gelişmiş Ülkeler ve Türkiye'deki Ekonomik ve Finansal Gelişmeler

Büyüme

ABD 2010 yılı son çeyreği yıllık reel GSYİH büyüme oranı beklenenin altında gerçekleşmiş ve yüzde 2,7 olmuştur. 2010 yılı üçüncü çeyreğine göre ise ekonomide yüzde 0,7 oranında büyüme yaşanmıştır. Son çeyrek içinde hükümetin harcamalarının daha fazla kısılması sonucunda ekonomideki büyüme beklenen düzeyde gerçekleşmemiştir.

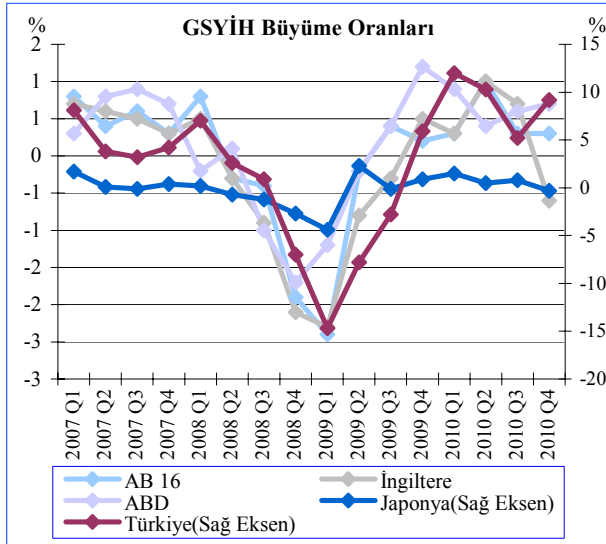
Avrupa Bölgesi ekonomisinin 2010 yılı son çeyreğinde bir önceki çeyreğe göre yüzde 0,3 genişlemiştir. Bir yıllık dönem de ise Avrupa ekonomisindeki büyüme oranı yüzde 1,7 olarak gerçekleşmiştir. Avrupa bölgesi içinde Almanya yüzde 3,5 yıllık büyüme performansı ise ortalamanın üzerinde büyüme gösterirken İtalya, Fransa gibi büyük ekonomiler sırasıyla yüzde 1,1 ve yüzde 1,5 büyüme kaydetmiş ve ortalamanın gerisinde performans göstermiştir.

İngiltere ekonomisi 2010 yılı son çeyreğinde bir önceki çeyreğe göre yüzde 0,6 daralma gösterirken, 2009 yılı son çeyreğine göre yüzde 1,5 oranında büyümüştür. Söz konusu çeyrekte yüzde 0,1 düşen tüketici harcamaları, 18 ayda ilk kez gerileme yaşanmıştır. Aynı çeyrekte yatırım harcamaları ve inşaat üretimi aynı oranda yani yüzde 2,5 düşmüştür.

Japonya ekonomisi 2010 yılı son çeyreğinde bir önceki çeyreğe göre yüzde 0,3 daralmış, bir önceki yılın aynı dönemine göre ise yüzde 2,5 büyümüştür. Bu dönemle ilgili Japonya ekonomisinin düşük büyüme sürecinden tedrici de olsa çıkmaya başladığı, küresel ekonomide yaşanan toparlanma paralelinde ihracat ve üretimin artış eğilimi yönünde sinyaller verdiği vurgulanmıştır. Japonya'da 2011 Mart ayında yaşanan felaketin yarattığı fiziki yıkımla birlikte, nükleer santrallerde meydana gelen hasarlar büyük bir radyasyon sorununu ortaya çıkarmıştır. Yaşanan bu gelişmelerin olumsuz etkilerinin Japonya ekonomisi üzerinde orta vadede izleneceği değerlendirilmektedir.

Türkiye ekonomisi 2009 yılında başlayan büyüme trendini 2010 yılı son çeyreğinde de sürdürmüştür. Türkiye İstatistik Kurumu tarafından açıklanan verilere göre, 2010 yılı Ekim - Aralık döneminde bir önceki yılın aynı dönemine göre yüzde 9,2 oranında büyüme gerçekleşmiştir. 2010 yılı gayri safi yurtiçi hasıla değeri ise sabit fiyatlarla bir önceki yıla göre yüzde 8,9 artış göstermiştir. 2010 yılı son çeyreğinde sanayi sektörünün yüzde 11,3 oranında artış yaşayarak büyümeye 2,6 puan ile en yüksek katkıyı yaptığı görülmektedir. 2010 yılı genelinde ise yüzde 13,6 büyüyen sektörün 2010 yılı büyümesine katkısı 3,15 puan ile yine en yüksek olan sektör olmuştur.

Grafik 1.3

Not: Bir önceki çeyreğe göre yüzde değişim oranları.

Kaynak: OECD ve Ülke İstatistik Kurumları

Enflasyon

2010 yılı başında dünya ekonomisinde görülen toparlanma enflasyon beklentilerinde artışa yol açsa da, Avrupa Bölgesinde ortaya çıkan yüksek kamu açığı sorunları ve ABD'nin öncü göstergelerindeki yavaşlama, enflasyon beklentilerinin yeniden değişmesine neden olmuştur. Büyüme kaygılarını artıran küresel krizle beraber uygulanmaya başlayan genişletici para politikalarından çıkış yönünde bir adım atılmadığı gibi 2010 yılı içinde başta

ABD ve Avrupa Bölgesi ekonomilerinin genişletici para politikalarına devam edilmesi, enflasyonist baskıları artırabilecek bir gelişme olarak ortada durmaktadır.

2010 yılı son çeyreğinde özellikle gelişmiş ülke ekonomilerinde enflasyondaki artış, petrol fiyatlarındaki artışa bağlı olarak, maliyet kökenli olmakla birlikte her ülke için farklı nitelik arz etmektedir. Gelişmekte olan ülke ekonomilerinde ise krizle birlikte enflasyon oranlarında izlenen düşüşün, talebin toparlanmaya doğru gitmesi, işgücü piyasalarının toparlanmaya devam etmesi ve emtia fiyatlarındaki yükselişlere bağlı olarak yerini yükselişe bırakması beklenmektedir.

ABD'de 2010 yılı üçüncü çeyreğinde yüzde 1,1 oranında gerçekleşen yıllık enflasyon oranı 2010 yılı son çeyreğinde çok az yükseliş göstermiş ve yılsonu itibarıyla yüzde 1,4 seviyesinde gerçekleşmiştir. ABD Merkez Bankası son çeyrek içinde emtia ve petrol fiyatlarındaki artışa rağmen temel enflasyon göstergelerinin aşağı yönlü bir seyir izlediğine vurgu yapmış ve uzun vadeli enflasyon beklentilerinin istikrarlı olduğunu ifade etmiştir.

Avrupa Bölgesi'nde 2010 yılı üçüncü çeyrek sonu itibarıyla yüzde 1,8 olan yıllık enflasyon oranı 2010 yılı son ayında, enerji fiyatlarındaki gelişmelere bağlı olarak, yüzde 2,2 ile Avrupa Merkez Bankası'nın hedefi olan yüzde 2,0'nin üzerinde gerçekleşmiştir. Ulaşılan bu seviyenin 2011 yılında emtia fiyatlarındaki gelişmelere bağlı olarak devam edebileceğini belirten Avrupa Merkez Bankası, bu durumun orta ve uzun vadeli enflasyon beklentilerinde herhangi bir değişikliğe sebep olmayacağı ve geçici etkilerin ortadan kalkması ile birlikte hedeflerle uyumlu seyrini yakalayacağını vurgulamıştır.

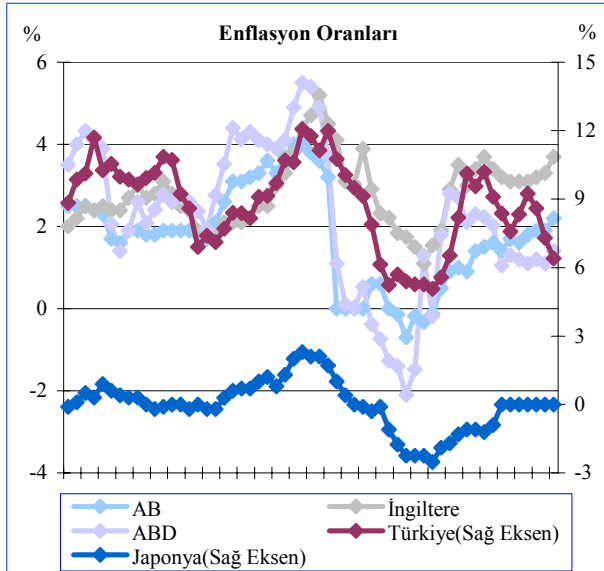
İngiltere'de 2010 yılı üçüncü çeyrek sonu itibarıyla yıllık enflasyon oranı katma değer vergisi oranlarındaki artışlara bağlı olarak, yüzde 2,0 oranındaki beklentinin çok üzerinde, yüzde 3,1 oranına yükselmesinin ardından son çeyrek içinde özellikle enerji fiyatlarındaki

artışların etkisi ile yükselişini sürdürmüş ve yılsonu itibarıyla yüzde 3,7 seviyesine ulaşmıştır.

Japonya'da 2009 yılı Ekim ayında yüzde -2,5 seviyesine kadar geriledikten sonra artış trendine giren enflasyon oranı, 2010 yılı son çeyreğinde de bu trendini devam ettirmiş ve yılsonu itibarıyla yüzde 0,0 seviyesine gelmiştir. 2010 yılı son çeyreğine kadar düşük kaynak kullanım oranı nedeniyle fiyat gerilemesi yaşanan Japonya'da bu durumun bir miktar ivme kaybetmeye başladığı açıklanmıştır.

Türkiye'de 2010 yılı sonunda enflasyon bir önceki yıla göre daha düşük bir seviyede yılı sonlandırmıştır. 2010 yılının ilk çeyreğinde artış eğiliminde olan enflasyon, ikinci ve üçüncü çeyreklerde dalgalı bir seyir izledikten sonra yılın son çeyreğinde düşüş göstermiştir. 2010 yılı üçüncü çeyreği itibarıyla yüzde 9,2 seviyesine ulaşan enflasyon 2010 yılı sonu itibarıyla yüzde 6,4 seviyesinden gerçekleşmiştir.

Grafik 1.4

Not: Uyumlaştırılmış Tüketici Fiyat Endeksi, bir önceki yılın aynı dönemine göre yüzde değişim.

Kaynak: İlgili Ülke Merkez Bankaları

Politika Faiz Oranları

Küresel ekonomik krize bağlı olarak daralan ekonomilerde, pozitif büyüme rakamlarının görülmesi ile başlayan durgunluktan çıkış süreci, ekonomik krize bağlı olarak merkez bankalarının almış olduğu tedbirlerden de çıkış stratejilerinin 2010 yılı içinde, ülkeler arasında farklılık gösterse de, konuşulmaya ve uygulanmaya başlanmasını beraberinde getirmiştir. Bu çerçevede bazı merkez bankaları kısa vadeli gösterge faiz oranlarını artırmayı tercih etmiş, bazıları da uygulamaya koydukları tahvil satın alma programlarını sona erdirmeye karar almıştır. 2010 yılı içinde çıkış stratejilerini uygulayan bankaların yanı sıra faiz indirimlerine devam eden merkez bankalarının da bulunması ülkelerin para politikalarında ayrıştıklarını göstermiştir.

2010 yılı son çeyreği içinde gelişmiş ülke ekonomilerinin büyüme oranlarının ve işsizlik oranlarını istenilen düzeye gelmemesine bağlı olarak, faiz oranlarının kriz öncesi seviyenin altında kalmaya devam ettiği görülmektedir. Buna karşın Hindistan, Çin, Taylan, Brezilya ve Şili gibi gelişmekte olan ülke ekonomilerinin 2010 yılı son çeyreği içinde faiz artırımına gittiği görülürken, diğer bazı gelişmekte olan ülke ekonomilerinin genişletici para politikalarını geri çekmeye başladığı görülmektedir.

Amerika Merkez Bankası (FED) 2008 yılsonu itibarıyla yüzde 0,25 seviyesine çektiği politika faiz oranını 2010 yılı son çeyreğinde de değiştirmemiştir.

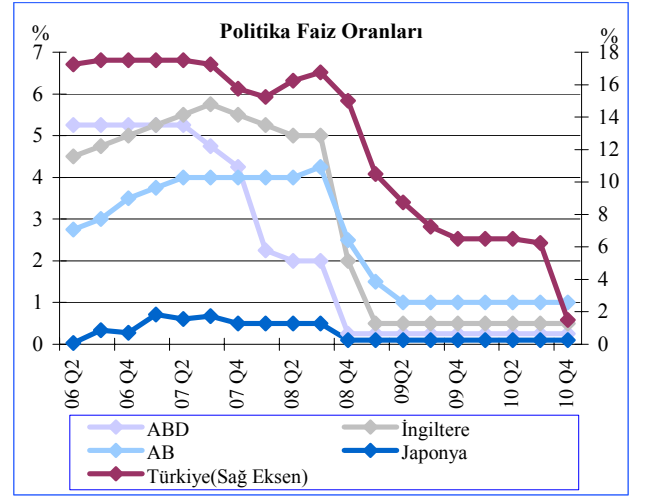
2009 yılı ikinci çeyrek sonu itibarıyla faiz oranlarını yüzde 1,00 seviyesine çeken **Avrupa Merkez Bankası (ECB)**, 2010 yılı son çeyreğinde Avrupa Bölgesindeki ekonomik aktivitedeki toparlanmanın devam ettiğini belirtmiş ancak önümüzdeki döneme ilişkin artan belirsizlikler nedeniyle büyümeye ilişkin artan belirsizliklere bağlı olarak faiz oranlarında beklentiler dahilinde değişikliğe gitmemiştir.

İngiltere Merkez Bankası (BOE), 2009 yılı birinci çeyrek sonu itibarıyla politika faiz oranlarını yüzde 0,50 seviyesine çekmiş ve bu tarihten itibaren politika faiz oranında değişikliğe gitmemiştir.

Japonya Merkez Bankası (BOJ) 2008 yılı son çeyreğinde iki seferde 20'ser baz puan indirmeye giderek 0,10 seviyesine çektiği politika faiz oranını 2010 yılı son çeyreğinde de değiştirmemiştir. BOJ 2010 yılı son çeyreği içinde ekonominin toparlanmaya devam ettiği ancak geçmiş çeyreklere göre bir miktar ivme kaybettiğine vurgu yaparken, önümüzdeki dönemde yeniden ılımlı toparlanma sürecinin yakalanabileceğini belirtmiştir.

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB) 2010 yılı son çeyreği içinde para politikasında kademeli bir değişime gitmiştir. Bu değişiklikle birlikte Merkez Bankası para politikası araçlarında çeşitlendirmeye gitmiş ve politika faizinin yanı sıra, munzam karşılık oranları ve likidite yönetimi gibi araçlardan yararlanmaya başlamıştır. Uygulanmaya başlayan yeni politika neticesinde 2010 yılı son çeyreğinde TCMB borçlanma faiz oranlarını Ekim, Kasım ve Aralık aylarında üç seferde toplam 500 baz puan düşürmüş, zorunlu karşılık oranlarını mevduat vade yapılarına göre kademeli belirlenmesi ile kapsamının genişletilmesini uygulamaya koymuştur. Buna göre 2010 yılı sonunda TCMB borçlanma faiz oranı yüzde 1,50 seviyesine gerilemiştir.

Grafik 1.5

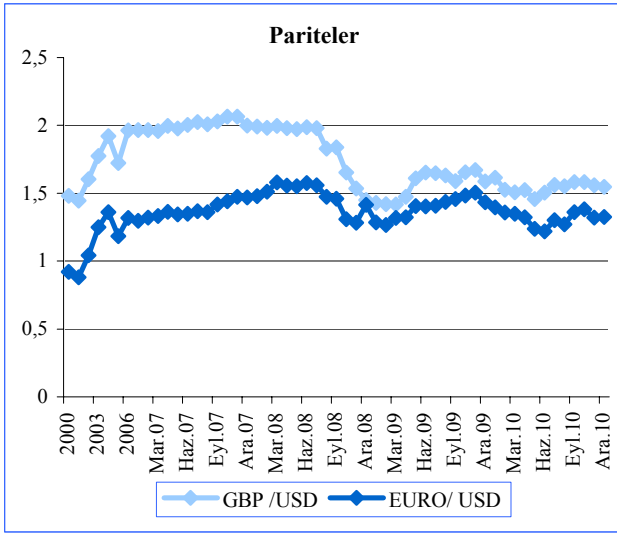
Kaynak: İlgili Ülke Merkez Bankaları

Kur ve Pariteler

2010 Eylül ayı itibarıyla 1,3612 seviyesine ulaşan Avro/Dolar paritesi, 2010 yılı son çeyreği içinde Avrupa bölgesindeki bazı ülkelerin borç stoklarına bağlı olarak artan endişelere paralel olarak gerileme göstermiş ve Aralık sonu itibarıyla 1,3254'e kadar gerilemiştir. Sterlin/Dolar paritesinde de benzer bir gerileme yaşanmış ve Eylül ayında 1,5812 olan Sterlin/Dolar paritesi, Aralık sonu itibarıyla 1,5456 seviyesinde gerçekleşmiştir.

Avrupa Bölgesi'nde 2010 yılı son çeyreğinde yaşanan borç stoku sorunlarına rağmen, ABD ekonomisinin büyümeye ilişkin olumlu göstergeler vermesine bağlı olarak küresel anlamda yükselen risk iştahı, yatırımcıların daha riskli piyasalara giriş yapmalarını beraberinde getirmiştir.

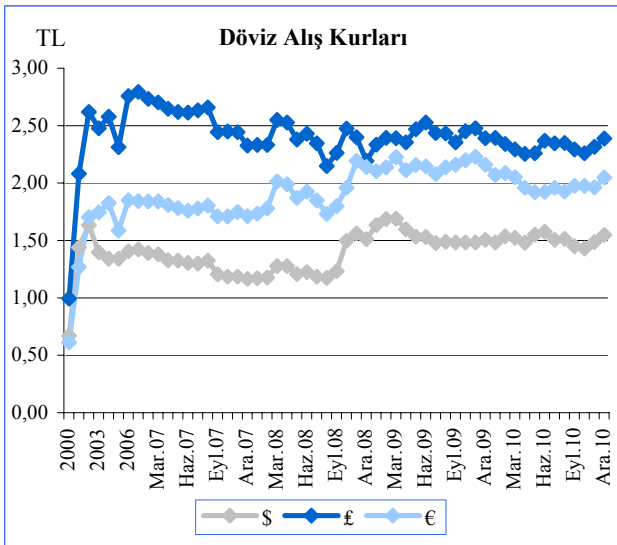
Grafik 1.6

Kaynak: KKTCMB

2010 yılı üçüncü çeyrek sonu itibarıyla Dolar, Avro ve Sterlin karşısında sırasıyla 1,4512, 1,9754 ve 2,2937 seviyelerinde işlem gören Türk Lirası, 2010 yılı son çeyreği içinde üç para birimine karşı da değer kaybetmiştir. Türk Lirası bu dönem içinde bir önceki çeyreğe göre Dolar, Avro ve Sterlin'e karşı sırasıyla yüzde 6,54, yüzde 3,73 ve yüzde 4,14 oranında değer kaybı yaşamış ve 1,5460, 2,0491 ve 2,3886 seviyelerinden işlem görmüştür.

Grafik 1.7

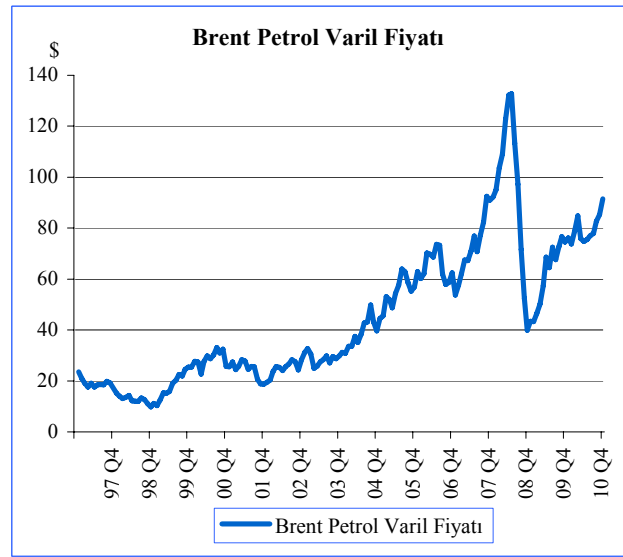

Kaynak: KKTCMB

Petrol

2010 yılı son çeyreği içinde petrol fiyatları, küresel ekonomiye ilişkin iyimser beklentiler ve olumsuz hava koşulları nedeniyle oluşan talep yönlü baskılara bağlı olarak, Haziran sonu itibarıyla başlayan yükseliş trendini sürdürmüştür. Buna göre Eylül 2010 sonunda 82,62 \$/varil seviyesinde olan petrol fiyatları, Aralık 2010 itibarıyla 91,45 \$/varil seviyesine yükselmiştir.

Grafik 1.8

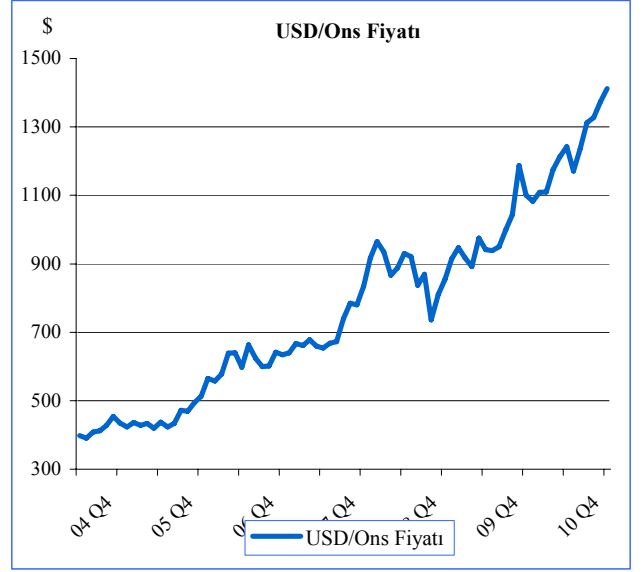

Not: Avrupa Brent Petrol Spot Varil Başına Dolar Fiyatı (FOB)
Kaynak: ABD Resmi Enerji İstatistikleri Kurumu

Altın

Küresel finansal kriz döneminde yatırımcıların güvenli yatırım araçlarına yönelmeleri 2009 yılı Aralık ayında 1.100,3 \$/ons seviyesinde bulunan altın fiyatının 2010 yılı son çeyreği içinde 1.423,0 \$/ons tarihi yüksek seviyesine ulaşmasını sağlamıştır. Aralık sonu itibarıyla altın, 1.412,5 \$/ons seviyesinden işlem görmüştür

Grafik 1.9

Kaynak: İAB

(Sayfa düzeni gereği boş bırakılmıştır.)

2. İSTİHDAM VE FİYATLAR

İstihdam

KKTC Çalışma Dairesi Müdürlüğü tarafından hazırlanan işsizlik verilerine göre 2009 yılsonu itibarıyla 1.499 kişi olan toplam kayıtlı işsiz sayısının 2010 yılı son çeyreğinde yüzde 16,41 oranında azaldığı ve 563'ü erkek, 690'ı kadın olmak üzere toplam 1.253 kişiye gerilediği görülmektedir. 2009 yılı son çeyreğinde ise toplam aktif kayıtlı işsiz 750'si erkek, 749'u ise kadınlardan oluşmaktadır. 2010 yılı son çeyrek dönemi cinsiyet kompozisyonuna göre incelendiği zaman aktif kayıtlı işsizlerin yüzde 44,93'unun erkeklerden, yüzde 55,07'inin ise kadınlardan oluştuğu görülmektedir. Bir önceki yılın aynı çeyreğinde bu oranlar sırasıyla yüzde 50,03 ve yüzde 49,97 olarak gerçekleşmiştir. 2010 yılı dördüncü çeyreğinde erkek kayıtlı işsiz sayısının yıllık bazda yüzde 24,93, kadın kayıtlı işsiz sayısının ise aynı dönem içerisinde yüzde 7,87 oranında azaldığı görülmektedir.

Tablo 2.1

İş İsteği İle Bekleyen Aktif Kayıtlı İşsizlerin Dağılımı						
	2009	2010				Yüzde değişim (%) 2009-Q4 2010-Q4
	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4	
Erkek	750	780	678	710	563	-24,93
Kadın	749	794	1.046	930	690	-7,87
Toplam	1.499	1.574	1.724	1.640	1.253	-16,41

Kaynak: Çalışma Dairesi

Çalışma Dairesi'ne kayıtlı aktif işsizlerin genel görünümü Tablo 2,2'de incelenmektedir. Buna göre 2010 yılı Kasım sonu itibarıyla iş isteğiyle bekleyen 777'si erkek, 952'si kadın olmak üzere toplam 1.729 kişi olduğu, ay içinde iş isteğiyle müracaat eden 130'u erkek ve 134'ü kadın toplam 264 kişi ile bu sayının 1.993'e yükseldiği görülmektedir. Kasım ayı içinde kayıttan düşen 715 kişi ve bir işe yerleştirilen 25 kişi ile birlikte Aralık sonu itibarıyla iş

isteğiyle bekleyenlerin sayısı 1.253 kişi olarak gerçekleşmiştir.

Tablo 2.2

Aktif İşsizlik Kayıtlarının Genel Görünümü			
	Erkek	Kadın	Toplam
2010 Kasım Sonu İtibarıyla İş İsteğiyle Bekleyenler	777	952	1.729
Ay İçinde İş İsteğiyle Müracaat Edenler	130	134	264
Ay İçinde İşe Yerleştirilenler	5	20	25
Ay İçinde Kayıttan Düşenler	339	376	715
2010 Aralık Sonu İtibarıyla İş İsteğiyle Bekleyenler	563	690	1.253

Kaynak: Çalışma Dairesi

Tablo 2.3'te kayıtlı aktif işsizlerin yaş gruplarına göre dağılımı incelenmektedir. Buna göre 2010 yılı dördüncü çeyrek sonuna göre kayıtlı aktif işsizlerin yaş gruplarına göre dağılımında en yüksek paya, yüzde 34,72'lik pay ile 435 kişiden oluşan 30-39 yaş grubunun sahip olduğu gözlenmektedir. 391 kişiden oluşan 20-29 yaş grubu yüzde 31,21'lik payla ikinci sırada yer alırken, üçüncü sırada, yüzde 24,10'luk pay ile 302 kişiden oluşan 40-49 yaş grubu yer almaktadır. Dördüncü sırada ise yüzde 6,86'lık pay ile 50-59 yaş grubu bulunmaktadır. 19 yaş ve aşağısı grubu yüzde 2,23'lük payla beşinci sırada yer alırken geriye kalan yüzde 0,88'lik pay 60 yaş ve üzeri grup tarafından temsil edilmektedir.

Tablo 2.3

Aralık Sonu İtibarıyla Kayıtlı Aktif İşsizlerin Yaş Gruplarına Göre Dağılımı				
Yaş Grupları	Erkek	Kadın	Toplam	Yüzde Pay (%)
19 Yaş ve Aşağı	9	19	28	2,23
20 - 29 Yaş Arası	163	228	391	31,21
30 - 39 Yaş Arası	183	252	435	34,72
40 - 49 Yaş Arası	148	154	302	24,10
50 - 59 Yaş Arası	52	34	86	6,86
60 Yaş ve Yukarı	8	3	11	0,88
Toplam	563	690	1.253	100,00

Kaynak: Çalışma Dairesi

2010 yılı Aralık ayı sonunda kayıtlı aktif işsizlerin öğrenim durumuna göre dağılımı Tablo 2.4'de gösterilmektedir. Tabloya göre toplam 1.253 aktif kayıtlı işsizin 16'sı okur-yazar olmayan, 6'sı diplomasız okur/yazar, 308'i ilkökul mezunu, 184'ü ortaokul mezunu, 469'u lise veya dengi bir okul mezunu, 8'i meslek yüksek okulu mezunu, 228'i fakülte-akademi ve 34'ünün ise yüksek lisans diplomasına sahip olduğu görülmektedir.

2010 yılı Aralık sonu itibarıyla kayıtlı aktif işsizlerin öğrenim durumlarına göre toplam içerisindeki paylarına bakıldığında zaman yüzde 1,28'inin okur/yazar olmayan, yüzde 0,48'inin diplomasız okur/yazar, yüzde 24,58'inin ilkökul mezunu, yüzde 14,68'inin ortaokul mezunu, yüzde 37,43'ünün lise veya dengi bir okul mezunu, yüzde 0,64'ünün meslek yüksek okulu mezunu, yüzde 18,20'sinin fakülte-akademi mezunu, yüzde 2,71'inin ise yüksek lisans diplomasına sahip olduğu görülmektedir.

Tablo 2.4

2010 Yılı Dördüncü Çeyrek Sonunda Kayıtlı Aktif İşsizlerin Öğrenim Durumuna Göre Dağılımı				
Öğrenim Durumu	Erkek	Kadın	Toplam	Yüzde Pay (%)
Okur / Yazar Değil	2	14	16	1,28
Diplomasız Okur Yazar	-	6	6	0,48
İlkokul Mezunu	193	115	308	24,58
Ortaokul Mezunu	101	83	184	14,68
Lise / Kolej Mezunu	102	188	290	23,14
Meslek Lisesi Mezunu	70	101	171	13,65
Pratik Sanat Okulu Mezunu	6	2	8	0,64
Meslek Yüksek Okulu Mezunu	3	5	8	0,64
Fakülte Akademi Mezunu	76	152	228	18,20
Yüksek Lisans	10	24	34	2,71
Genel Toplam	563	690	1.253	100,00

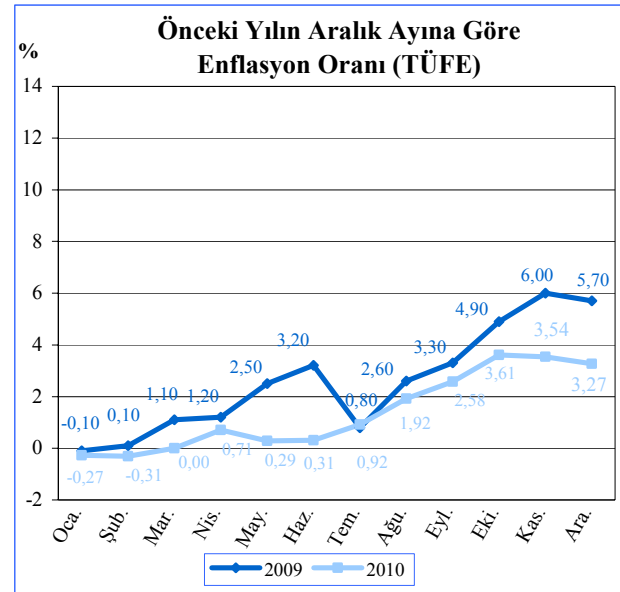
Kaynak: Çalışma Dairesi

Enflasyon

2009 yılı ilk altı aylık dönem sonunda yüzde 3,20 oranında gerçekleşen enflasyon oranı, 2009 yılsonu itibarı ile yıllık yüzde 5,70 seviyesine yükselmiştir. 2010 yılı içerisinde aylar itibarı ile bir önceki yıla göre düşük seyrini koruduğu görülen enflasyon oranı 2010 yılı ilk altı ayını yüzde 0,31, 2010 yılsonunu ise yüzde 3,27 oranında kapatmıştır.

Bir önceki yılın Aralık ayına göre 2010 yılı son üç ayında gerçekleşen enflasyon oranlarını 2009 yılı aynı dönemi ile kıyaslayacak olursak, 2010 yılı Ekim ayında yüzde 3,61 olan enflasyon oranının, Kasım ayında yüzde 3,54, Aralık ayında ise yüzde 3,27 seviyesinde olduğu, 2009 yılı aynı ayları için enflasyon oranlarının ise sırasıyla yüzde 4,90, yüzde 6,00, ve yüzde 5,70 olarak gerçekleştiği görülmektedir.

Grafik 2.1

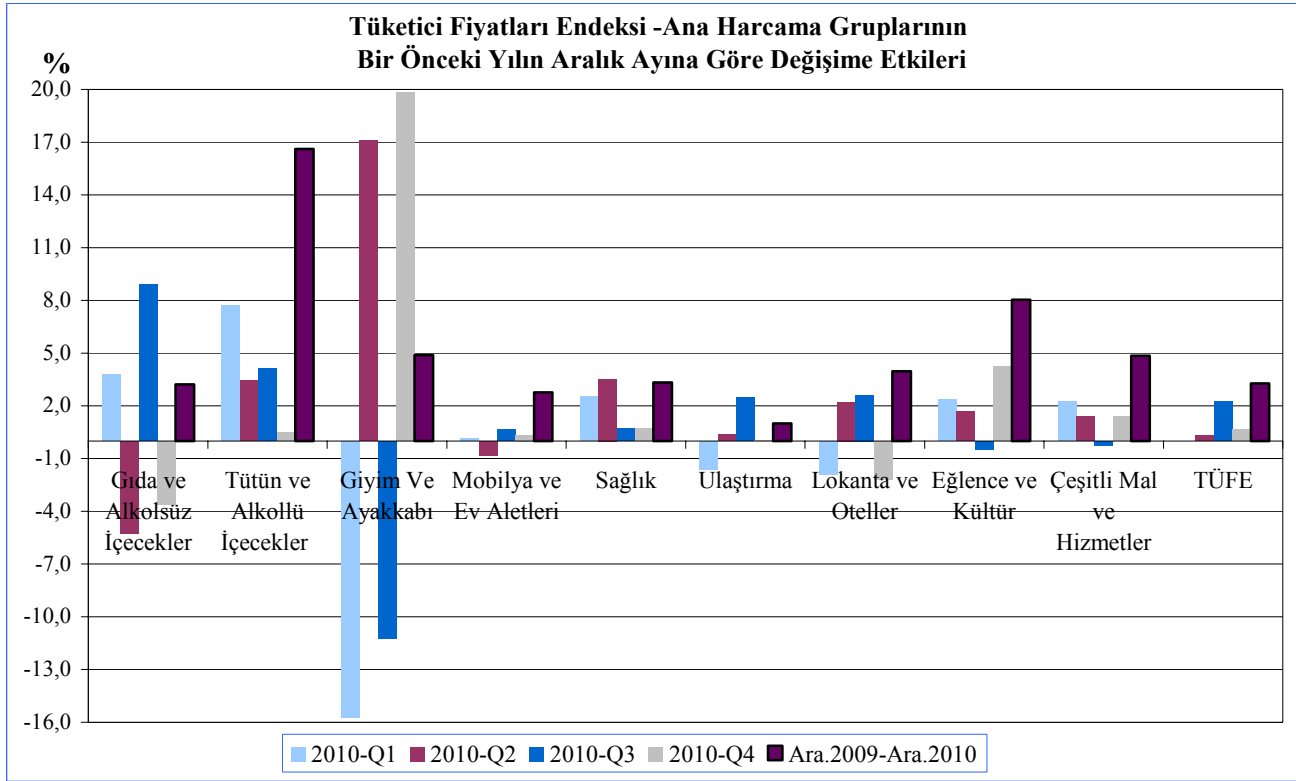

Kaynak: DPÖ

2010 yılı son çeyreğinde ana harcama guruplarına göre TÜFE’de yüzde 0,67 oranında artış gerçekleşmiştir. Söz konusu dönemde, giyim ve ayakkabı alt kaleminde yüzde 19,84, eğlence ve kültür alt grubunda yüzde 4,24 ve çeşitli mal ve hizmetler alt gurubunda yüzde 1,41 oranında fiyat artışına karşın, gıda ve alkolsüz içecekler alt grubunda yüzde 3,62, lokanta ve oteller alt gurubunda ise yüzde 2,2 oranında fiyat azalışı gerçekleşmiştir. 2010 yılı son çeyreğinde tütün ve alkollü içecekler, mobilya ve ev aletleri, ulaştırma alt grubu ve sağlık sektörlerinde önemli fiyat değişimleri gözlenmemiştir.

TÜFE 2010 yılı sonunda, bir önceki yılın aralık ayına göre yüzde 3,27 oranında artış göstermiştir. 2010 yılı içerisinde TÜFE’de meydana gelen bu artışta tütün ve alkollü içecekler alt grubunda gerçekleşen yüzde 16,61, eğlence ve kültür alt gurubunda gerçekleşen yüzde 8,04, giyim ve ayakkabı alt gurubunda gerçekleşen yüzde 4,89, lokanta ve oteller alt grubunda gerçekleşen yüzde 3,96 ve sağlık sektöründe gerçekleşen yüzde 3,32 oranındaki artış etkili olmuştur. Aynı dönem içerisinde eğitim alt sektöründe ise yüzde 3,78 oranında fiyat gerilemesi olmuştur.

Grafik2.2

Kaynak: DPÖ

Tablo 2.5’de 2009 ve 2010 yılı aylık, bir önceki yılsonuna göre ve yıllık Tüketici Fiyat Endeksi değişim oranları verilmektedir. Buna göre 2009 yılı Ekim ayında yüzde 3,90, Kasım ayında yüzde 4,30, Aralık ayında ise yüzde 5,70 oranında gerçekleşen yıllık enflasyon oranı, 2010 yılı aynı ayları için sırası ile yüzde 4,98, 3,25 ve 3,27 oranında gerçekleşmiştir.

2009 ve 2010 yılı Tüketici Fiyat Endeksi değerleri aylık bazda incelendiği zaman, 2010 yılı Ekim ayında yüzde 1,00, Kasım ayında yüzde -0,07 ve Aralık ayında yüzde -0,26 oranında gerçekleşen fiyat değişimlerini, 2009 yılı aynı aylarında sırası ile yüzde 1,50, yüzde 1,10 ve yüzde -0,30 oranında fiyat değişimleri izlemiştir.

Tablo 2.5

Tüketici Fiyat Endeksi (2008=100 Temel Yılı) Endeks Değerleri ve Değişim Oranları

Yıllar	Aylar	Aylık	Yıl Sonuna Göre	Yıllık
2009	Ocak	-0,1	-0,1	12,7
	Şubat	0,1	0,1	12,2
	Mart	1,0	1,1	11,6
	Nisan	0,1	1,2	9,1
	Mayıs	1,3	2,5	8,8
	Haziran	0,7	3,2	7,7
	Temmuz	-2,3	0,8	3,6
	Ağustos	1,7	2,6	5,6
	Eylül	0,7	3,3	3,6
	Ekim	1,5	4,9	3,9
	Kasım	1,1	6,0	4,3
	Aralık	-0,3	5,7	5,7
2010	Ocak	-0,27	-0,27	3,71
	Şubat	-0,05	-0,31	4,02
	Mart	0,31	0,00	3,10
	Nisan	0,71	0,71	4,86
	Mayıs	-0,42	0,29	4,11
	Haziran	0,03	0,31	3,22
	Temmuz	0,61	0,92	5,24
	Ağustos	0,99	1,92	5,39
	Eylül	0,65	2,58	5,17
	Ekim	1,00	3,61	4,98
	Kasım	-0,07	3,54	3,25
	Aralık	-0,26	3,27	3,27

Kaynak: DPÖ

3. DIŞ EKONOMİK İLİŞKİLER

İthalat

2009 ve 2010 yıllarında çeyrek dönemler itibarıyla KKTC'ye yapılan ithalat değerleri incelendiği zaman, 2010 yılı ilk üç çeyreğinde 2009 yılı çeyrek dönemlerine göre daha fazla ithalat yapıldığı, 2010 son çeyreğinde ise bir önceki yılın aynı dönemine göre ithalatın daha düşük bir seviyede gerçekleştiği görülmektedir. Buna göre, 2010 yılı son çeyreğinde KKTC'ye gerçekleştirilen ithalat bir önceki yılın aynı dönemine göre yüzde 7,18 oranında azalarak 611,2 milyon TL'den 567,3 milyon TL'ye gerilemiştir. KKTC'ye 2009 yılında toplam

2.060,8 milyon TL değerinde mal ithalatı yapıldığı, 2010 yılında söz konusu değer yüzde 10,10 oranında artarak 2.268,9 milyon TL'ye yükseldiği görülmektedir.

2010 yılı dördüncü çeyrek toplam ithalatında, 2009 yılı aynı dönemine göre Dolar bazında yüzde 5,53 oranında düşüş gerçekleşmiştir. Buna göre 2009 yılı son çeyreğinde 410,7 milyon Dolar olan toplam ithalat, 2010 yılı aynı döneminde 388,0 milyon Dolar'a gerilemiştir. 2009 yılında toplam 1.332,7 milyon Dolar olarak gerçekleşen ithalatın 2010 yılı toplam değeri yüzde 13,00 oranında artarak 1.506,0 milyon Dolar seviyesine yükselmiştir.

Tablo 3.1

Yıllar	Çeyrek Dönemler İtibarıyla Yıllık İthalat									
	TL (Milyon)					ABD \$ (Milyon)				
	Q1	Q2	Q3	Q4	Toplam	Q1	Q2	Q3	Q4	Toplam
2008	501,1	624,5	563,4	468,6	2.157,6	416,4	494,0	466,3	304,3	1.681,0
2009	438,0	552,7	458,9	611,2	2.060,8	264,3	351,5	306,2	410,7	1.332,7
2010	508,5	631,2	561,9	567,3	2.268,9	337,2	410,3	370,5	388,0	1.506,0

Not: Elektrik üretiminde kullanılan yakıt ithalatı hariçtir.

Kaynak: Ticaret Dairesi

KKTC ithalatı içerisinde tutar bazında en fazla paya sahip ilk beş mal grubunun çeyrek dönemler itibarı ile değeri Tablo 3.2'de verilmektedir. Buna göre 2010 yılında, 2009 yılında da olduğu gibi, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti toplam ithalatı içerisinde en fazla paya sahip ilk beş mal grubunu sırasıyla taşıt araçları, yakıt, konfeksiyon, ilaçlar ve mobilya ve aksesuarları alt grupları oluşturmaktadır. 2010 yılsonu itibarıyla ilk sırada yer alan taşıt araçları ithalatı toplam tutarı 117,3 milyon Dolar, ikinci sırada yer alan yakıt ithalatı 97,5 milyon Dolar, üçüncü sırada yer alan konfeksiyon ithalatı 38,3 milyon Dolar, dördüncü sırada yer alan ilaçlar ithalatı 32,9 milyon Dolar, beşinci sırada yer alan Mobilya ve Aksesuarları ithalatı ise 31,8 milyon Dolar seviyesinde gerçekleşmiştir. 2009 yılı aynı döneminde söz konusu mal gruplarının sırası ile

109,6, 72,8, 32,2, 28,5 ve 22,7 milyon Dolar değerinde ithal edildiği görülmektedir.

2010 yılı son çeyreğinde taşıt araçları ithalatının bir önceki çeyreğe göre yüzde 24,20, bir önceki yılın aynı dönemine göre yüzde 10,96, oranında azaldığı görülmektedir. 2010 yılının toplam taşıt ithalatı ise 2009 toplamına göre değer olarak yüzde 7,03 oranında artmıştır.

Yakıt ithalat tutarı 2010 yılı dördüncü çeyreğinde bir önceki çeyreğe göre yüzde 9,54, bir önceki yılın aynı dönemine göre yüzde 15,28 oranında artış göstererek 26,4 milyon Dolar tutarında gerçekleşmiştir. Yıllık bazda incelendiği zaman 2010 yılı toplam yakıt ithalatı 2009 yılı toplamına göre yüzde 33,93 oranında artış göstermiştir.

2010 yılı üçüncü çeyreğinde 8,0 milyon dolar tutarında gerçekleşen konfeksiyon ithalatı 2010 yılı dördüncü çeyreğinde yüzde 68,75 oranında artarak 13,5 milyon Dolar seviyesine yükselmiştir. 2010 yılı dördüncü çeyreğinde konfeksiyon ithalatının 2009 yılı aynı çeyreğine göre yüzde 7,14 oranında arttığı görülmektedir.

KKTC ithalatında tutar bazında en fazla paya sahip dördüncü mal gurubu olan İlaçlar 2010 yılı son çeyreğinde bir önceki yılın aynı dönemine göre yüzde 4,49 oranında azalarak 8,9 milyon Dolar'dan 8,5 milyon Dolar'a gerilemiştir. 2010 yılı toplam ilaç ithalatında ise

bir önceki yıla göre yüzde 15,44 oranında artış gerçekleştiği görülmektedir.

2010 yılsonunda toplam ithalat içerisinde en fazla paya sahip beşinci mal grubu olan Mobilya ve Aksamları kalemi, 2010 yılı son çeyreğinde bir önceki yılın aynı çeyreğine göre yüzde 4,92 oranında artarak 6,1 milyon Dolar'dan 6,4 milyon Dolar tutarına yükselmiştir. Söz konusu mal gurubu ithalatı 2010 yılında bir önceki yıla göre yüzde 40,09 oranında artış gerçekleşmiştir.

Tablo 3.2

ABD \$ (Milyon)	İthalatta Tutar Bazında En Fazla Paya Sahip İlk Beş Mal Grubu										
	2009					2010					
Mal Grubu	Q1	Q2	Q3	Q4	Toplam	Mal Grubu	Q1	Q2	Q3	Q4	Toplam
Taşıt Araçları	19,4	39,4	21,6	29,2	109,6	Taşıt Araçları	27,1	29,9	34,3	26,0	117,3
Yakıt	12,7	17,9	19,3	22,9	72,8	Yakıt	21,3	25,7	24,1	26,4	97,5
Konfeksiyon	4,6	8,7	6,3	12,6	32,2	Konfeksiyon	5,9	10,9	8,0	13,5	38,3
İlaçlar	6,9	6,0	6,7	8,9	28,5	İlaçlar	8,3	10,3	5,8	8,5	32,9
Mobilya ve Aksamları	4,0	5,3	7,3	6,1	22,7	Mobilya ve Aksamları	7,4	9,7	8,3	6,4	31,8

Kaynak: Ticaret Dairesi

İthalatın çeyrek dönemler arasında dalgalı bir seyir izlemesi KKTC Kamu Maliyesi'nin en önemli gelir kaynağı olan ithalat vergisi gelirlerinin de dönemsel olarak dalgalanmasına neden olmaktadır. 2009 yılı ikinci ve dördüncü çeyrekte bir önceki çeyreğe göre artan ithalat rakamları, aynı dönemlerde ithalat vergisi miktarlarının da artmasına neden olmuştur. 2010 yılında da 2009 yılında olduğu gibi ikinci ve dördüncü çeyrek dönemlerinde İthalat vergi gelirleri bir önceki çeyreğe göre artmış geri kalan iki çeyrek dönemde ise bir önceki çeyreklere göre azalmıştır.

2010 yılı üçüncü çeyreğinde bir önceki yılın aynı dönemine göre yüzde 23,67 oranında artış gösteren ithalat vergisi gelirleri, 2010 yılı son çeyreğinde bir önceki yılın aynı dönemine göre yüzde 11,69 oranında artış göstererek 65,0

milyon TL'den 72,6 milyon TL'ye yükselmiştir. 2009 yılında toplam 224,6 milyon TL olan ithalat vergisi gelirlerinin ise 2010 yılında yüzde 15,62 oranında artarak 259,7 milyon TL seviyesine ulaştığı görülmektedir.

Tablo 3.3

TL (Milyon)	İthalat Vergisi Gelirlerinin Dönemsel Dağılımı ve Yüzde Değişimi (%)				
	Q1	Q2	Q3	Q4	Toplam
2009	45,7	59,4	54,5	65,0	224,6
2010	49,3	70,4	67,4	72,6	259,7
Yüzde Değişim (%)	7,88	18,51	23,67	11,69	15,62

Kaynak: Hazine ve Muhasebe Dairesi

2010 yılı son çeyrek ithalat vergisi gelirleri bir önceki çeyreğe göre yüzde 7,71 oranında artış göstermiştir.

Tablo 3.4

İthalat Vergisi Gelirlerindeki Yüzde Değişimlerin Çeyrek Dönemler Bazında Karşılaştırılması			
(Yüzde Değişim %)			
10-Q1:09-Q4	10-Q2:10-Q1	10-Q3:10-Q2	10-Q4:10-Q3
-24,15	42,80	-4,26	7,71

Kaynak: Hazine ve Muhasebe Dairesi

Tablo 3.5’de KKTC ithalatında ye alan sigara, yakıt, meşrubat-meyve suyu, LPG ve hayvan yemleri ithalat miktarları çeyrek dönemler itibarıyla incelenmiştir. Kalemler arasında karşılaştırma yapmak, her birinin farklı ağırlık birimleri ve sayısal değerlerle ölçülmesinden dolayı mümkün olmaması nedeni ile söz konusu seçilmiş kalemlerin gelişimi kendi içerisinde değerlendirilmiştir.

KKTC’ye yapılan sigara ithalat miktarı 2010 yılı son çeyreğinde bir önceki yılın aynı dönemine göre 8,8 milyon adet azalarak 155,1 milyon adete gerilemiştir. Söz konusu miktarın bir önceki çeyreğe göre yüzde 6,45 oranında azaldığı görülmektedir. 2010 yılı toplam sigara ithalat miktarının ise bir önceki yıla göre yüzde 3,59 oranında artmıştır.

2009 yılında toplam 236,9 milyon litre olarak gerçekleşen yakıt ithalatı 2010 yılında yüzde 4,47 oranında artmıştır. Yakıt ithalatı 2010 yılı son çeyreğinde ise 2009 yılı aynı çeyreğine göre yüzde 2,38 oranında azalmıştır.

2010 yılı dördüncü çeyrek Meşrubat-Meyve Suyu ithalat miktarına bakıldığı zaman, bir önceki yılın aynı dönemine göre yüzde 5,13, bir önceki çeyreğe göre yüzde 40,32 oranında azalış olduğu, böylece Meşrubat-Meyve Suyu ithalat miktarının 3,7 milyon litre olarak gerçekleştiği görülmektedir. 2010 yılında toplam 19,6 milyon litre Meşrubat-Meyve Suyu ithalatı yapıldığı, 2009 yılında ise söz konusu rakamın 16,9 milyon litre olarak gerçekleştiği görülmektedir.

LPG ithalat miktarı 2010 yılı son çeyreğinde, 2009 yılı aynı dönemine kıyasla yüzde 20,89 oranında azalarak 6,7 milyon Kg.’dan 5,3 milyon Kg.’a gerilemiştir. 2010 yılı toplam LPG ithalatı bir önceki yıla göre yüzde 8,53 oranında azalarak 19,3 milyon kg. seviyesinde gerçekleşmiştir.

2009 yılı dördüncü çeyreğinde 1,5 milyon ton olan Hayvan Yemleri ithalat toplamı, 2010 yılı aynı döneminde yüzde 13,33 oranında artarak 1,7 milyon tona yükselmiştir. 2009 yılsonu itibarıyla toplam 5,0 milyon ton olan Hayvan Yemleri ithalat miktarı 2010 yılında yüzde 20,00 oranında artarak 6,0 milyon ton seviyesine yükselmiştir.

Tablo 3.5

Seçilmiş İthal Ürünlerinin Miktarlara Göre Dağılımı											
Mal Grubu	2009					2010					
	Q1	Q2	Q3	Q4	Toplam	Mal Grubu	Q1	Q2	Q3	Q4	Toplam
Sigara (Milyon Adet)	136,6	160,3	155,4	163,9	616,2	Sigara (Milyon Adet)	141,7	175,7	165,8	155,1	638,3
Yakıt (Milyon Lt)	55,3	63,6	55,0	63,0	236,9	Yakıt (Milyon Lt)	57,5	65,8	62,7	61,5	247,5
Meşrubat-M.Suyu (Milyon Lt)	2,9	4,6	5,5	3,9	16,9	Meşrubat-M.Suyu (Milyon Lt)	3,5	6,2	6,2	3,7	19,6
LPG Gazı (Milyon Kg)	7,9	3,6	2,9	6,7	21,1	LPG Gazı (Milyon Kg)	7,0	3,8	3,2	5,3	19,3
Hayvan Yemleri (Milyon Ton)	2,3	0,6	0,6	1,5	5,0	Hayvan Yemleri (Milyon Ton)	1,0	0,8	2,5	1,7	6,0

Kaynak: Ticaret Dairesi

İhracat

KKTC'nin 2009 yılı son çeyreğinde 18,5 milyon TL olan toplam ihracat tutarı, 2010 yılı aynı çeyreğinde yüzde 27,57 oranında artarak 23,6 milyon TL'ye yükselmiştir. Söz konusu çeyrek dönemde 2009 ve 2010 yılı ihracat rakamları Dolar bazında karşılaştırıldığı zaman, ihracatın yüzde 30,64 oranında artarak 12,4 milyon Dolar'dan 16,2 milyon Dolar'a yükseldiği görülmektedir.

KKTC'nin 2010 yılı toplam ihracatı, TL bazında bir önceki yıla göre yüzde 35,42 oranında artarak, 136,5 milyon TL seviyesine yükselmiştir. 2009 ve 2010 yılı toplam ihracat rakamları Dolar bazında karşılaştırıldığında, 2009 yılında 63,5 milyon Dolar olan toplam ihracat tutarının, 2010 yılında yüzde 43,15 oranında artarak 90,9 milyon Dolar'a yükseldiği gözlenmektedir.

Tablo 3.6

Çeyrek Dönemler İtibarıyla Yıllık İhracat

Dönem	TL (Milyon)					ABD \$ (Milyon)				
	Q1	Q2	Q3	Q4	Toplam	Q1	Q2	Q3	Q4	Toplam
2008	27,6	36,3	16,7	13,8	94,4	23,0	28,7	13,8	9,0	74,5
2009	27,6	37,2	17,5	18,5	100,8	16,7	23,7	11,7	12,4	63,5
2010	37,0	50,8	25,1	23,6	136,5	24,5	33,5	16,7	16,2	90,9

Kaynak: Ticaret Dairesi

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin mal grupları bazında 2010 yılı toplam ihracat değerleri göz önünde bulundurulduğu zaman en fazla paya sahip ilk beş mal grubu sırasıyla narenciye, süt ürünleri, rakı, hurda ve döküntüleri ve konfeksiyon kalemlerinden oluşmaktadır.

2010 yılı son çeyreğinde narenciye sezonunun sona ermesi nedeni ile sadece 0,3 milyon Dolar değerinde narenciye ihracatı yapılmıştır. 2009 yılında 13,9 milyon Dolar değerinde ihraç edilerek ihracatta tutar bazında en fazla paya sahip ikinci mal grubu olan Narenciye, 2010 yılsonu itibarıyla toplam 27,1 milyon dolar değerinde ihraç edilerek birinci sırada yer almıştır. Söz konusu yıllar arasında narenciye ihracatı yüzde 94,96 oranında artış göstermiştir.

2009 yılında 20,1 milyon Dolar ile tutar bazında en çok ihraç edilen birinci mal grubu olan süt ürünleri, 2010 yılında ikinci sıraya gerilemiş ve 25,9 milyon Dolar değerinde ihraç edilmiştir. 2009 yılı son çeyreğinde toplam 5,1 milyon Dolar olarak gerçekleşen Süt Ürünleri ihracatı 2010 yılı aynı döneminde yüzde 25,49 oranında artarak 6,4 milyon Dolar'a yükselmiştir.

2010 yılı dördüncü çeyrek Rakı ihracatında bir önceki yılın aynı dönemine göre yüzde 5,55, bir önceki çeyreğe göre yüzde 19,04 oranında azalış gerçekleşmiştir. Böylece 2009 yılı son çeyreğinde 1,8 milyon Dolar olan Rakı ihracatı 2010 yılı aynı çeyreğinde 1,7 milyon Dolar'a gerilemiştir. 2010 yılında toplam 7,6 milyon dolar olarak gerçekleşen Rakı ihracatı 2009 yılında 8,4 milyon dolar seviyesinde gerçekleşmiştir.

KKTC ihracatında tutar bazında en fazla paya sahip dördüncü mal gurubu olan Hurda ve Döküntüleri kalemi ihracatı, 2010 yılı dördüncü çeyreğinde, bir önceki yılın aynı dönemine göre yüzde 53,33 oranında artarak 2,3 milyon Dolar seviyesinde gerçekleşmiştir. 2009 yılında toplam 4,2 milyon Dolar olan Hurda ve Döküntüleri ihracatı 2010 yılında yüzde 54,76 oranında artarak 6,5 milyon Dolar'a yükselmiştir.

2009 yılı dördüncü çeyreğinde 0,4 milyon Dolar tutarında gerçekleşen konfeksiyon ihracatı 2010 yılı aynı çeyreğinde 1,1 milyon Dolar'a yükselmiştir. 2010 yılında toplam 4,1 milyon değerinde gerçekleşen konfeksiyon ihracatında, bir önceki yıla göre yüzde 78,26 oranında artmıştır.

Tablo 3.7

ABD \$ (Milyon)	İhracatta Tutar Bazında En Fazla Paya Sahip İlk Beş Mal Grubu										
	2009					2010					
Mal Grubu	Q1	Q2	Q3	Q4	Toplam	Mal Grubu	Q1	Q2	Q3	Q4	Toplam
Süt Ürünleri	4,1	6,4	4,5	5,1	20,1	Narenciye	10,7	16,1	0,0	0,3	27,1
Narenciye	5,2	8,3	0	0,4	13,9	Süt Ürünleri	6,6	6,9	6,0	6,4	25,9
Rakı	1,5	2,4	2,7	1,8	8,4	Rakı	1,0	2,8	2,1	1,7	7,6
Hurda ve Döküntüleri	1,4	0,7	0,6	1,5	4,2	Hurda ve Döküntüleri	0,6	1,9	1,7	2,3	6,5
Konfeksiyon	0,5	0,6	0,8	0,4	2,3	Konfeksiyon	1,1	0,7	1,2	1,1	4,1

Kaynak: Ticaret Dairesi

KKTC ihracatı içerisinde önem arz eden narenciye, hurda ve döküntüleri, süt ürünleri, patates ve rakı kalemlerinin miktarlara göre dağılımı Tablo 3.8'de gösterilmektedir. Söz konusu ürünlerin dönemsel ihraç miktarları, her birinin farklı ağırlık birimleri ile ölçülmesinden dolayı kendi içerisinde değerlendirilmiştir.

2010 yılı toplam Narenciye ihracatı, 2009 yılı toplamına göre yüzde 29,65 oranında artarak 82,2 milyon Kg. seviyesine yükselmiştir. 2009 yılı Ekim-Aralık döneminde toplam 2,1 milyon Kg. olan Narenciye ürünleri ihracatı 2010 yılı aynı döneminde yüzde 28,57 oranında azalarak 1,5 milyon kg. seviyesine gerilemiştir.

KKTC ihracatı içerisinde önemli bir payı olan Hurda ve Döküntüleri ihracat miktarı, 2010 yılı son çeyreğinde bir önceki yılın aynı dönemine göre yüzde 26,09 oranında artarak 5,8 milyon Kg. seviyesine yükselmiştir. Hurda ve Döküntüleri ihracatı 2010 yılı toplamında ise

bir önceki yıla göre yüzde 21,57 oranında azalarak 16,0 milyon Kg. seviyesine gerilemiştir.

Süt Ürünleri ihracatı 2010 yılı son çeyreğinde bir önceki yılın aynı dönemine göre yüzde 9,09 oranında artarak 1,1 milyon litre'den 1,2 milyon litre'ye yükselmiştir. 2009 yılında 5,1 milyon Kg. Süt Ürünü ihracatı yapıldığı, söz konusu miktarın 2010 yılında yüzde 3,92 oranında azalarak 4,9 milyon Kg. seviyesine gerildiği görülmektedir.

2009 yılında toplam 4,8 milyon Kg. olan patates ihracat miktarı, 2010 yılında yüzde 62,50 oranında azalarak 1,8 milyon Kg. seviyesine gerilemiştir. 2009 yılı son çeyreğinde patates ihracatı yapılmadığı, 2010 yılı aynı döneminde ise 0,7 milyon kg. olarak gerçekleştiği görülmektedir.

2009 yılında 1,3 milyon Lt. olarak gerçekleşen Rakı ihracatı, 2010 yılında yüzde 30,77 oranında azalarak toplam 0,9 milyon Lt. miktarında gerçekleşmiştir. 2010 yılı son

çeyreğinde ise 2009 yılı aynı döneminde olduğu gibi 0,2 milyon Lt. Rakı ihracatı yapılmıştır.

Tablo 3.8

Seçilmiş İhrac Ürünlerinin Miktarlara Göre Dağılımı											
2009						2010					
Mal Grubu	Q1	Q2	Q3	Q4	Toplam	Mal Grubu	Q1	Q2	Q3	Q4	Toplam
Narenciye (Milyon Kg.)	22,0	39,3	0	2,1	63,4	Narenciye (Milyon Kg.)	31,1	49,6	0,0	1,5	82,2
Hurda ve Döküntüleri (Milyon Kg.)	6,7	3,0	6,1	4,6	20,4	Hurda ve Döküntüleri (Milyon Kg.)	0,4	7,8	2,0	5,8	16,0
Süt Ürünleri (Milyon Kg.)	1,2	1,7	1,1	1,1	5,1	Süt Ürünleri (Milyon Kg.)	1,3	1,3	1,1	1,2	4,9
Patates (Milyon Kg.)	0,7	3,6	0,5	0	4,8	Patates (Milyon Kg.)	1,1	0,0	0,0	0,7	1,8
Rakı (Milyon Lt.)	0,2	0,3	0,6	0,2	1,3	Rakı (Milyon Lt.)	0,1	0,4	0,2	0,2	0,9

Kaynak: Ticaret Dairesi

2005 yılında Yeşil Hat Tüzüğü'nün devreye girmesiyle birlikte Güney Kıbrıs'a da ihracat yapılmaya başlanmıştır. Tüzüğün bütünüyle uygulanmamasından dolayı Güney'e yapılan ihracat, toplam KKTC ihracatı içerisinde küçük bir paya sahiptir. Bu oran, düşük bir oran olmakla birlikte yıllar itibarıyla seviyesini koruduğu izlenmektedir.

2009 yılı son çeyreğinde 1,2 milyon Euro seviyesinde gerçekleşen ihracat miktarı 2010 yılı aynı çeyreğinde yüzde 41,66 oranında artmış ve 1,7 milyon Euro olarak gerçekleşmiştir. 2009 yılında toplam 6,0 milyon Euro olan Güney Kıbrıs'a yapılan ihracat, 2010 yılında yüzde 3,33 oranında artarak 6,2 milyon Euro seviyesine yükselmiştir. 2008 yılında söz konusu ihracat değerinin 7,1 milyon Euro olarak gerçekleştiği görülmektedir.

Tablo 3.9

Euro (€) Milyon	Yeşil Hat Tüzüğü Kapsamında Güney Kıbrıs ile Yapılan İhracat				
	Q1	Q2	Q3	Q4	Toplam
2008	1,4	1,7	2,0	2,0	7,1
2009	1,4	2,1	1,3	1,2	6,0
2010	1,3	1,4	1,8	1,7	6,2

Kaynak: Kıbrıs Türk Ticaret Odası

Dış Ticaret Dengesi

Tablo 3.10'da 2009 ve 2010 yılları çeyrek dönemler itibarıyla ithalat, ihracat ve dış ticaret dengesi ile değişim oranları verilmektedir. Buna göre 2010 yılı son çeyreğinde toplam ithalat 388,0 milyon dolar, toplam ihracat ise 16,2 milyon dolar olarak gerçekleşmiş, böylece

-371,8 milyon Dolar tutarında dış ticaret açığı ortaya çıkmıştır. 2010 yılı dördüncü çeyrek dönemi KKTC dış ticaret dengesi açığında bir önceki yılın aynı dönemine göre yüzde 6,65 oranında azalış, bir önceki çeyreğe göre yüzde 5,09 oranında artış meydana gelmiştir.

Tablo 3.10

ABD \$ (Milyon)	İthalat, İhracat ve Dış Ticaret Dengesi ile Değişim Oranları								
	2009				2010				Yüzde Değişim (%)
	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4	2009-Q4 - 2010-Q4
İthalat	264,3	351,5	306,2	410,7	336,6	408,8	353,8	388,0	-5,53
İhracat	16,7	23,7	11,7	12,4	24,5	33,5	16,7	16,2	30,64
Dış Ticaret Açığı	-247,6	-327,8	-294,5	-398,3	-311,1	-363,7	-337,1	-371,8	-6,65

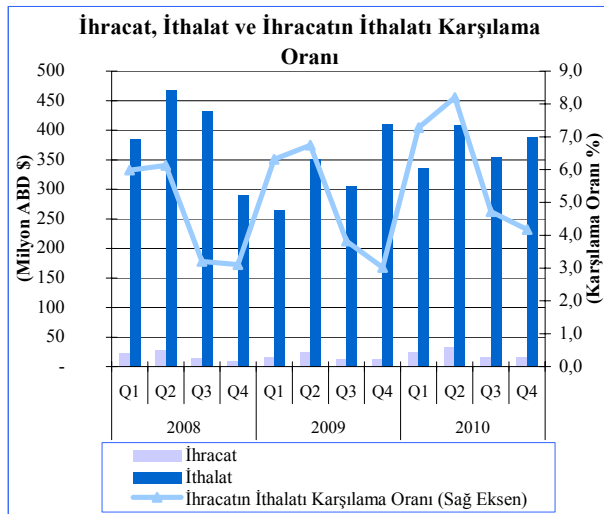
Kaynak: Ticaret Dairesi

KKTC'de toplam ihracatın ithalatı karşılama oranı, ihracat çok düşük seviyelerde gerçekleşmesine bağlı olarak, geçmiş yıllarda olduğu gibi 2010 yılı son çeyreğinde de düşük seviyede gerçekleşmiştir. Buna göre, 2009 yılı dördüncü çeyreğinde yüzde 3,02 oranında gerçekleşen ihracatın ithalatı karşılama oranı 2010 yılı aynı döneminde yüzde 4,18 oranına yükselmiştir. 2008 yılı son çeyreğinde ise söz konusu oran yüzde 3,10 seviyesinde gerçekleşmiştir.

Turizm

2010 yılı son çeyreğinde 216,254 yabancı yolcunun hava ve deniz yoluyla adaya geldiği, 2009 yılı aynı çeyreğinde ise söz konusu rakamın 195,678 kişi olarak gerçekleştiği görülmektedir. 2009 yılında toplam 800,376 kişi olarak gerçekleşen Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'ne gelen yabancı yolcu sayısı 2010 yılında bir önceki yıla göre yüzde 12,74 oranında artarak 902,390 kişi olarak gerçekleşmiştir.

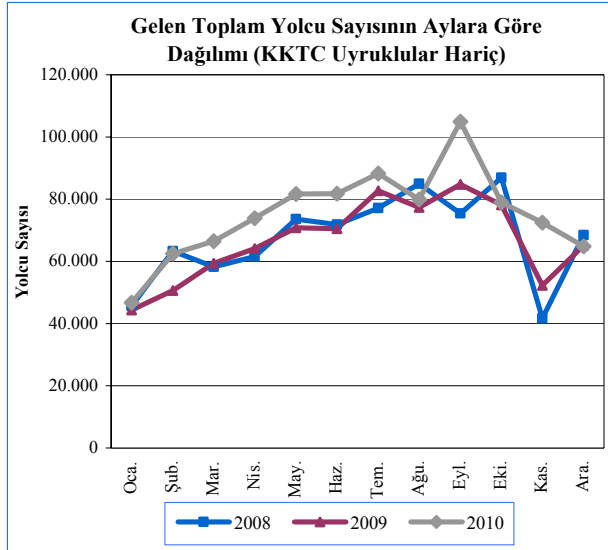
Grafik 3.1

Kaynak: Ticaret Dairesi

2009 ve 2010 yılları aylık dönemler bazında karşılaştırma yapıldığı zaman, 2009 yılının Ekim ayında 78,184 kişi olan yabancı yolcu sayısı, 2010 yılının aynı ayında yüzde 0,99 oranında artarak 78,956 kişi olarak gerçekleşmiştir. 2010 yılı Kasım ve Aralık aylarında gelen yabancı yolcu sayıları sırasıyla 72,430 ve 64,868 kişi olmuş böylece 2009 yılı aynı aylarına göre sırası ile yüzde 38,40 ve -0,45 oranında değişim göstermiştir.

Grafik 3.2

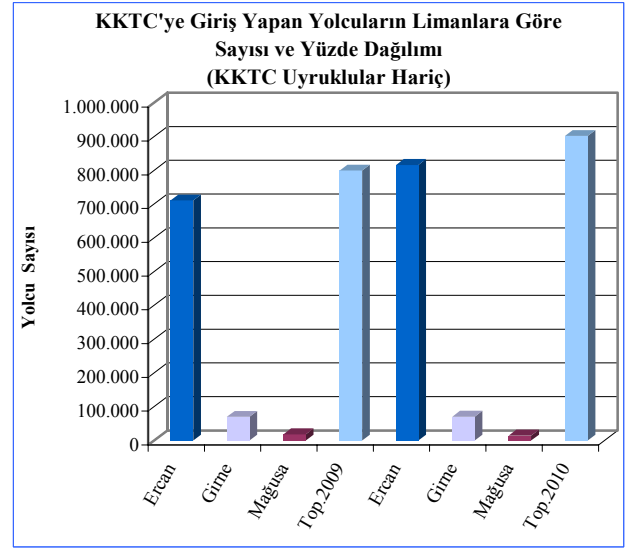

Kaynak: Turizm Planlama Dairesi

KKTC'ye giriş yapan yabancı yolcuların limanlara göre sayısı ve dağılımı Grafik 3.3'de gösterilmektedir. Buna göre ülkemizde mevcut tek havalimanı ve iki deniz kapısından giriş yapan kişilerin toplam sayısı 2010 yılında, bir önceki yıla göre yüzde 12,74 oranında artış kaydederek 800,376 kişiden 902,390 kişiye yükselmiştir. 2010 yılında Ercan Havalimanı toplam girişlerin yüzde 90,47'sinin yapıldığı kapı olurken Girne Limanı'ndan giriş yapanlar yüzde 7,85, Mağusa Limanı'ndan giriş yapanlar ise toplamın yüzde 1,68'ini oluşturmaktadır.

2010 yılı dördüncü çeyreği esas alındığı zaman, toplam içerisinde en çok tercih edilen kapı olan Ercan Havalimanı'ndan giriş yapanların sayısı 195.919 kişi olurken, girişlerde Girne Limanı ve Mağusa Limanı'nı tercih eden kişilerin toplam sayısı sırasıyla 17.118 ve 3.217 olarak kaydedilmiştir.

Grafik 3.3

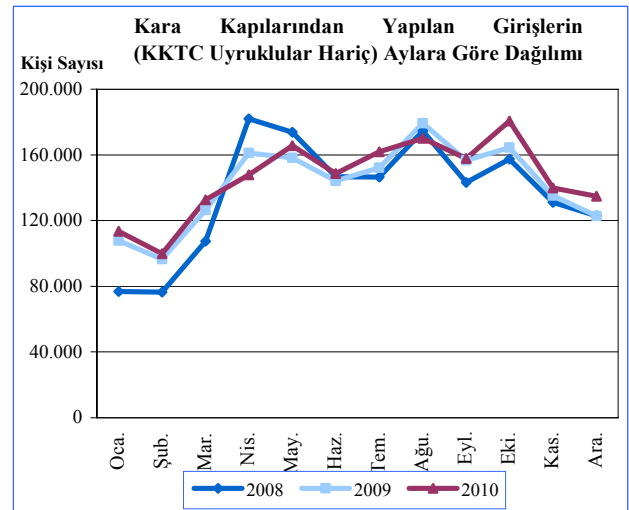

Kaynak: Turizm Planlama Dairesi

2009 yılı dördüncü çeyreğinde toplam 422.260 kişi olarak gerçekleşen Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'ne kara kapılarından giriş yapan yabancıların sayısı 2010 yılı aynı döneminde yüzde 7,88 oranında artarak toplam 455.521 kişiye yükselmiştir.

2010 yılsonu itibarıyla toplam 1.753.234 yabancıların kara kapılarından giriş yaptığı, 2009 yılında söz konusu miktarın 1.704.639 kişi olduğu görülmektedir.

Grafik 3.4

Kaynak: Turizm Planlama Dairesi

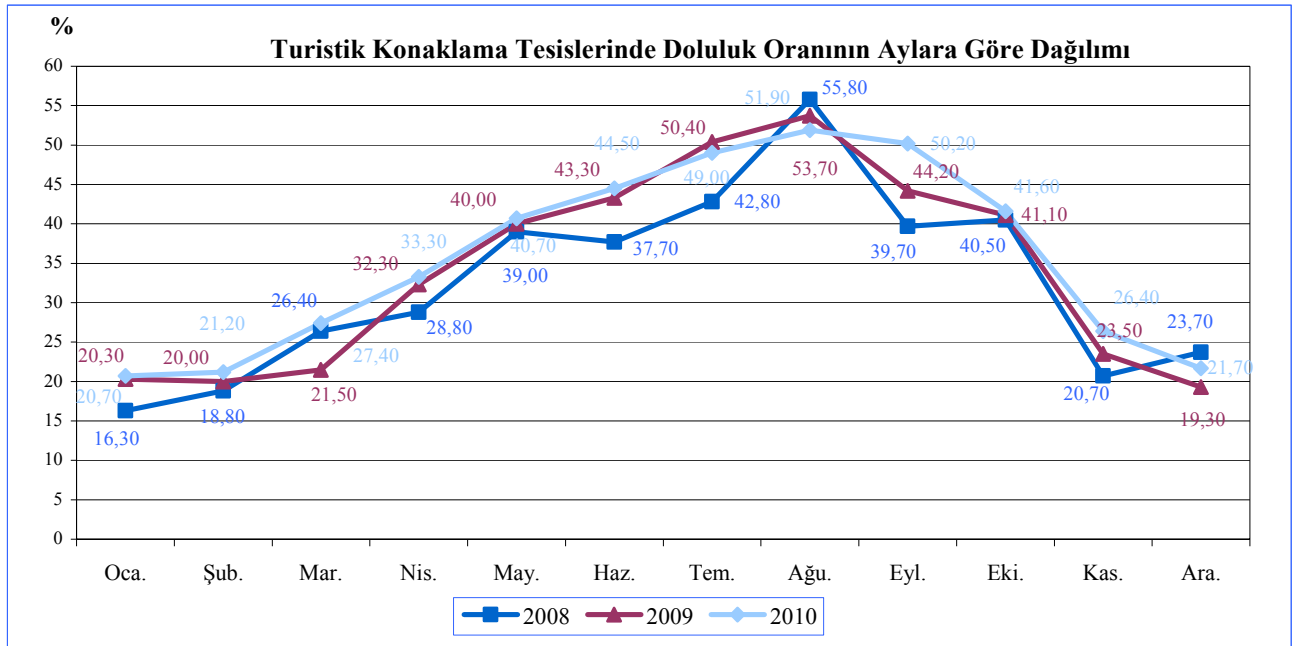
KKTC’de faaliyet gösteren turistik konaklama tesislerinde doluluk oranlarının aylara göre dağılımı Grafik 3.5’te gösterilmiştir.

Daha önceki yıllarda da olduğu gibi 2010 yılı üçüncü çeyreğinde de Turizm sezonu en canlı dönemini yaşamış ve dördüncü çeyrekte düşüşe geçmiştir. Buna göre 2010 yılı Temmuz ayında yüzde 49,00, Ağustos ayında yüzde 51,90, Eylül ayında ise yüzde 50,20 oranında gerçekleşen doluluk oranlarının 2010 yılı Ekim

ayında yüzde 41,60, Kasım ve Aralık aylarında ise sırası ile yüzde 26,40 ve yüzde 21,70 oranında gerçekleştiği görülmektedir.

2009 yılında turistik konaklama tesislerinde ortalama yüzde 35,00 oranında gerçekleşen doluluk oranı, 2010 yılı aynı döneminde yüzde 1,40 puan artış göstererek yılı ortalama yüzde 36,40 doluluk oranı ile kapatmıştır.

Grafik 3.5

Kaynak: Turizm Planlama Dairesi

(Sayfa düzeni gereği boş bırakılmıştır.)

4. BÜTÇE GELİŞMELERİ

2009-2010 Dördüncü Çeyrek Karşılaştırmaları

KKTC 2010 mali yılı dördüncü çeyrek bütçe gerçekleşme rakamları bir önceki yılın aynı dönemine göre incelendiği zaman bütçe gelir toplamlarında yüzde 7,56 gerileme, bütçe gider toplamlarında ise yüzde 2,88 artış yaşandığı görülmektedir. Bir önceki yılın aynı dönemine göre yaşanan değişimlerin ardından bütçe gelirleri ve bütçe giderleri 2010 yılı son çeyreğinde sırasıyla 761,3 milyon TL ve 934,8 milyon TL olarak gerçekleşmiştir. Bir önceki yılın aynı dönemine göre bütçe gelirlerinde gerileme, giderlerinde ise artış yaşanmasına bağlı olarak dördüncü çeyrek bütçe açığı önceki yılın aynı dönemine göre iki katına ulaşmıştır.

Tablo 4.1

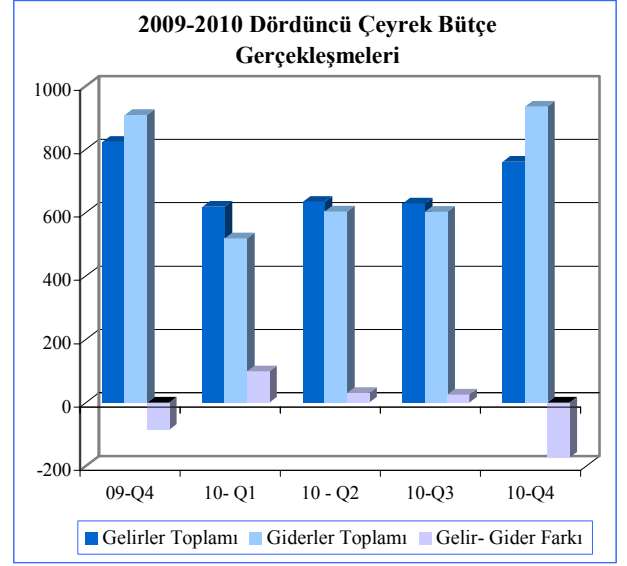
2009-2010 dördüncü Çeyrek Karşılaştırmaları

Milyon TL	2009		2010		Yüzde Değişim (%)
	Yıllık Gerçekleşme	Q4	Yıllık Gerçekleşme	Q4	
		Gerçekleşme		Gerçekleşme	
Bütçe Gelirleri	2.509,8	823,6	2.642,9	761,3	-7,56
Bütçe Giderleri	2.575,1	908,7	2.660,9	934,8	2,88
Bütçe Dengesi	-65,5	-85,1	-18,0	-173,5	103,70

Kaynak: Hazine ve Muhasebe Dairesi

Bütçe gelir ve gider gelişmeleri aşağıdaki grafikte çeyrekler itibarıyla verilmiştir. 2010 yılı son çeyreğinde bir önceki yılın aynı dönemine göre yaşanan değişimler net olarak görülmektedir.

Grafik 4.1

Kaynak: Hazine ve Muhasebe Dairesi

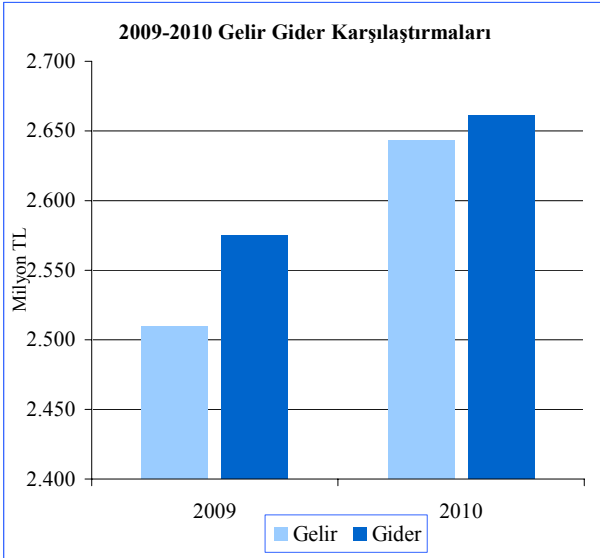
2009 - 2010 Yıllık Bütçe Karşılaştırmaları

2009 yılında 2.509,6 milyon TL olarak gerçekleşen bütçe gelirleri toplamı 2010 yılsonu itibarıyla bir önceki yıla göre yüzde 5,31 artış göstermiş ve 2.642,9 milyon TL olarak gerçekleşmiştir. Yıllık bazda bütçe gelirlerinde gerçekleşen bu artışa karşılık bütçe giderleri toplamında yüzde 3,33 oranında artış olmuştur. Yıllık bazda bütçe gelirlerindeki artış hızının bütçe giderlerindeki artış hızında daha fazla olmasına bağlı olarak bütçe açığında daralma gerçekleşmiş ve 2010 yılı bütçe açığı 18,0 milyon TL olarak gerçekleşmiştir. Önceki yıl bu açık 65,5 milyon TL idi.

2010 yılı bütçe gelirleri gerçekleşme rakamlarına bakıldığı zaman bir önceki yıla göre vergi dışı gelirler kaleminde yüzde 21,48 artış yaşanırken, alınan bağış yardım ve kredi kaleminde yüzde 8,61 oranındaki gerileme göze çarpmaktadır. Önceki yıla göre meydana gelen değişimlerle birlikte alınan bağış yardım ve krediler kaleminin 2010 yılı toplamı 851,7 milyon TL olurken, vergi gelirleri toplamı önceki yıla göre yüzde 10,66 artış göstermiş ve 1.272,1 milyon TL olarak gerçekleşmiştir.

Aynı dönemler arasında bütçe giderleri kalemleri incelendiği zaman giderler toplamında yaşanan yüzde 3,33'lük artışla birlikte 2010 yılı bütçe giderleri toplamı 2.660,9 milyon TL olmuştur. Bütçe giderleri toplamındaki en büyük paya sahip iki kalem olan cari transferler ve personel giderleri toplamlarında 2010 yılında, 2009 yılına göre sırasıyla yüzde 0,86 ve yüzde 1,63 oranlarında çok küçük artışlar yaşandığı görülmektedir. Yaşanan bu artışlarla birlikte 2010 mali yılı içerisinde cari transferler toplamı 1.183,5 milyon TL olurken, personel giderleri 1.024,4 milyon TL olarak gerçekleşmiştir.

Grafik 4.2

Kaynak: Hazine ve Muhasebe Dairesi

Gelirler

2010 mali yılı son çeyreğinde bütçe gelirleri bir önceki yılın aynı dönemine göre 62,4 milyon TL düşüş yaşayarak 761,3 milyon TL olmuştur. Bu çeyrek içinde vergi dışı gelirler kaleminde bir önceki yılın aynı dönemine göre yüzde 39,06 artış yaşanmasına rağmen alınan bağış yardım ve krediler toplamının aynı dönem içinde yüzde 30,52 gerilemesine bağlı olarak gelirler toplamında düşüş yaşanmıştır. Buna göre 2010 yılı son çeyreğinde alınan bağış, yardım ve krediler toplamı 249,3 milyon TL olarak gerçekleşirken, vergi dışı gelirler kalemi 137,2 milyon TL'ye yükselmiştir. Bütçe gelirleri içinde en büyük paya sahip kalem olan vergi gelirleri kalemi ise 2010 yılı son çeyreğinde önceki yılın aynı dönemine göre çok küçük bir artış göstererek 367,5 milyon TL olmuştur.

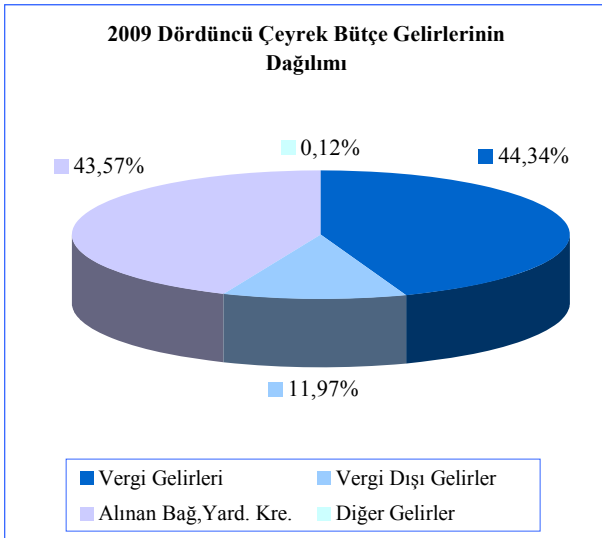
Tablo 4.2

Milyon TL	Bütçe Gelirleri		Yüzde Değişim (%)
	2009 Q4	2010 Q4	
Vergi Gelirleri	365,2	367,5	0,65
Vergi Dışı Gelirler	98,6	137,2	39,06
Alınan Bağış Yardım ve Krediler	358,7	249,3	-30,52
Diğer Gelirler	1,1	7,3	617,82
Toplam	823,6	761,3	-7,57

Kaynak: Hazine ve Muhasebe Dairesi

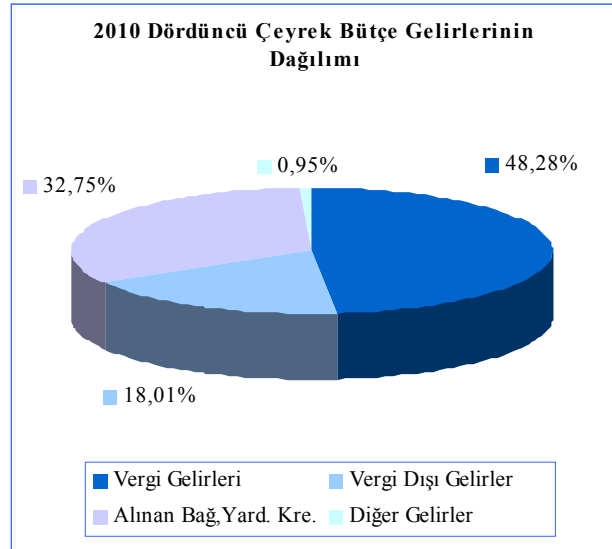
2009 - 2010 yılları son çeyrekleri arasında alınan bağış yardım ve krediler kaleminde yaşanan gerileme ile vergi dışı gelirler kaleminde yaşanan artışa bağlı olarak 2010 yılı dördüncü çeyreği içinde toplam bütçe gelirleri alt kalemlerinin dağılımlarında da değişiklikler yaşanmıştır. Buna göre, 2009 yılı dördüncü çeyreği içerisinde alınan bağış, yardım ve krediler kaleminin toplam bütçe gelirleri içindeki payı yüzde 43,57 iken bu rakam 2010 yılı dördüncü çeyreği içinde yüzde 32,75'e gerilemiştir. Alınan bağış, yardım ve kredi kaleminin payının düşmesine bağlı olarak vergi dışı gelirler kaleminin yüzde 11,97 olan payı yüzde 18,01 seviyesine yükselmiştir. Aynı dönemler arasında vergi gelirlerinin toplam giderler içindeki payı da artış göstermiş ve yüzde 44,34'ten yüzde 48,28'e yükselmiştir.

Grafik 4.3

Kaynak: Hazine ve Muhasebe Dairesi

Grafik 4.4

Kaynak: Hazine ve Muhasebe Dairesi

Giderler

2010 yılı son çeyreği itibarıyla bütçe giderleri bir önceki yılın aynı dönemine göre yüzde 2,87 artış göstermiş ve 934,8 milyon TL olarak gerçekleşmiştir. Bu çeyrek içinde bir önceki yılın aynı çeyreğine göre bütçe giderleri içinde en büyük paya sahip cari transferler kaleminde yüzde 11,41 gerileme yaşanmış ve bu kalem 380,7 milyon TL olarak gerçekleşmiştir. Cari transferler kaleminde yaşanan gerilemeyi sermaye giderleri ve transferleri kaleminde yaşanan artış karşılamıştır. Yaşanan artışla beraber sermaye giderleri ve transferleri kalemi toplamı 114,4 milyon TL'ye ulaşmıştır. Bütçe giderleri içindeki en büyük ikinci paya sahip personel giderleri toplamı ise 2010 yılı son çeyreğinde önceki yılın aynı dönemine göre çok az değişim göstermiş ve 328,1 milyon TL olmuştur.

Tablo 4.3

Milyon TL	Bütçe Giderleri		Yüzde Değişim (%)
	2009 Q4	2010 Q4	
Cari Transferler	429,7	380,7	-11,41
Personel Giderleri	326,5	328,1	0,47
Sermaye Giderleri ve Transferler	67,9	114,4	68,32
Mal Hizmet Alım Giderleri	70,1	78,5	11,98
Diğer Giderler	14,5	33,1	129,67
Toplam	908,7	934,8	2,87

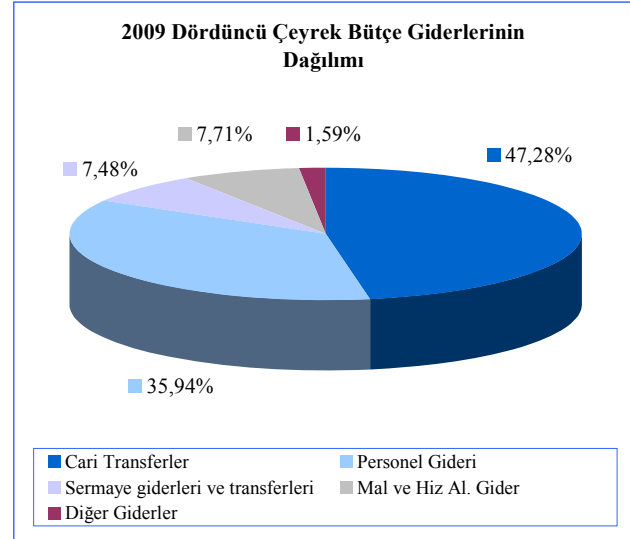
Kaynak: Hazine ve Muhasebe Dairesi

Gerçekleşen artışlardan sonra bütçe giderlerini oluşturan kalemlerin toplam giderler içerisindeki ağırlıkları bir önceki yılın aynı dönemine göre değişim göstermiştir. 2009 yılı dördüncü çeyreği içinde bütçe giderleri toplamının yüzde 47,28'ini oluşturan cari transferler kaleminin payı, 2010 yılı dördüncü çeyreği içerisinde yüzde 40,72'ye gerilemiştir.

Sermaye giderleri ve transferleri kaleminin payı 2009 yılı son çeyreği içinde yüzde 7,48 iken, 2010 yılı son çeyreğinde önceki döneme göre yaşanan artışla birlikte yüzde 12,23 seviyesine yükselmiştir. Personel giderleri kaleminin toplam giderler içindeki payı ise aynı dönem içerisinde çok az değişim göstermiş ve yüzde 35,94'den yüzde 35,10'a gerilemiştir. Bu değişikliklerle birlikte personel giderleri ve cari transferler kalemlerinin toplam bütçe giderleri içindeki payı yüzde 83,22'den yüzde 75,82'ye gerilemiştir.

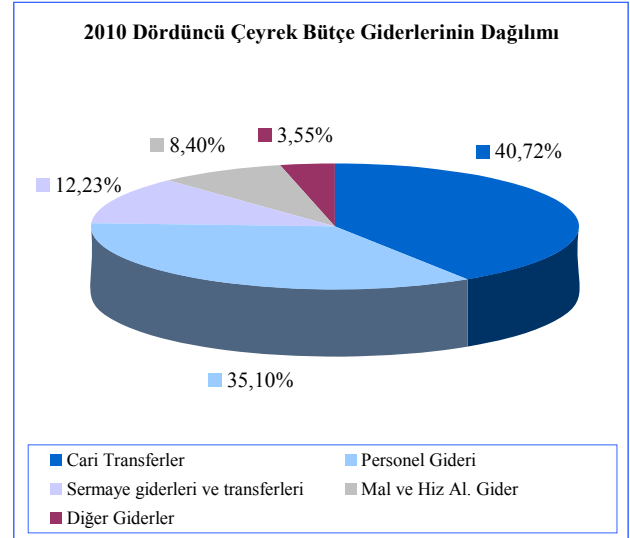
Gerçekleşen bu rakamlara göre 2010 yılı içinde hizmet ve faaliyetlerin yürütülmesinde kullanılan 2.660,9 milyon TL'nin yüzde 35,13'ü dördüncü çeyrek içinde kullanılmıştır. Bir önceki yılın aynı döneminde bu oran yüzde 35,28 olarak gerçekleşmişti.

Grafik 4.5

Kaynak: Hazine ve Muhasebe Dairesi

Grafik 4.6

Kaynak: Hazine ve Muhasebe Dairesi

Finansman Dengesi

Bütçe gelirlerinden TC kredileri ve iç borçlanma kalemlerinin çıkarılması suretiyle elde edilen toplam gelir rakamı ile bütçe giderleri arasındaki farka eşit olan finansman dengesi, 2010 yılı dördüncü çeyreğinde 2009 yılı aynı dönemine göre yüzde 22,77 gerileme göstererek -273,4 milyon TL'ye gerilemiştir. Son çeyrek içinde gerçekleşen bu açığın kapatılması için finansman kaynağı olan TC kredileri rakamı ise bir önceki yılın aynı dönemine göre yüzde 62,92 gerileme kaydetmiştir. Buna göre 2010 yılı son çeyreğinde TC kredileri toplamı da oluşan finansman açığını kapatmada yeterli olmamıştır.

2010 yılı son çeyreğinde vergi dışı gelirler kaleminde bir önceki yılın aynı dönemine göre 38,5 milyon TL artış yaşanmasına bağlı olarak, yerel gelirler kaleminde aynı dönemler içinde 47,0 milyon TL'lik artış yaşanmış ve 511,8 milyon TL olarak gerçekleşmiştir.

2010 yılı dördüncü çeyreği itibarıyla oluşan bütçe rakamlarına göre yerel gelirlerimizle bütçe giderlerini karşılama oranı yüzde 54,75 olmuştur. Aynı oran 2009 yılı son çeyreğinde yüzde 51,15 idi. 2010 yılı son çeyreği içinde oluşan 273,4 milyon TL tutarındaki finansman açığı, yerel gelirlerin yüzde 53,42'sine denk gelmektedir.

Tablo 4.4

Finansman Dengesi		
Milyon TL	2009 Q4	2010 Q4
Bütçe Gelirleri	554,7	661,4
1. Yerel Gelirler	464,8	511,8
Vergi Gelirleri	365,2	367,5
Vergi Dışı Gelirler	98,6	137,1
Sermaye Gelirleri ve Alacaklardan Tah.	1,0	7,2
2. Dış Yardımlar	89,9	149,6
TC Yardımları	89,9	149,6
Bütçe Giderleri	908,7	934,8
Personel Giderleri	326,5	328,1
Cari Transferler	429,7	380,7
Sermaye Giderleri	67,9	114,4
Diğer Giderler	84,6	111,6
Finansman Dengesi	-354,0	-273,4
Finansman	268,9	99,7
TC Kredileri	268,9	99,7
İç Borçlanma	-	-

Kaynak: Hazine ve Muhasebe Dairesi

KKTC mali bütçesinin yıllık bazda finansman dengesi karşılaştırılması incelendiği zaman 2010 yılında 2009 yılına göre iyileşme olduğu görülmektedir. Buna göre 2009 mali yılında 724,6 milyon TL açık veren finansman dengesi 2010 yılında yüzde 21,89 oranında gerileme göstermiş ve 566,0 milyon TL'ye gerilemiştir. 2010 yılı içinde yerel gelirlerimizin toplamı bir önceki yıla göre yüzde 13,53 artış göstermiş ve 1.791,3 milyon TL'ye ulaşmıştır. Yaşanan bu artışla birlikte 2009 yılında yüzde 61,27 olan yerel gelirlerimizle bütçe giderlerini karşılama oranı 2010 yılında yüzde 67,32 seviyesine yükselmiştir. 2010 yılı tamamında oluşan finansman açığı ise yerel gelirlerimizin yüzde 31,60'ı olarak gerçekleşmiştir.

Tablo 4.5

Finansman Dengesi		
Milyon TL	2009	2010
Bütçe Gelirleri	1.850,5	2.094,9
1. Yerel Gelirler	1.577,8	1.791,3
Vergi Gelirleri	1.149,6	1.272,1
Vergi Dışı Gelirler	419,3	509,4
Sermaye Gelirleri ve Alacaklardan Tah.	8,9	9,8
2. Dış Yardımlar	272,7	303,6
TC Yardımları	272,7	303,6
Bütçe Giderleri	2.575,1	2.660,9
Personel Giderleri	1.008,1	1.024,4
Cari Transferler	1.173,3	1.183,5
Sermaye Giderleri	144,2	177,7
Diğer Giderler	249,5	275,3
Finansman Dengesi	-724,6	-566,0
Finansman	659,2	548,0
TC Kredileri	659,2	548,0
İç Borçlanma	-	-

Kaynak: Hazine ve Muhasebe Dairesi

2011 Mali Yılı Bütçesi

Aşağıdaki tabloda 2010 yılı gerçekleşme rakamları ile 2011 mali yılı bütçesinde öngörülen gelir ve gider rakamları karşılaştırılmaktadır.

Buna göre 2011 yılında toplam gelirlerde 2010 yılı gerçekleşme rakamlarına göre yüzde 5,01 artış olması beklenmektedir. 2011 yılı vergi gelirleri toplamı öngörüsünde 2010 yılına göre yüzde 11,56 artış beklenirken, alınan bağış yardım ve krediler kaleminde yüzde 0,97 artış beklenmektedir. Buna göre 2011 mali yılında vergi gelirleri ve vergi dışı gelirlerden tahsil edilmesi beklenen tutarlar sırasıyla 1.419,1 milyon TL ve 495,2 milyon TL iken alınan bağış yardım ve krediler kaleminin 860,0 milyon TL olması tahmin edilmektedir.

2011 mali yılı bütçe gider toplamının 2010 yılına göre yüzde 15,65 artış göstererek 3.077,2 milyon TL olması öngörülmektedir. 2011 yılı içerisinde personel giderleri kaleminin 2010 yılına göre yüzde 2,92 artarak 1.054,3 milyon TL olması öngörülmüşken, cari transferler kaleminde de yüzde 8,81 artış yaşanması ve 1.287,7 milyon TL olması beklenmektedir. Bütçe giderleri içinde diğer giderler kalemi altında bulunan faiz giderleri kalemi toplamı 2010 yılında 38,2 milyon TL gerçekleşirken, bu rakam 2011 yılı için 150,0 milyon TL olarak öngörülmüştür. Öngörülen bu rakamın kamu borçlarının faiz ödemelerinde kullanılması planlanmaktadır.

Tablo 4.6

Bütçe Gelirleri Yıllık Karşılaştırma (Milyon TL)			
Milyon TL	2010	2011	Yüzde Değişim (%)
Gelirler	2.642,9	2.775,4	5,01
Vergi Gelirleri	1.272,1	1.419,1	11,56
Vergi Dışı Gelirler	509,4	495,2	-2,79
Alınan Bağış Yardım ve Krediler	851,7	860,0	0,97
Diğer Gelirler	9,7	1,1	-88,78
Giderler	2.660,9	3.077,2	15,65
Personel Giderleri	1.024,4	1.054,3	2,92
Cari Transferler	1.183,4	1.287,7	8,81
Sermaye Giderleri ve Transferleri	177,8	204,5	15,02
Mal Hizmet Alım	186,8	185,9	-0,48
Diğer Giderler	88,5	344,8	289,60

Kaynak: Hazine ve Muhasebe Dairesi

5. PARASAL VE FİNANSAL GELİŞMELER

Bankacılık Sektörü Piyasa Yapısı

2010 yılsonu itibarıyla, sektörde faaliyet gösteren banka sayısı 23'dür. Özel sermayeli bankalardan Denizbank Ltd.'in bankacılık yapma ve mevduat kabul etme izni KKTC Merkez Bankası tarafından kaldırılmış olup, ilgili bankaya ilişkin mahkeme süreci halen devam etmektedir. Diğer taraftan özel sermayeli bankalar grubundan 2 bankanın hisse

ve yönetimi KKTC Tasarruf Mevduatı Sigorta ve Finansal İstikrar Fonu'na aittir. Sektördeki 23 bankanın 4'ü kamu mevduat bankası, 12'si özel sermayeli banka ve 7'si şube bankasıdır. 2010 yılsonu itibarıyla özel sermayeli bankaların toplam banka sayısı içindeki payı yüzde 52,18'dir. Özel sermayeli banka grubunu sırasıyla yüzde 30,43'lük payla şube bankalar ve yüzde 17,39'luk payla kamu mevduat bankaları izlemektedir.

Tablo 5.1

	Banka Sayısındaki Gelişmeler									
	2004	2005	2006	2007	2008	2009	Mart 2010	Haziran 2010	Eylül 2010	Aralık 2010
Kamu Mevduat Bankalar	3	2	2	2	2	2	4	4	4	4
Özel Sermayeli Bankalar	16	15	15	15	15	15	12	12	12	12
Şube Bankalar	6	6	6	7	7	7	7	7	7	7
Toplam	25	23	23	24	24	24	23	23	23	23

Kaynak: KKTCCMB

Not : TMSF Bankaları, özel sermayeli bankalar grubunda gösterilmiştir.

Sektörde hizmet sunum birimi olan şube sayısında 2010 yılında en fazla artış 5 adet ile üçüncü çeyrekte olmuştur. Yılın son çeyreğinde ise 3 adet şube artışı gerçekleşmiştir. Şube sayısındaki değişim banka grupları bazında incelendiğinde, özel

sermayeli bankaların toplam şube sayısı içindeki payı Aralık 2010 sonunda yüzde 61,46, şube bankalarının yüzde 20,83 ve kamu mevduat bankalarının payı ise yüzde 17,71'dir.

Tablo 5.2

	Şube Sayısının Gelişimi ve Yüzde Dağılımı (%)									
	2004	2005	2006	2007	2008	2009	Mart 2010	Haziran 2010	Eylül 2010	Aralık 2010
Kamu Mevduat Bankalar	29	23	23	24	27	29	31	31	32	34
Özel Sermayeli Bankalar	88	83	83	95	111	120	117	117	117	118
Şube Bankalar	21	25	28	30	32	35	35	36	40	40
Toplam	138	131	134	149	170	184	183	184	189	192
Yüzde Dağılım (%)										
Kamu Mevduat Bankalar	21,01	17,56	17,16	16,11	15,88	15,76	16,94	16,84	16,93	17,71
Özel Sermayeli Bankalar	63,77	63,36	61,94	63,76	65,30	65,22	63,93	63,59	61,91	61,46
Şube Bankalar	15,22	19,08	20,90	20,13	18,82	19,02	19,13	19,57	21,16	20,83

Kaynak: KKTCCMB

Sektörün personel sayısı Eylül 2010 - Aralık 2010 döneminde 5 kişi artarak 2.424'den 2.429'a yükselmiştir.

Banka grupları bazında personel sayısı incelendiğinde, dördüncü çeyrek sonunda özel sermayeli bankalarda 1.437, kamu mevduat bankalarında 549 ve şube bankalarında 443 kişi çalışmaktadır.

Sektörün personel sayısı son bir yıllık dönemde 21 kişi artarak 2.408 kişiden 2.429 kişiye yükselmiştir. İlgili dönemde personel sayısındaki değişim banka grupları bazında incelendiğinde, en fazla yeni istihdamın 30 kişi

ile şube bankalarında gerçekleştiği görülmektedir. Özel sermayeli bankalarda çalışan personel sayısı 4 kişi artarken, kamu mevduat bankalarında ise 13 kişi azalma olmuştur.

Eylül 2010'da sektörün toplam personel sayısı içinde yüzde 17,66'sına sahip olan şube bankaların payı Aralık 2010 sonunda yüzde 18,24'e yükselmesine karşın, kamu mevduat bankalarının payı yüzde 22,77'den yüzde 22,60'a, özel sermayeli bankalarının payı ise yüzde 59,57'den yüzde 59,16'ya gerilemiştir.

Tablo 5.3

	Personel Sayısı Dağılımı (%)									
	2004	2005	2006	2007	2008	2009	Mart 2010	Haziran 2010	Eylül 2010	Aralık 2010
Kamu Mevduat Bankalar	941	857	491	518	558	562	560	557	552	549
Özel Sermayeli Bankalar	1.086	1.171	1.257	1.386	1.432	1.433	1.434	1.443	1.444	1.437
Şube Bankalar	249	269	296	345	382	413	427	428	428	443
Toplam	2.276	2.297	2.044	2.249	2.372	2.408	2.421	2.428	2.424	2.429
Yüzde Dağılım (%)										
Kamu Mevduat Bankalar	41,34	37,31	24,02	23,03	23,52	23,34	23,13	22,94	22,77	22,60
Özel Sermayeli Bankalar	47,72	50,98	61,50	61,63	60,37	59,51	59,23	59,43	59,57	59,16
Şube Bankalar	10,94	11,71	14,48	15,34	16,11	17,15	17,64	17,63	17,66	18,24

Kaynak: KKTCMB

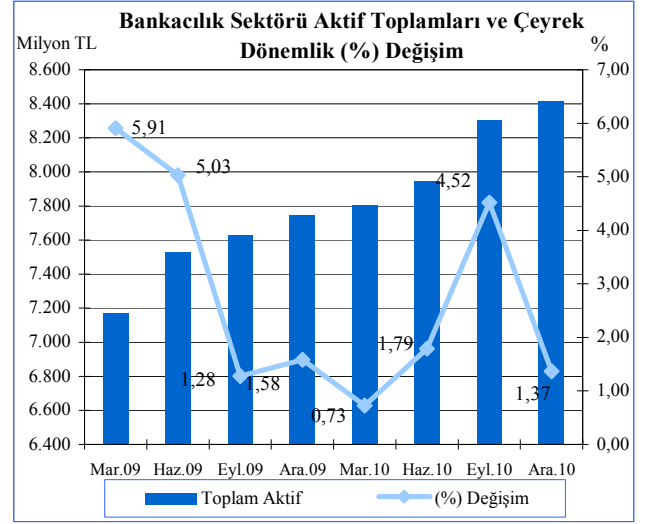
Bankacılık Sektörü Konsolide Bilançosu

2010 yılsonu itibarıyla sektörün aktif toplamı 2009 yılsonuna göre yüzde 8,63 oranında artarak 8.416,8 milyon TL seviyesine ulaşmıştır. İlgili dönemde menkul değerler cüzdanı yüzde 28,78 oranında azalmasına karşın likit aktifler yüzde 5,65 ve brüt krediler yüzde 16,53 oranında artış göstermiştir. Sektör aktif toplamı 2010 yılının son çeyreğinde yüzde 4,82 oranında arttığı görülmektedir. Bu dönemde sektörün en önemli plasman kalemi olma özelliğini koruyan brüt krediler yüzde 8,68, likit aktifler yüzde 8,22 oranında artarken, menkul değerler cüzdanı ise yüzde 8,59 oranında azalmıştır.

Sektörün kaynak yapısı incelendiğinde mevduat 2010 yılında da en önemli fon kaynağı olma niteliğini korumuş olup, 2009 yılsonuna göre artış oranı yüzde 7,63 olmuştur. Bu dönemde, özkaynakların yüzde 18,31 oranında arttığı görülmektedir. 2010 yılının son çeyreğinde mevduattaki artış oranı yüzde 4,89'dur. Bu dönemde özkaynaklarda yüzde 3,34 oranında artış gözlenmektedir.

2010 yılının ilk çeyreğinde yüzde 0,73 oranında büyüyen bankacılık sektörü toplam aktifleri ikinci çeyrekte yüzde 1,79 oranında, üçüncü çeyrekte yüzde 4,52 oranında, ve son çeyrekte ise yüzde 1,37 oranında büyümüştür.

Grafik 5.1

Kaynak: KKTCMB

Tablo 5.4

Milyon TL	Bankacılık Sektörü Konsolide Bilançosu									
	2009				2010				Yüzde Değişim (%)	
	Mart	Haziran	Eylül	Aralık	Mart	Haziran	Eylül	Aralık	09/10-12/10	12/09-12/10
Likit Aktifler	2.276,2	2.339,4	2.312,9	2.360,5	2.346,3	2.355,9	2.304,4	2.493,8	8,22	5,65
MDC	531,8	571,9	602,9	702,3	656,3	565,6	547,2	500,2	-8,59	-28,78
Krediler (Brüt)	3.516,5	3.647,7	3.648,7	3.973,7	4.015,1	4.189,4	4.260,8	4.630,7	8,68	16,53
Diğer Aktifler	845,8	972,2	1.063,1	711,5	786,9	833,4	917,7	792,1	-13,69	11,33
Toplam Aktif-Pasif	7.170,3	7.531,2	7.627,6	7.748,0	7.804,6	7.944,3	8.030,1	8.416,8	4,82	8,63
Mevduat	6.122,8	6.328,8	6.321,4	6.565,9	6.607,8	6.713,9	6.737,6	7.066,9	4,89	7,63
Diğer Pasifler	355,3	438,5	514,3	391,4	377,6	362,3	387,2	414,4	7,02	5,88
Özkaynaklar	692,2	763,9	791,9	790,7	819,2	868,1	905,3	935,5	3,34	18,31

Kaynak: KKTCMB

Sektörün bir yıllık (Aralık 2009 - Aralık 2010) varlıklarının yapısal dağılım yönünden incelendiğinde, likit aktifler ve MDC’de daralmaya karşın, brüt kredilerde ve diğer aktiflerde genişleme olduğu görülmektedir. Bu dönemde brüt kredilerin aktif toplamı içerisinde payı yüzde 51,29’dan yüzde 55,02’ye, diğer aktifler yüzde 9,18’den yüzde 9,41’e yükselirken, likit aktifler yüzde 30,47’den yüzde 29,63’e, menkul değerler cüzdanı yüzde 9,06’dan yüzde 5,94’e gerilemiştir.

2010 yılının son çeyreğinde sektörün brüt kredileri aktif toplam içerisindeki payı 1,96 puan artarak yüzde 55,02’ye, likit aktifler 0,93 puan artarak 29,63’e yükselmiştir. Bu

dönemde MDC’de ve diğer aktiflerde daralma olduğu görülmektedir.

Dördüncü çeyrek itibarıyla toplam pasifin yüzde 83,96’nı mevduat, yüzde 11,12’sini özkaynaklar ve yüzde 4,92’sini diğer pasifler oluşturmaktadır.

Aralık 2009 - Aralık 2010 döneminde mevduatın toplam kaynak içindeki payı yüzde 84,74 düzeyinden yüzde 83,96 düzeyine gerilemiş, özkaynakların payı ise yüzde 10,21 seviyesinden yüzde 11,12 seviyesine yükselmiştir.

Tablo 5.5

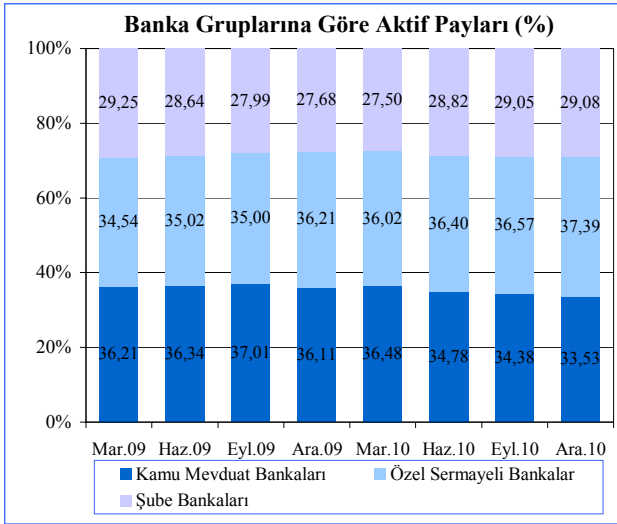
Aktif	Bankacılık Sektörü Aktif / Pasif Yapısal Dağılımı (%)							
	2009				2010			
	Mart	Haziran	Eylül	Aralık	Mart	Haziran	Eylül	Aralık
Likit Aktifler	31,74	31,06	30,32	30,47	30,06	29,66	28,70	29,63
MDC	7,42	7,59	7,90	9,06	8,41	7,12	6,81	5,94
Krediler (Brüt)	49,04	48,43	47,84	51,29	51,45	52,73	53,06	55,02
Diğer Aktifler	11,80	12,92	13,94	9,18	10,08	10,49	11,43	9,41
Toplam	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00
Pasif								
Mevduat	85,39	84,03	82,88	84,74	84,67	84,51	83,91	83,96
Diğer Pasifler	4,96	5,83	6,74	5,05	4,83	4,56	4,82	4,92
Özkaynaklar	9,65	10,14	10,38	10,21	10,50	10,93	11,27	11,12
Toplam	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00

Kaynak: KKTCMB

Bir yıllık dönemde sektörün aktif yapısı banka grup paylarına göre incelendiğinde, şube bankaları yüzde 27,68 düzeyinden yüzde 29,08, özel sermayeli bankalar grubu yüzde 36,21 seviyesinden yüzde 37,39 seviyesine yükselmiştir. Aynı dönemde kamu mevduat bankaları grubu ise yüzde 36,11 seviyesinden yüzde 33,53 seviyesine gerilemiştir.

2010 yılsonunda bir önceki çeyreğe göre sektör aktif payları içerisinde özel sermayeli bankalar ve şube bankalar grubunda artış, kamu mevduat bankaları grubunda azalış olmuştur.

Grafik 5.2

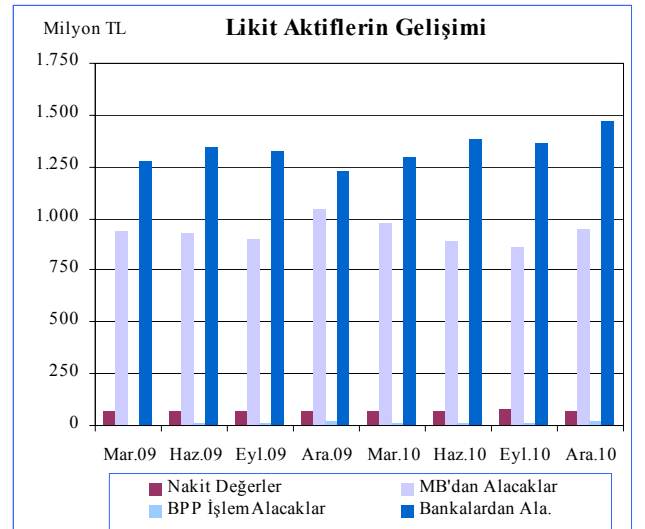
Kaynak: KKTCMB

Likit Varlıklar

Sektörün likit aktiflerini oluşturan nakit değerler, bankalardan alacaklar, Merkez Bankası'ndan alacaklar ve BPP işlem alacaklar kalemlerinin toplamı, 2010 yılının son çeyreğinde bir önceki çeyreğe göre 189,4 milyon TL artarak 2.304,4 milyon TL'den 2.493,8 milyon TL'ye yükselmiştir. İlgili dönemde Merkez Bankası'ndan alacaklar kaleminde 85,3 milyon TL, bankalardan alacaklarda 104,4 milyon TL, BPP işlem alacaklar kaleminde 7,9 milyon TL artış, nakit değerler kaleminde 8,2 milyon TL azalış meydana gelmiştir.

Bankacılık sektörünün likit aktifleri 2009 yılsonuna göre yüzde 5,65 oranında artarak Aralık 2010 itibarıyla 2.493,8 milyon TL seviyesine ulaşmıştır. Anılan dönemde, bankalardan alacaklar kalemi 1.227,6 milyon TL'den 2.493,8 milyon TL'ye ulaşmıştır. Nakit değerler 71,3 milyon TL'den 64,7 milyon TL'ye, Merkez Bankası'ndan alacaklar kalemi 1.039,5 milyon TL'den 945,2 ve BPP işlem alacaklar kalemi 22,1 milyon TL'den 19,0 milyon TL'ye, gerilemiştir.

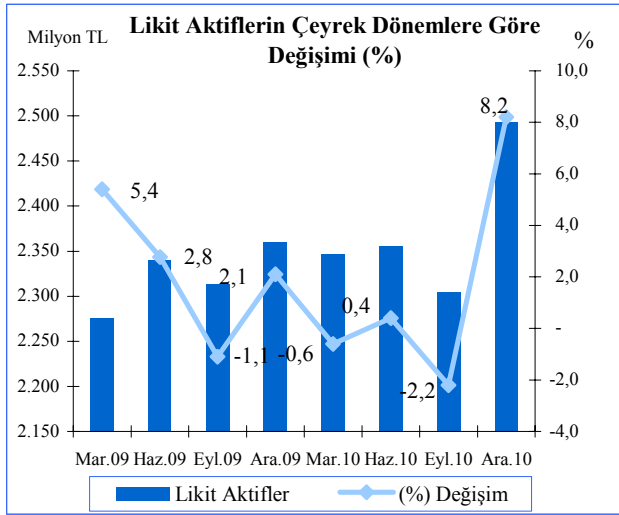
Grafik 5.3

Kaynak: KKTCMB

İzleyen grafikten de görüleceği üzere, çeyrek dönemler itibarıyla likit aktiflerin artışına bakıldığında, 2010 yılının birinci, ikinci ve dördüncü çeyreğinde artış, üçüncü çeyrekte ise azalış olduğu görülmektedir.

Grafik 5.4

Kaynak: KKTCMB

Krediler

Bankacılık sektörünün temel görevi finansal aracılık yapmaktır. Dolayısıyla, bankaların topladığı fonlar sayesinde kredilerde yarattığı gelişmeler takip edilmesi gereken önemli bir göstergedir. Aralık 2010 itibarıyla kredilerin sektörlere göre dağılımına bakıldığında, geçmiş dönemlerde olduğu gibi işletme kredileri bir önceki çeyreğe göre 230,0 milyon TL artarak 2.202,2 milyon TL ile birinci sırada yer almaktadır. Bunu 1.273,7 milyon TL ile tüketici kredileri izlemektedir.

2009 yılsonu ile karşılaştırıldığında işletme kredileri 1.847,0 milyon TL'den 2.202,2 milyon TL'ye, tüketici kredileri ise 989,2 milyon TL'den 1.273,7 milyon TL'ye yükselmiştir.

Tablo 5.6

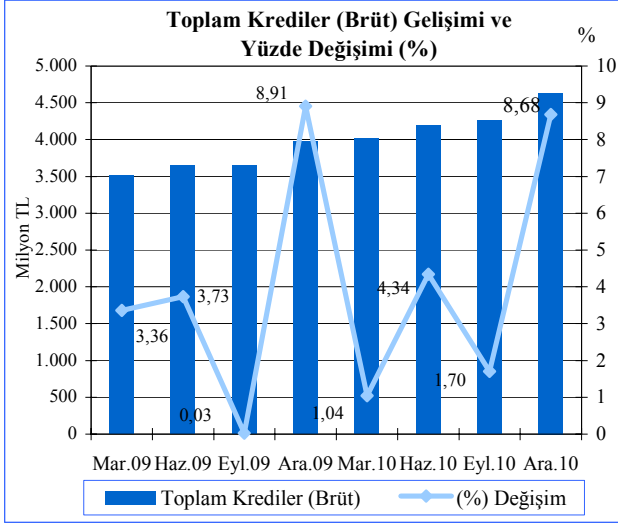
Milyon TL	Kredilerin Sektörel Dağılımı							
	2009				2010			
	Mart	Haziran	Eylül	Aralık	Mart	Haziran	Eylül	Aralık
İskonto ve İstira Senetleri	41,4	47,4	45,2	46,1	44,1	46,5	53,0	59,3
İhracat Kredileri	0,0	0,0	1,0	2,3	1,6	1,7	1,9	4,5
İthalat Kredileri	13,9	16,1	14,8	15,6	14,6	15,0	15,5	16,8
İhracat Garantili Yatırım Kredileri	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Diğer Yatırım Kredileri	4,2	4,5	5,4	6,5	6,7	6,0	6,2	6,5
İşletme Kredileri	1.646,8	1.633,8	1.680,2	1.847,0	1.858,7	1.966,9	1.972,2	2.202,2
İhtisas Kredileri	17,2	11,4	10,5	16,4	21,6	20,2	15,8	19,4
Fon Kaynaklı Krediler	20,7	18,5	17,5	16,4	16,4	16,1	14,3	14,4
Tüketici Kredileri	868,5	916,0	926,3	989,2	1.054,5	1.151,6	1.182,9	1.273,7
Kredi Kartları	121,5	128,1	129,6	131,1	124,7	133,7	140,8	146,3
Müşteri Adına Menkul Değer Alım Kredileri	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
KKTCMB Kaynaklı Krediler	2,9	4,2	7,4	6,3	7,6	6,1	4,4	5,8
KKTCMB Kaynaklı Aracılığıyla Kullanılan Kredileri	4,1	4,6	5,6	1,9	1,7	1,7	1,7	1,0
Diğer Krediler	459,5	501,3	413,1	439,5	421,0	371,0	400,7	439,4
Toplam Krediler	3.200,7	3.285,9	3.256,6	3.518,3	3.573,2	3.736,5	3.809,4	4.189,3

Not: TGA'lar dahil değildir.

Kaynak: KKTCMB

Bankacılık sektörün brüt kredileri grafikten de (Grafik 5.5) görüldüğü üzere 2009 yılındaki artış trendi 2010 yılında da devam etmiştir. 2010 tüm çeyrek dönemlerinde artmış ve en güçlü artış yüzde 8,68 oranında dördüncü çeyrekte olmuştur.

Grafik 5.5

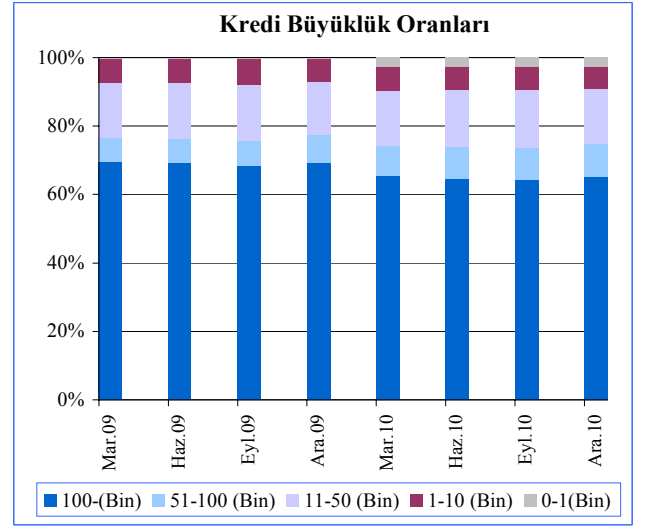

Kaynak: KKTOMB

Aralık 2010 sonuna göre sektör kredi büyüklükleri incelendiği zaman 100 bin TL'den büyük kredilerin toplam krediler içindeki payı bir önceki çeyreğe göre 0,95 puan artarak yüzde 65,38 olarak gerçekleşmiştir. İlgili dönemde kredi büyüklüklerinde ikinci sırayı yüzde 16,21 paya sahip 11-50 bin TL dilimindeki krediler almaktadır. 51-100 bin TL ve 1-10 bin TL tutarlarındaki krediler ise toplam kredilerin sırasıyla yüzde 9,36 ve yüzde 6,22'sini oluşturmaktadır. Sektördeki en düşük kredi kullanımı ise yüzde 2,83 payla 0-bin TL dilimidir.

Bir yıllık dönemde (Aralık 2009 - Aralık 2010) sektördeki kredi büyüklerine bakıldığında, 100 bin TL'den büyük krediler ile 1-10 bin TL diliminde azalışa karşın, diğer dilimlerde artış olmuştur.

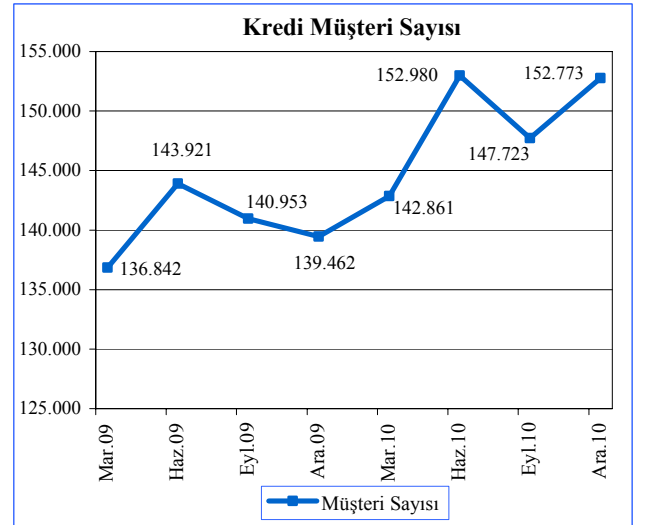
Grafik 5.6

Kaynak: KKTOMB

Sektörün kredi müşteri sayısı 2010 yılının son çeyreğinde, bir önceki çeyreğe göre 5,050 kişi, 2009 yılsonuna göre ise 13.311 kişi artmıştır.

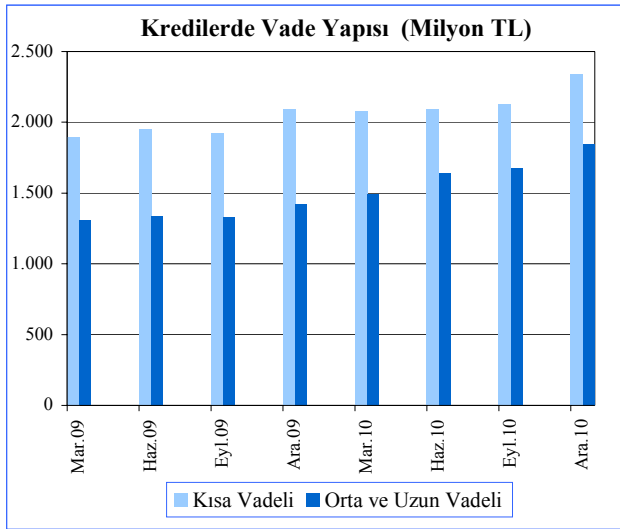
Grafik 5.7

Kaynak: KKTOMB

Aralık 2010 sonu itibarıyla, kısa vadeli krediler bir önceki döneme göre 216,1 milyon TL artarak 2.129,2 milyon TL'den 2.345,3 milyon TL'ye yükselmiştir. Bu dönemde orta ve uzun vadeli krediler 163,8 milyon TL artarak 1.680,2 milyon TL'den 1.844,0 milyon TL'ye yükselmiştir. Kredilerin vade yapısı 2009 yılsonu ile karşılaştırıldığında, orta ve uzun vadeli kredilerde yüzde 29,46, kısa vadeli kredilerde ise yüzde 12,01 oranında artış olmuştur.

Grafik 5.8

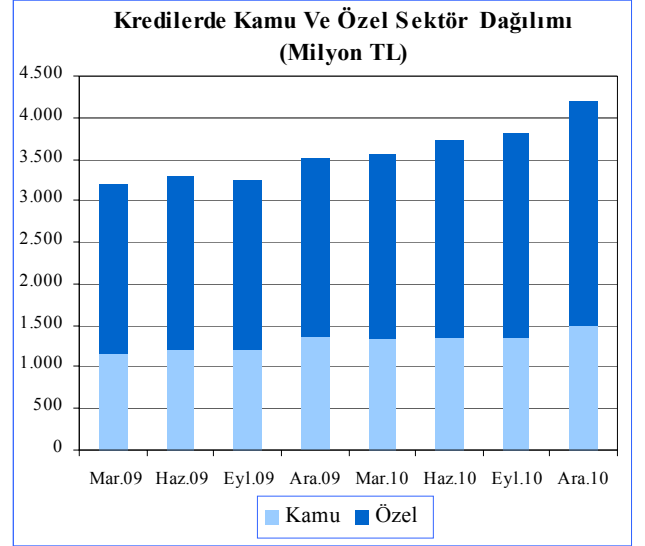

Kaynak: KKTCCMB

Bankacılık sektörü toplam kredilerinin Aralık 2010 itibarıyla yüzde 64,12'si özel sektör, yüzde 35,88'i ise kamu kredilerinden oluşmaktadır. İlgili dönemde kamu kesimine kullanılan krediler bir önceki çeyreğe göre 156,7 milyon TL artarak 1.346,5 milyon TL'den 1.503,2 milyon TL'ye, özel kesime kullanılan krediler ise 223,2 milyon TL artarak 2.462,9 milyon TL'den 2.686,1 milyon TL'ye yükselmiştir.

Kamu kesimine verilen krediler son bir yıllık dönemde 127,3 milyon TL, özel kesime kullanılan kredilerde ise 543,7 milyon TL artış olmuştur. Oransal artışlara bakıldığında, kamu kesimine verilen kredilerdeki artış hızı yüzde 9,25, özel kesime kullanılan kredilerin artış hızı ise yüzde 25,38'dir.

Grafik 5.9

Kaynak: KKTCCMB

Mevduatlar

Sektörün en önemli fon kaynağı konumundaki mevduat bir önceki çeyreğe göre 329,3 milyon TL artarak, Aralık 2010 itibarıyla 7.066,9 milyon TL düzeyine ulaşmıştır. Sektörün mevduat toplamı bir yıllık dönemde ise 501,0 milyon TL artış göstermiştir. Bu artış yüzde 7,63'e denk gelmektedir.

Mevduatın türlerine göre gelişimi incelendiğinde, en büyük payın geçmiş dönemlerde olduğu gibi Aralık 2010 itibarıyla 5.332,1 milyon TL'lik meblağ ve yüzde 75,45'lik payla tasarruf mevduatında yoğunlaştığı gözlenmektedir. Bunu sırasıyla 679,6 milyon TL ve yüzde 9,62'lik payla ticari mevduat, 638,8 milyon TL ve yüzde 9,04 payla resmi mevduat izlemektedir. Bir yıllık dönemde tasarruf mevduatı yüzde 6,11, ticari mevduat yüzde 11,56, resmi mevduat ise yüzde 3,87 oranında genişlemiştir.

Tablo 5.7

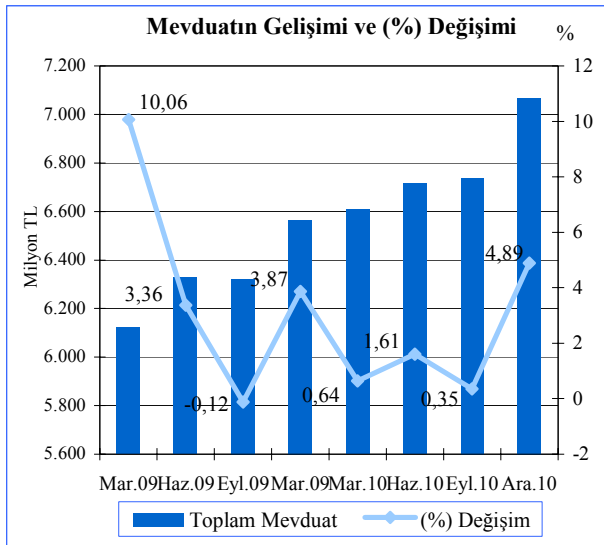
Milyon TL	Mevduatın Türlerine Göre Gelişimi							
	2009				2010			
	Mart	Haziran	Eylül	Aralık	Mart	Haziran	Eylül	Aralık
Resmi	565,3	582,0	581,3	615,0	630,9	518,0	579,1	638,8
Ticari	516,9	528,1	546,7	609,2	638,2	745,1	693,6	679,6
Tasarruf	4.723,5	4.905,2	4.873,2	5.025,0	5.022,7	5.123,1	5.147,9	5.332,1
Diğer	179,2	181,4	208,5	190,8	195,8	174,4	178,5	192,3
Bankalararası	137,9	132,1	111,7	125,9	120,2	153,3	138,5	224,1
Toplam Mevduat	6.122,8	6.328,8	6.321,4	6.565,9	6.607,8	6.713,9	6.737,6	7.066,9

Kaynak: KKTCMB

Bankacılık sektörü toplam mevduatı 2010 yılının ilk çeyreğinde yüzde 0,64 (41,9 milyon TL), ikinci çeyrekte yüzde 1,61 (106,1 milyon TL), üçüncü çeyrekte yüzde 0,35 (23,7 milyon TL) ve son çeyrekte yüzde 4,89 (329,3 milyon TL) oranında artmıştır.

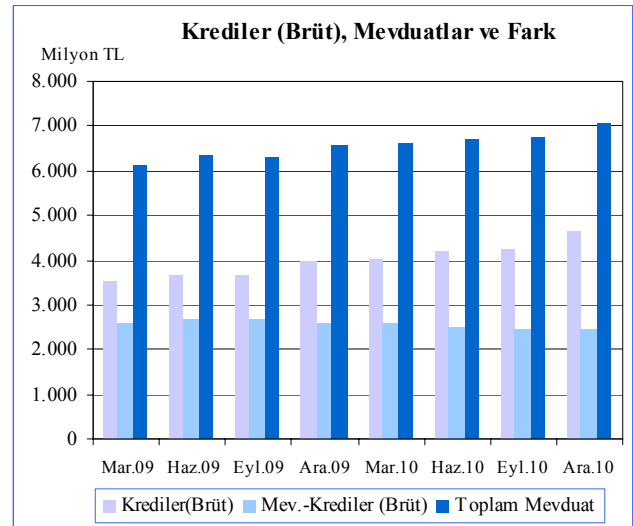
Toplam mevduat ile brüt krediler arasındaki fark miktar yönünden karşılaştırıldığı zaman, Eylül 2010 sonunda 2.476,8 milyon TL olan fark, Aralık 2010 sonunda 40,6 milyon TL azalarak 2.436,2 milyon TL olarak gerçekleşmiştir.

Grafik 5.10

Kaynak: KKTCMB

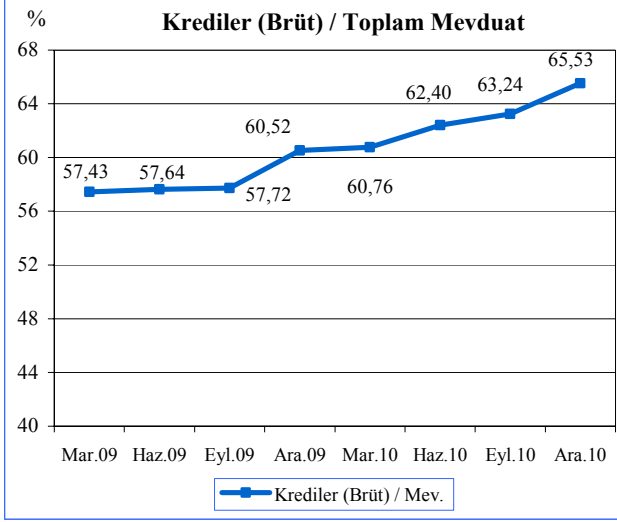
Grafik 5.11

Kaynak: KKTCMB

Bankacılık sektörünün derinliği ile aracılık fonksiyonunun göstergelerinden biri olan kredilerin toplam mevduata oranı, yılın son çeyreğinde bir önceki çeyreğe göre 2,29 puan artarak yüzde 65,53 oranında gerçekleşmiştir. Kredilerin toplam mevduata oranı bir yıllık dönemde 5,01 puan artmıştır.

Grafik 5.12

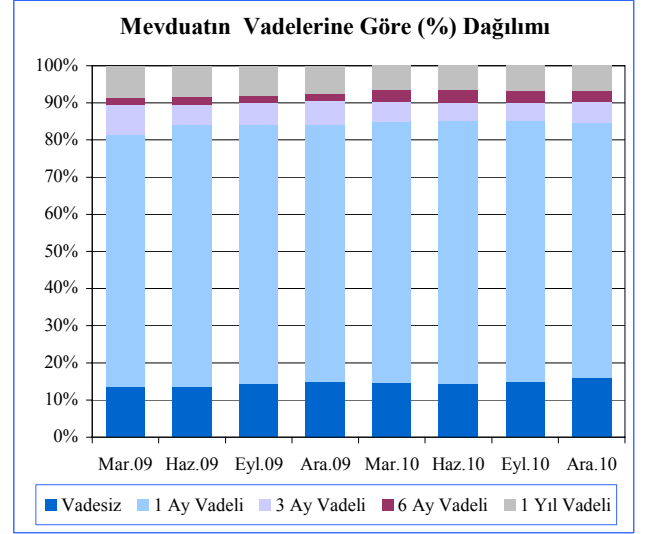

Kaynak: KKTCCMB

Sektör mevduatının vade yoğunluğunun önceki dönemlerde olduğu gibi, Aralık 2010 sonunda bir önceki döneme göre 1,57 puan azalmasına rağmen yüzde 68,47'lik oranla bir ay vadeli mevduatta olduğu görülmektedir. Bir ay vadeli mevduatı yüzde 16,08 oranla vadesiz mevduat, yüzde 6,77 oranla bir yıl vadeli mevduat, yüzde 5,90 oranla üç ay vadeli mevduat ve yüzde 2,78'lik oranla 6 ay vadeli mevduat izlemektedir.

2010 yılsonu itibarıyla, bir ay vadeli mevduat, üç ay vadeli mevduat ve bir yıl vadeli mevduatın sektör toplam içindeki payı 2009 yılsonuna göre sırasıyla, 1,79, 0,56, ve 0,64 puan azalmasına karşın, vadesiz mevduat ile altı ay vadeli mevduat payı ise 1,21 ve 0,72 puan artmıştır.

Grafik 5.13

Kaynak: KKTCCMB

Özkaynaklar

Sektörün gelişmesi ve istikrarı açısından büyük önem taşıyan özkaynaklar, bir önceki çeyreğe göre 30,1 milyon TL artarak 2010 yılının son çeyreği sonunda 935,4 milyon TL düzeyine yükselmiştir. İncelenen dönemde sektörün ödenmiş sermayesi 4,9 milyon TL, ihtiyatları 0,2 milyon TL ve dönem karı 29,6 milyon TL artmıştır.

Sektör özkaynaklarının yıllık artış oranı (Aralık 2009 - Aralık 2010) yüzde 18,32'dir. Bu dönemde ödenmiş sermaye, yedek akçeler ve dönem karı kalemleri sektörün özkaynak büyümesini desteklemiştir.

Bankacılık sektörü dönem karı yılın son çeyreğinde 29,6 milyon TL artmıştır. Bir yıllık dönem incelendiğinde, 2009 yılı sonunda 141,0 milyon TL olan dönem karı, yüzde 21,00 oranında artarak 2010 sonu itibarıyla, 170,6 milyon TL'ye yükselmiştir.

Tablo 5.8

Milyon TL	Özkaynakların Gelişimi							
	2009				2010			
	Mar.	Haz.	Eyl.	Ara.	Mar.	Haz.	Eyl.	Ara.
Ödenmiş Sermaye	410,5	494,0	495,3	525,1	528,6	562,3	562,5	567,4
Yedek Akçeler	96,2	93,3	93,3	97,9	101,8	107,6	107,6	107,8
Sabit Kıymet Yeniden Değerleme Fonu	3,4	3,4	3,4	3,4	3,5	3,5	3,5	3,5
Menkul Değerler Artış Fonu	2,5	2,6	2,6	3,8	3,8	3,8	3,8	3,8
Dönem Karı (Zararı)	48,9	75,4	102,2	79,4	52,2	104,0	141,0	170,6
Geçmiş Yıllar Karı (Zararı)	130,6	95,2	95,1	81,0	129,3	86,9	86,9	82,3
Toplam	692,1	763,9	791,9	790,6	819,2	868,1	905,3	935,4

Kaynak: KKTCMB

Para Arzı

En dar tanımlı para arzı M1, 2010 yılının son çeyreğinde bir önceki çeyreğe göre yüzde 0,73 oranında azalarak 1.159,7 milyon TL seviyesinden 1.151,1 milyon TL seviyesine yükselmiştir. M1 Aralık 2009 - Aralık 2010 döneminde yüzde 0,88 oranında artmıştır.

M2 tanımlı para arzı, Aralık 2010 sonunda Eylül 2010 sonuna göre 184,5 milyon TL artarak 6.569,7 milyon TL olmuştur. Oransal olarak bu artış yüzde 2,89'a tekabül etmektedir. M2 para arzı bir yıllık dönemde ise yüzde 14,29 oranında artış göstermiştir.

M2 para arzına resmi mevduat ve KKTC Merkez Bankası nezdindeki diğer mevduatın ilave edilmesiyle bulunan en geniş tanımlı para arzı M3, yılın dördüncü çeyreğinde bir önceki çeyreğe göre 272,3 milyon TL, Aralık 2009'a göre ise 438,8 milyon TL artarak 7.269,9 milyon TL'ye ulaşmıştır.

Tablo 5.9

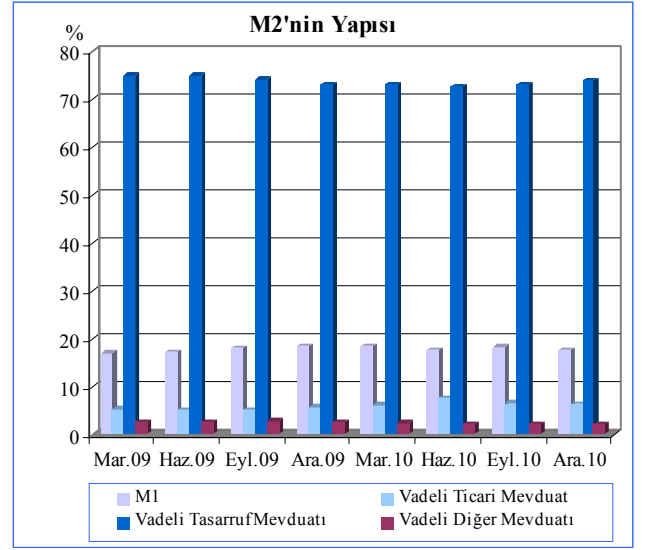
Yıllar	Para Arzı Verileri (Milyon TL)						
	Devre	M1	Yüzde Değişim (%)	M2	Yüzde Değişim (%)	M3	Yüzde Değişim (%)
2004		618,4	45,81	3.017,7	30,21	3.382,7	29,69
2005		695,9	12,53	3.382,8	12,10	3.848,9	13,78
2006		828,6	19,07	4.367,4	29,11	4.907,8	27,51
2007		859,5	3,73	4.620,4	5,79	5.138,7	4,70
2008		898,4	4,53	5.294,0	14,58	5.901,7	14,85
2009	I	978,9	8,96	5.748,5	8,59	6.368,0	7,90
	II	1.027,5	4,96	5.957,5	3,64	6.569,2	3,16
	III	1.072,8	4,41	5.979,5	0,37	6.638,6	1,06
	IV	1.141,1	6,37	6.182,2	3,39	6.831,1	2,90
2010	I	1.142,7	0,14	6.213,2	0,50	6.870,3	0,57
	II	1.126,9	-1,38	6.404,1	3,07	6.951,8	1,19
	III	1.159,7	2,91	6.385,2	-0,30	6.997,6	0,66
	IV	1.151,1	-0,73	6.569,7	2,89	7.269,9	3,89

Kaynak: KKTCMB

M2 para arzının yapısı incelendiğinde, en büyük payın önceki dönemlerde olduğu gibi, 2010 yılı sonu itibarıyla yüzde 74,09 oranla vadeli tasarruf mevduatında olduğu görülmektedir. Bunu sırasıyla yüzde 17,52'lik payla M1, yüzde 6,24'lik payla vadeli ticari mevduat ve yüzde 2,15 oranla vadeli diğer mevduat izlemektedir.

M2'nin yapısı içinde en büyük payı oluşturan vadeli tasarruf mevduatı bir yıllık dönemde 0,79 puan artarak yüzde 73,30'dan yüzde 74,09'a ulaşmıştır. Anılan dönemde vadeli diğer mevduat yüzde 2,50'den yüzde 2,15'e ve M1 yüzde 18,46'dan yüzde 17,52'ye gerilemesine karşın vadeli ticari mevduat yüzde 5,74'den yüzde 6,24'e yükselmiştir.

Grafik 5.14

Kaynak: KKTGMB

6. FİNANSAL İSTİKRAR ANALİZİ

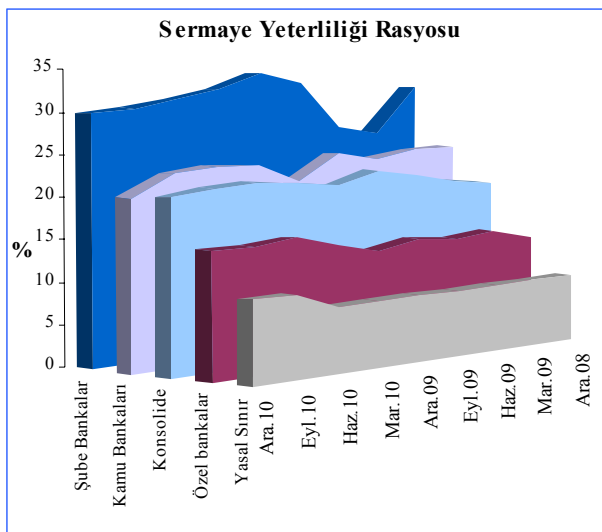
Sermaye Yeterliliği

Bankalarca yüzde 8 olarak uygulanan Sermaye Yeterliliği Standart Rasyosu (SYSR) Temmuz 2010 itibarı ile yüzde 10 olarak değişmiştir. Bankaların sektörel bazda gelişimi incelendiğinde ise 2010 yılı üçüncü çeyreğinde asgari yasal oran olan yüzde 10,00'un üzerinde seyrettiği gözlenmektedir. Aralık 2010'da gerçekleşen konsolide Sermaye Yeterliliği Standart Rasyosu, Eylül 2010'a göre azaldığı görülmektedir. Buna göre, Eylül 2010 ve Aralık 2010 sonu itibarıyla gerçekleşen SYSR sırasıyla yüzde 21,44 ve yüzde 20,86'dır.

Aralık 2010 itibarıyla, kamu, özel ve şube bankalar bazında SYSR oranlarının sırasıyla yüzde 20,49, yüzde 15,11 ve yüzde 30,08 olarak gerçekleştiği görülmektedir. Bu oranlar Eylül 2010 dönemi için sırasıyla yüzde 28,84, yüzde 15,02 ve yüzde 30,11 olmuştur.

Aralık 2010 itibarıyla, bir önceki çeyreğe göre konsolide SYSR'ye bakıldığında 0,58 puanlık azalış gözlenmiştir. Buna göre kamu ve şube bankalarda 8,35 ve 0,03 puan azalırken, özel bankalarda 0,09 artmıştır.

Grafik 6.1

Kaynak: KKTCCMB

Tablo 6,1'deki risk ağırlıklı varlıklara bakıldığında, Aralık 2010 itibarıyla, tüm yüzdeliklerde artış gözlenmektedir. Yüzde 0, yüzde 20, yüzde 50 ve yüzde 100 risk gurubuna giren risk ağırlıklı kalemlerin toplam tutarları sırasıyla 4.387,5, 1.565,1, 1.198,2 ve 2.006 milyon TL'dir. Piyasa ve operasyonel risk toplamı ise, bir önceki çeyreğe göre 100,7 milyon TL artarak 1.223,7 milyon TL olarak gerçekleşmiştir.

Tablo 6.1

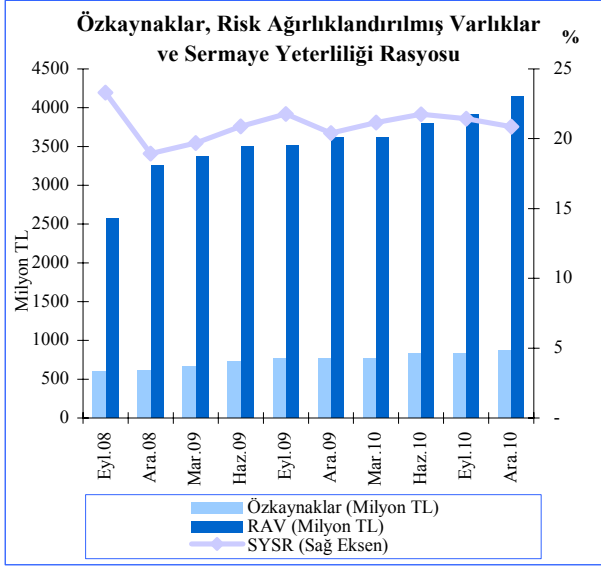
Risk Ağırlıklı Varlıklar			
Bin TL	Eylül 2010	Aralık 2010	Yüzde Değişim (%)
% 0	4.319.305	4.387.486	1,57
% 20	1.459.667	1.565.104	7,22
% 50	1.111.586	1.198.155	7,78
% 100	1.941.213	2.006.089	3,34
Piyasa Riski + Operasyonel Riski	1.123.022	1.223.760	8,97

Kaynak: KKTCCMB

Grafik 6.2'de görüldüğü üzere 2010 yılı son çeyreğinde SYSR'de düşüş gözlemlenirken, risk ağırlıklı varlıklarda yüzde 5,88 ve özkaynaklarda ise yüzde 3,05 olarak artış saptanmıştır.

Eylül 2010 sonunda 3.911,9 milyon TL olan risk ağırlıklı varlıklar toplamı, Aralık 2010 sonunda yüzde 5,88 oranında artarak 4.142,0 milyon TL olarak gerçekleşmiştir. Aynı dönemde özkaynaklar toplamı Eylül 2010 ve Aralık 2010 için sırasıyla, 838,5 ve 864,1 milyon TL gerçekleşerek yüzde 3,05 artış olarak gerçekleşmiştir.

Grafik 6.2

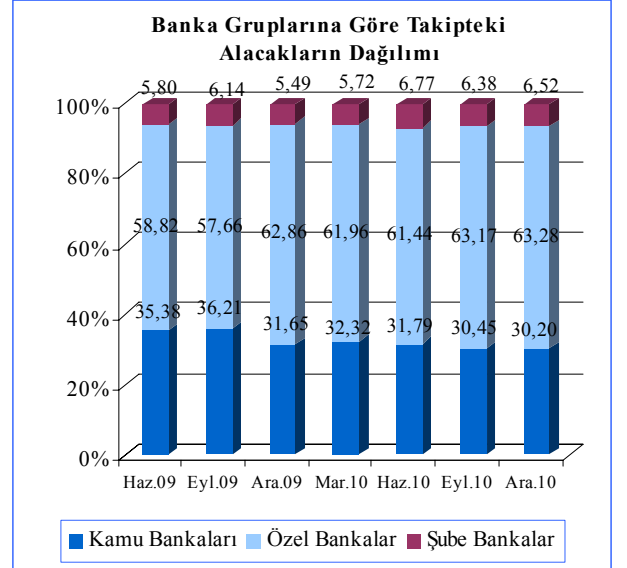
Not: Özkaynaklar, KKTC Bankalar Yasası, Madde 33 Altındaki Tebliğ'in 3. maddesine istinaden hesaplanmıştır.

Kaynak: KKTCCMB

Tahsili Gecikmiş Alacaklar

Aralık 2010 itibarıyla, tahsili gecikmiş alacak toplamları banka gruplarına göre incelendiğinde, kamu bankalarının toplam TGA içindeki payında azalış, şube ve özel sermayeli bankalar grubu payında ise artış olduğu görülmektedir. Sektörün bütününe ait TGA'lar içinde özel bankalar yüzde 63,28 oranı ile en büyük paya sahiptir. Özel bankaları sırasıyla, yüzde 30,20 oran ile kamu bankaları ve yüzde 6,52 oranla şube bankaları takip etmektedir. Bir yıllık dönemde, özel bankaların sektör içindeki TGA payı yüzde 62,86'dan yüzde 63,28'e ve şube bankalarının payı ise yüzde 5,49'dan yüzde 6,52'ye yükselirken kamu bankalarının payı yüzde 31,65'ten yüzde 30,20'ye gerilemiştir.

Grafik 6.3

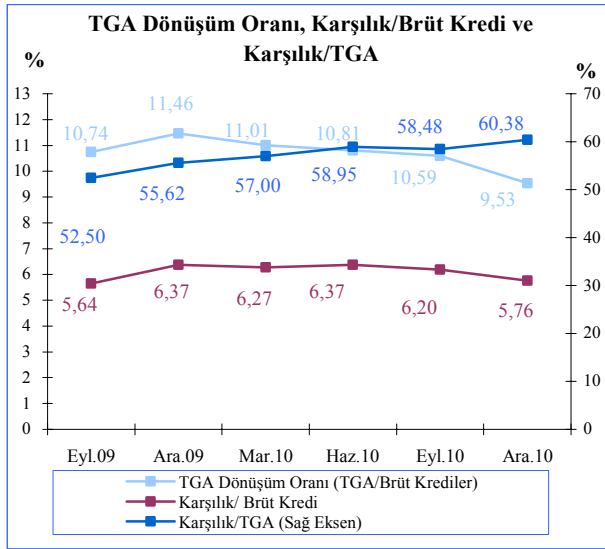
Kaynak: KKTCCMB

Eylül 2010 sonunda yüzde 10,59 olan TGA dönüşüm oranı Aralık sonunda 1.06 puan düşerek yüzde 9,53 olarak gerçekleşmiştir. Aralık 2009'da yüzde 11,46 olan takibe dönüşüm oranı bir yıllık dönem içinde 1,93 puan düşmüştür.

Buna göre TGA için ayrılan karşılıklar, Eylül 2010 itibarıyla yüzde 58,48 iken, Aralık 2010'da ise önceki çeyrek dönemlere göre en yüksek seviyeye gelmiştir. İlgili oran 1,90 puan artarak yüzde 60,38 olarak gerçekleşmiştir.

Grafik 6.4'te görüldüğü üzere Aralık 2010 TGA dönüşüm oranının, diğer çeyrek dönemlere göre en düşük seviyeye gerilerken, TGA içindeki karşılıkların ise en yüksek seviyeye geldiği gözlenmektedir. Buna ek olarak karşılıkların brüt kredi içindeki payı kredi hızındaki yüksek büyümeden dolayı 0,44 puan gerilediği görülmektedir.

Grafik 6.4

Kaynak: KKTCMB

Finansal Sağlık Göstergeleri

2010 yılı Aralık ayı itibarıyla seçilmiş finansal sağlık göstergeleri bir önceki çeyrek döneme göre incelendiğinde kredi artış ve mevduatlardaki büyüme hızında ise artış görülmektedir. Buna ek olarak brüt kredilerin toplam mevduat ve toplam aktifler içindeki payında artış gerçekleşmiştir.

2010 yılı dördüncü çeyrek sonu itibarıyla likit aktiflerin toplam aktifler içindeki payı 2010 yılı üçüncü çeyrek sonuna göre 0,93 puan oranında artış göstererek yüzde 29,63 olarak gerçekleşmiştir. Bu oran bir önceki yılın aynı döneminde yüzde 30,47 olarak gerçekleşmiştir.

Tahsili gecikmiş alacakların, brüt krediler içindeki payı 2010'un dördüncü çeyrek sonu itibarıyla bir önceki çeyreğe göre 1,06 puan azalarak yüzde 9,53 olarak gerçekleşmiştir. Bir önceki yılın aynı döneminde bu oran yüzde 11,46 olarak gerçekleşmiştir.

Mevduatın krediye dönüşüm oranını gösteren kredi/mevduat oranı bir önceki çeyreğe göre 2,29 puan artarak yüzde 65,53 olarak gerçekleşmiştir. Mevduatlardaki büyüme hızı, Eylül 2010 sonunda yüzde 0,35 iken, bu oran Aralık 2010 sonunda yüzde 4,89 olarak gerçekleşmiştir.

Kredilerin bankacılık sektörü aktif toplamı içerisindeki payı Eylül 2010'da yüzde 51,75 iken bu oran Aralık 2010'da 3,27 puan artarak yüzde 55,02 olarak gerçekleşmiştir. Bir önceki yılın aynı döneminde bu oran yüzde 51,29 olarak gerçekleşmiştir.

Kredilerin büyüme hızına bakıldığında ise 2010 Eylül sonunda yüzde 1,71'lik bir artış gözlemlenirken, Aralık 2010'daki çeyrek büyüme hızı hızlanarak yüzde 8,68 olarak gerçekleşmiştir.

2010 yılı üçüncü çeyreğinde finansal kaldıraç oranı 7,87 olarak gerçekleşmiştir. Bu oran 2010'un dördüncü çeyreğinde 0,13 puan artarak 8,00 olarak gerçekleşmiştir.

Tablo 6.2

Açıklama	Finansal Sağlık Göstergeleri (%)				
	2009 Ara.	2010			
		Mar.	Haz.	Eyl.	Ara.
Likit Aktifler / Top. Aktifler	30,47	30,06	29,65	28,70	29,63
SYSR	20,39	21,16	21,76	21,44	20,86
TGA / Brüt Krediler	11,46	11,00	10,81	10,59	9,53
Brüt Krediler / Mevduat	60,52	60,76	62,40	63,24	65,53
Brüt Krediler / Top. Aktifler	51,29	51,45	51,78	51,75	55,02
Kredilerdeki Büyüme Hızı	8,91	1,04	4,34	1,71	8,68
Mevduatlardaki Büyüme Hızı	3,87	0,64	1,61	0,35	4,89
Finansal Kaldıraç*	8,80	8,53	8,15	7,87	8,00

* **Finansal Kaldıraç:** Yabancı Kaynaklar / Toplam Özkaynaklar
Kaynak: KKTCMB

2010 yılı üçüncü çeyrekte yüzde 1,79 olan sektör aktif karlılığı 2010'un son çeyreğinde yüzde 1,77'ye ve özkaynak karlılığı yüzde 16,72'den yüzde 16,19'a gerilerken net faiz marjı ise yüzde 4,40'tan yüzde 4,43'e yükselmiştir.

Tablo 6.3

Aktif ve Özkaynak Karlılığı ile Net Faiz Geliri Rasyoları				
Açıklama	2010			
	Mart	Haziran	Eylül	Aralık
Aktif Karlılığı ¹	1,26	1,25	1,79	1,77
Özkaynak Karlılığı ²	12,28	11,90	16,72	16,19
Net Faiz Marjı ³	4,26	4,30	4,40	4,43

¹ Aktif Karlılığı: Net Kar / Toplam Aktif

² Özkaynak Karlılığı: Net Kar / Toplam Özkaynak

³ (Provizyon Sonrası Net Faiz Marjı+TGA Özel Provizyonu) / Toplam Aktif

Kaynak: KKTCMB

Finansal Sağlık Endeksi

KKTC'de faaliyet gösteren bankaların oluşturduğu yapının finansal sağlığını, konsolide riskini ve kırılma potansiyelini bileşik bir göstergeye indirgeyerek izlenebilmesi amacı ve seçilmiş rasyoların kullanılması ile Finansal

Sağlık Endeksi oluşturulmuştur. Bu endeks, bankacılık sektöründeki risk ve kırılma potansiyelini en iyi yansıtabilecek rasyoların kullanılması sonucunda ayrı ayrı oluşturulan aktif kalitesi, likidite, karlılık, ve sermaye yeterliliği alt endekslerinin ortalamalarının alınmasıyla elde edilmiştir.

KKTC bankacılık sektörünün sağlığını, risklerini ve kırılma potansiyelini ortaya koyabilmek üzere KKTC Merkez Bankası tarafından oluşturulan bu endeks sonuçları sektörün gidişatına bir yol gösterici olarak algılanmalıdır.

Bu gösterge, sektör ve KKTC ekonomisi ile ilgili yapılan analiz ve yorumlara ışık tutması amacıyla yayınlanmıştır. Oluşturulan bu endekse tek başına bakılarak sektörle ilgili olumlu ya da olumsuz yargı ve sonuçlara ulaşılması mümkün olmayacaktır.

Finansal Sağlık Endeksi'nin elde edilmesi için oluşturulan alt endekslere ulaşılırken rasyolar önceden belirlenen ağırlıklara göre kullanılmaktadır. Bu alt endeksler ve kullanılan rasyoların ağırlıkları aşağıdaki kutuda verilmektedir.

Kutu-1

Finansal Sağlık Endeksi Değişkenleri			
	Finansal Sağlık Göstergeleri	Endekse Etkinin Yönü	Ağırlık
Aktif Kalitesi	Brüt Takipteki Alacaklar / Brüt Kredi	Negatif	0,33
	Net Takipteki Alacaklar / Özkaynaklar	Negatif	0,33
	Duran Aktifler ¹ / Toplam Aktifler	Negatif	0,33
Likidite	Likit Aktif ² / Toplam Aktif	Pozitif	1,00
Karlılık	Net Kar / Toplam Aktif	Pozitif	0,50
	Net Kar / Özkaynaklar	Pozitif	0,50
Sermaye Yeterliliği	Serbest Sermaye ³ / Toplam Aktif	Pozitif	0,50
	SYSR	Pozitif	0,50

¹ Duran Aktifler; iştirak, bağlı ortaklık, elden çıkarılacak kıymetler, sabit kıymetler ve net takipteki alacaklar toplamından oluşmaktadır.

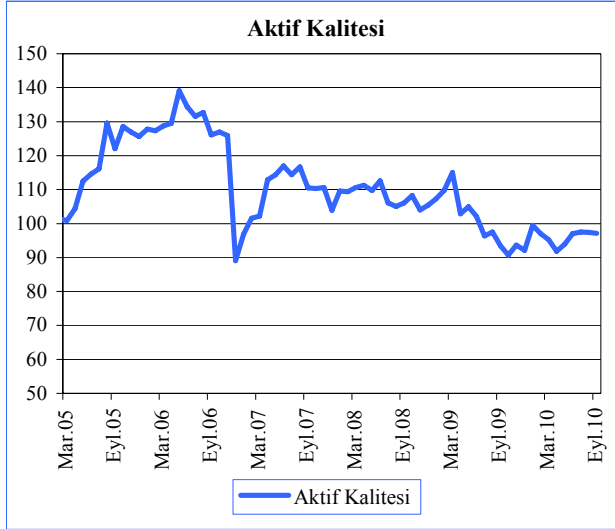
² Likit Aktifler; nakit değerler, Merkez Bankası, Piyasalar, bankalar ve ters repo işlemlerinden alacaklar toplamından oluşmaktadır.

³ Serbest sermaye, özkaynak tutarından duran aktiflerin çıkarılmasıyla hesaplanmaktadır.

Finansal sağlık endeksi oluşturulurken yukarıda (Kutu-1) verilen dört alt endeks kullanılmaktadır. Finansal Sağlık Endeksini oluşturan alt endeksler aşağıda sırası ile incelenmiştir.

Aktif Kalitesi Endeksi: 2010 yılı Eylül ayı itibarıyla 97,36 seviyesinde gerçekleşen endeks, 2010 yılı son çeyreğinde bankacılık sektörü toplamı içinde takipteki alacak toplamının brüt krediler içindeki payının gerilemesine ve takipteki alacaklar toplamının özkaynaklar toplamına oranının gerilemesine bağlı olarak artış göstermiş ve 2010 yıl sonu itibarıyla 106,62 seviyesine ulaşmıştır.

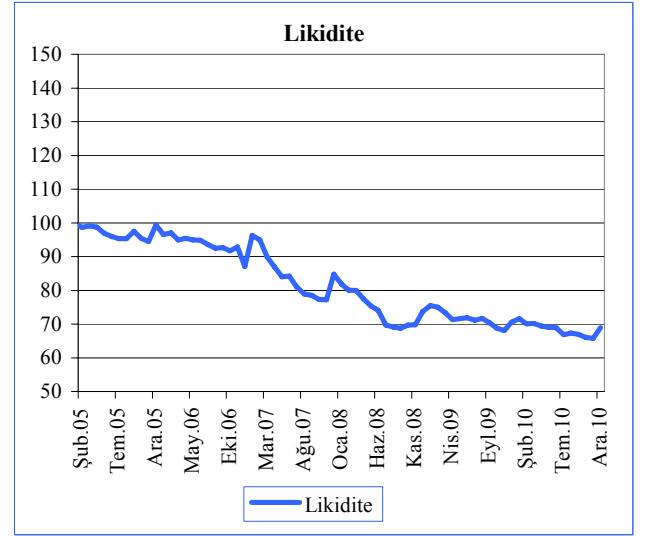
Grafik 6.5

Kaynak: KKTCCMB

Likidite Endeksi: 2010 yılı dördüncü çeyreği içinde likit aktifler toplamının toplam aktifler içindeki payında yaşanan artışa bağlı olarak, likidite endeksi Aralık ayı itibarıyla 68,91 seviyesinde gerçekleşmiştir. Endeksin hesaplanmaya başladığı 2005 yılında bankacılık sektörünün likit aktiflerinin toplam aktifler içindeki payının çok yüksek olmasına bağlı olarak, endeks değeri son dönemlerde 70,00 seviyelerinin altında gerçekleşmektedir. Referans seviyesine bağlı ortaya çıkan bu değere bakarak, bankacılık sektörünün likiditesi ile olumsuz bir yoruma ulaşmak yanlış olacaktır.

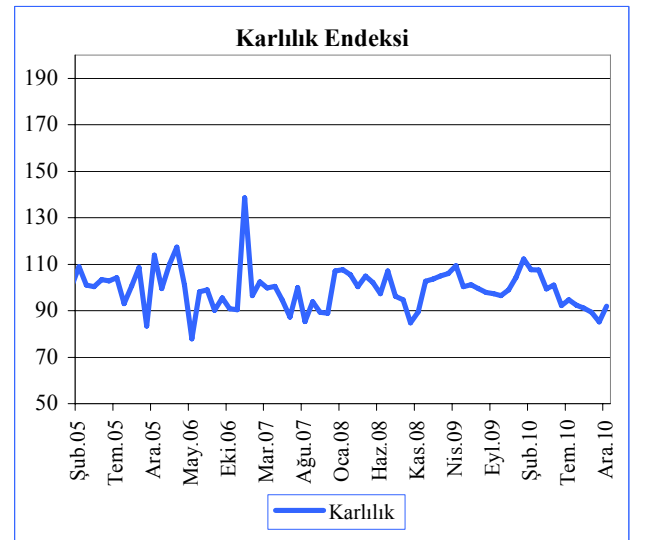
Grafik 6.6

Kaynak: KKTCCMB

Karlılık Endeksi: Alt endeksler arasında en yüksek oynaklığa sahip karlılık alt endeksinin 2010 yılı Eylül ayındaki seviyesini Aralık ayında da sürdürmüş ve 91,89 olarak gerçekleşmiştir.

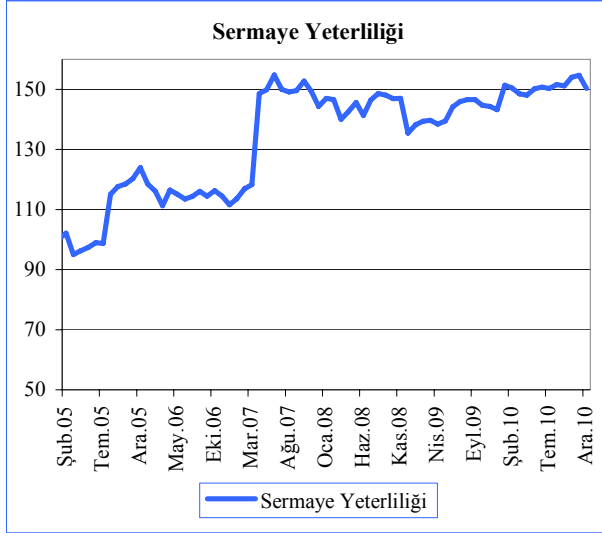
Grafik 6.7

Kaynak: KKTCCMB

Sermaye Yeterliliği Endeksi: 2010 yılı son çeyreği içinde aktif toplamında yaşanan artış hızının, serbest sermaye toplamında yaşanan artış hızından daha fazla olmasına bağlı olarak, yılsonu itibarıyla sermaye yeterliliği endeksi Eylül ayına göre gerileme göstermiş ve 150,30 seviyesinden gerçekleşmiştir.

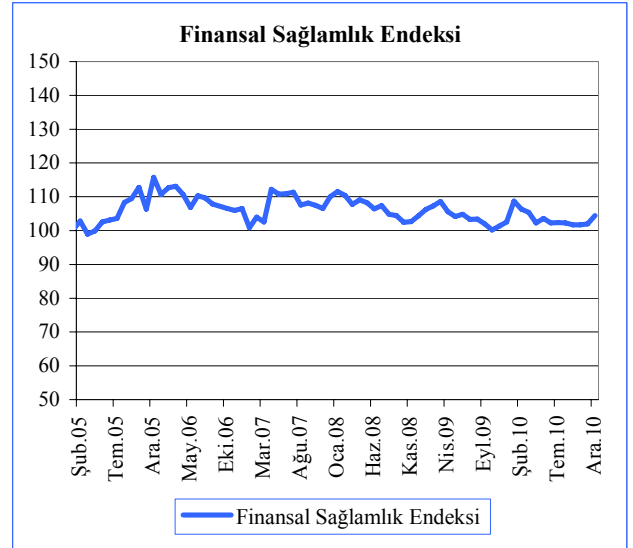
Grafik 6.8

Kaynak: KKTCMB

Finansal Sağlamlık Endeksi: 2010 yılı son çeyreği içinde aktif kalitesi, likidite ve karlılık alt endekslerinde olumlu değişimler olmasına bağlı olarak Finansal Sağlamlık Endeksi de artış göstermiştir. 2010 yılı üçüncü çeyreği sonu itibarıyla 101,66 seviyesinde olan endeks, 2010 yılsonu itibarıyla 104,43 seviyesine ulaşmıştır.

Grafik 6.9

Kaynak: KKTCMB

Ekonomik Kararlar

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Merkez Bankası				
Konu	Tebliğ, Genelge ve Resmi Gazete'de Yayımlanan Yönetim Kurulu Kararları		Resmi Gazete	
	Tarih	Numara	Tarih	Numara
KKTC Merkez Bankası Yönetim Kurulu, 41/2001 Sayılı KKTC Merkez Bankası Yasası'nın 11 (1) maddesi uyarınca, KKTC Merkez Bankası nezdindeki özel ve tüzel kişiler ile bankaların faize tabi Türk Lirası ve yabancı Para mevduat hesaplarına, uygulanan faiz oranı değişiklik kararı.	15.10.2010	788	25.10.2010	183
KKTC Merkez Bankası Yönetim Kurulu, 41/2001 sayılı KKTC Merkez Bankası Yasası'nın 11 (1), 31 (1) (A), (B) ve (C) maddelerinde öngörülen sürelerle uygun olarak, kredi türlerine göre Türk Parası ve yabancı para reeskont ve avans işlemlerinde uygulanan yıllık faiz oranı değişiklik kararı.	24.12.2010	795	31.12.2010	220
KKTC Merkez Bankası Yönetim Kurulu, 41/2001 Sayılı KKTC Merkez Bankası Yasası'nın 11 (1) maddesi uyarınca, KKTC Merkez Bankası nezdindeki özel ve tüzel kişiler ile bankaların faize tabi Türk Lirası ve yabancı para mevduat hesaplarına, uygulanan faiz oranı değişiklik kararı	24.12.2010	796	31.12.2010	220

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti - Meclis

Konu	Yasa/Yasa Tasarısı		Resmi Gazete	
	Tarih	Numara	Tarih	Numara

Yasalar

Kredi Garanti Fonu (Değişiklik) Yasası

07.06.2010

43

16.06.2010

96

Gelir Vergisi (Değişiklik) Yasası

31.07.2010

39

12.08.2010

139

Rekabet (Değişiklik) Yasası

04.10.2010

42

13.10.2010

173

Yasa Tasarıları

Serbest Bölgeler Yasa Tasarısı

Uluslararası İşletme Şirketleri (Değişiklik) Yasa Tasarısı

Kredi Garanti Fonu (Değişiklik) Yasa Tasarısı

Katma Değer Vergisi (Değişiklik) Yasa Tasarısı

Kamu Görevlileri Yasası'nın hayat pahalılığı ödeneği hakkını düzenleyen 25. maddesinin uygulanmasının durdurulması hakkında Yasa Gücünde Kararname

24.01.2011

127

01.02.2011

20

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti – Bakanlar Kurulu

Konu	Yasa Gücünde Kararname		Resmi Gazete	
	Tarih	Numara	Tarih	Numara

Kararnameler

Polis Örgütü Yasası'nda hayat pahalılığı alma hakkını düzenleyen 40. maddenin (1). fıkrasının uygulanmasının durdurulması hakkında yasa gücünde kararname.	24.01.2011	128	01.02.2011	20
Emeklilik Yasası'nda hayat pahalılığı ödeneği hakkını düzenleyen 31. maddesinin uygulanmasının durdurulması hakkında yasa gücünde kararname.	24.01.2011	129	01.02.2011	20
Öğretmenler Yasası'nda hayat pahalılığı alma hakkını düzenleyen 53. maddesinin (1). fıkrasının uygulanmasının durdurulması hakkında yasa gücünde kararname.	24.01.2011	130	01.02.2011	20
Güvenlik Kamu Görevlileri Yasası'nda hayat pahalılığı ödeneği hakkını düzenleyen 28. maddenin (1). fıkrasının uygulanmasının durdurulması hakkında yasa gücünde kararname.	24.01.2011	131	01.02.2011	20
Sivil Savunma Teşkilatı Personel Yasası'nda hayat pahalılığı ödeneği hakkını düzenleyen 24. maddenin uygulanmasının durdurulması hakkında yasa gücünde kararname.	24.01.2011	132	01.02.2011	20

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti – Bakanlar Kurulu

Konu	Yasa Gücünde Kararname		Resmi Gazete	
	Tarih	Numara	Tarih	Numara

Kararnameler

Sosyal Sigortalar Yasası'nda gelir ve aylıkların artırılmasını düzenleyen geçici 8. maddenin (4). fıkrasının uygulanmasının durdurulması hakkında yasa gücünde kararname

24.01.2011

133

01.02.2011

20

Sosyal Güvenlik Yasası'nda aylık ve gelirlerin yükseltilmesini düzenleyen 110. maddenin uygulanmasının durdurulması hakkında yasa gücünde kararname

24.01.2011

134

01.02.2011

20

Atatürk öğretmen akademisi kuruluş yasasında hayat pahalılığı ödeneği hakkını düzenleyen 36. maddesinin uygulanmasının durdurulması hakkında yasa gücünde kararname

24.01.2011

135

01.02.2011

20

Vakıflar Örgütü ve Din İşleri Dairesi Yasası'nda hayat pahalılığı ödeneği hakkını düzenleyen 51. maddenin uygulanmasının durdurulması hakkında yasa gücünde kararname

24.01.2011

136

01.02.2011

20

Kamu Sağlık Çalışanları Yasası'nda hayat pahalılığı ödeneği hakkını düzenleyen 23. maddenin (1). fıkrasının uygulanmasının durdurulması yasa gücünde kararname

24.01.2011

137

01.02.2011

20

İstatistik Tabloları

Tablo No	Tablo Adı	Sayfa
1	KKTC Merkez Bankası Seçilmiş Bilanço Kalemleri	60
2	KKTC Merkez Bankası Likit Varlıkları	61
3	KKTC Merkez Bankası'nca Bankacılık Sektörüne Kullandırılan Krediler	62
4	KKTC Merkez Bankası Nezdindeki Mevduat	63
5	KKTC Merkez Bankası Döviz Kurları	64
6	Çapraz Kurlar - Yabancı Para / USD	65
7	KKTC Merkez Bankası'nca Türk Lirası ve Döviz Mevduatına Uygulanan Faiz Oranları	66
8	KKTC Merkez Bankası'nca Türk Lirası ve Döviz Mevduat Yasal Karşılıklara Uygulanan Faiz Oranları	67
9	Karşılıksız Çekler	68
10	Bankacılık Sektörü Aktif / Pasif Özetleri	69
11	Brüt Krediler Toplam - Sektörlere Göre	70
12	Brüt Krediler TP - Sektörlere Göre	71
13	Brüt Krediler YP - Sektörlere Göre	72
14	Mevduat (Toplam) - Vade Gruplarına Göre	73
15	Mevduat (TP) - Vade Gruplarına Göre	73
16	Mevduat (YP) - Vade Gruplarına Göre	74
17	Mevduat (Toplam) - Türlerine Göre	74
18	Mevduat (TP) - Türlerine Göre	75
19	Mevduat (YP) - Türlerine Göre	76
20	Bankalar Yasası Altında Faaliyet Gösteren Lisanslı Bankalar	77
21	Temel Ekonomik Ve Sosyal Göstergeler	78
22	Gayri Safi Hasılda Sektörel Gelişmeler (Cari Fiyatlarla TL)	79
23	Ekonominin Genel Dengesi (Cari Fiyatlarla TL)	80
24	Sektörel Katma Değerlerin Reel Büyüme Hızları (%)	80
25	Kaynaklar - Harcamalar Dengesi (Cari Fiyatlarla TL)	81
26	Yatırım Tasarruf Dengesi (Cari Fiyatlarla TL)	81
27	Sabit Sermaye Yatırımlarının Sektörel Dağılımı (Cari Fiyatlarla TL)	82
28	Kamu Kesimi Genel Dengesi (Cari Fiyatlarla TL)	82
29	Özel Kesim Genel Dengesi (Cari Fiyatlarla TL)	83
30	Devlet Bütçe Dengesi (Cari Fiyatlarla TL)	83
31	Devlet Bütçe Dengesi (GSMH Yüzdesi)	84
32	Ödemeler Dengesi (Milyon ABD \$)	84
33	Tüketici Fiyatları Endeksi Değişim Oranları (%)	85
34	KKTC ve TC Enflasyon Oranları (Tüfe Bazlı)	86
35	Tüketici Fiyatları Endeksi-Ana Harcama Gruplarının Önceki Döneme Göre Değişime Etkileri	86
36	Dış Ticaret Verileri	87
37	Asgari Ücret Gelişmeleri	88
38	Akaryakıt Satışı (Ton)	89
39	İstihdamda Olan Nüfusun Sektörel Dağılımı (Hanehalkı İşgücü Anketlerine Göre)	90

<i>Tablo: 1</i>	KKTC Merkez Bankası Seçilmiş Bilanço Kalemleri (TL)								
Tarih	Likit Varlıklar	Krediler	Diğer Aktifler	Aktif Toplamı	Özkaynaklar	Mevduatlar	Yasal Karşılıklar	Diğer Pasifler	Pasif Toplamı
30 Eyl. 2006	964.836.348	166.357.937	3.991.155	1.135.185.440	100.072.607	592.509.836	435.647.284	6.955.713	1.135.185.440
31 Ara. 2006	968.876.694	173.500.874	57.087.426	1.199.464.994	109.682.971	632.201.357	450.940.773	6.639.893	1.199.464.994
31 Mar. 2007	1.106.737.492	160.135.614	23.963.138	1.290.836.244	92.698.878	705.101.758	480.006.229	13.029.379	1.290.836.244
30 Haz. 2007	1.170.592.826	156.940.215	2.262.694	1.329.795.735	93.887.867	730.069.183	471.809.227	34.029.458	1.329.795.735
30 Eyl. 2007	1.188.408.616	150.818.990	1.595.634	1.340.823.240	95.197.181	711.854.757	467.935.778	65.835.524	1.340.823.240
31 Ara. 2007	1.194.497.005	153.648.989	57.056.280	1.405.202.274	129.850.517	817.805.707	450.369.687	7.176.363	1.405.202.274
31 Mar. 2008	1.282.246.607	140.256.645	43.241.145	1.465.744.397	106.084.237	841.868.237	487.187.496	30.604.427	1.465.744.397
30 Haz. 2008	1.300.676.488	137.520.358	30.218.942	1.468.415.788	107.750.995	813.305.075	494.535.750	52.823.968	1.468.415.788
30 Eyl. 2008	1.282.530.142	105.289.335	62.810.899	1.450.630.376	108.762.390	766.779.304	497.875.397	77.213.285	1.450.630.376
31 Ara. 2008	1.494.724.842	106.808.365	157.415.311	1.758.948.518	150.171.626	1.029.898.521	518.657.847	60.220.524	1.758.948.518
31 Mar. 2009	1.490.226.308	152.767.250	54.015.758	1.697.009.316	126.748.391	993.998.278	490.254.160	86.008.487	1.697.009.316
30 Haz. 2009	1.529.634.301	137.571.126	60.547.645	1.727.753.072	127.627.406	965.821.610	507.526.438	126.777.618	1.727.753.072
30 Eyl. 2009	1.571.464.773	119.288.779	72.368.998	1.763.122.550	128.539.877	952.927.448	506.903.513	174.751.712	1.763.122.550
31 Ara. 2009	1.708.379.939	116.187.312	110.440.921	1.935.008.172	188.379.201	1.091.157.280	515.449.402	140.022.289	1.935.008.172
31 Mar. 2010	1.678.255.719	119.699.130	21.628.653	1.819.583.502	148.558.566	1.011.371.138	526.186.316	133.467.482	1.819.583.502
30 Haz. 2010	1.635.952.971	112.288.248	15.497.731	1.763.738.950	187.681.870	919.331.463	539.155.765	117.569.852	1.763.738.950
30 Eyl. 2010	1.641.664.513	115.422.553	14.440.147	1.771.527.213	212.615.964	895.021.945	541.784.790	122.104.514	1.771.527.213

Kaynak: KKTOMB

<i>Tablo: 2</i>		KKTC Merkez Bankası Likit Varlıkları (TL)					
Tarih	Nakit Değerler	Altın Deposu	Bankalar Nezdindeki Mevduat (TP)	Bankalar Nezdindeki Mevduat (YP)	Yurtdışı Bankalar	MDC	Toplam
30 Eyl 2006	44.333.524	582.261	71.393.289	430.081.568	36.949.386	381.496.356	964.836.384
31 Ara 2006	59.646.815	753.894	77.824.092	393.344.892	65.816.671	373.733.570	971.119.934
31 Mar 2007	54.158.180	753.894	279.668.388	306.569.873	106.288.557	359.298.600	1.106.737.492
30 Haz 2007	46.147.303	753.894	261.543.596	381.857.949	104.666.099	375.623.985	1.170.592.826
30 Eyl 2007	38.971.424	753.894	171.321.354	456.498.011	68.191.858	452.672.075	1.188.408.616
31 Ara 2007	62.272.561	818.402	147.415.535	407.177.942	74.294.292	502.518.273	1.194.497.005
31 Mar.2008	49.692.127	818.402	163.908.586	409.460.240	124.147.560	534.219.692	1.282.246.607
30 Haz.2008	38.950.938	818.402	86.979.379	458.719.297	99.839.166	615.369.306	1.300.676.488
30 Eyl.2008	30.999.943	818.402	70.075.080	495.082.605	57.719.559	627.834.553	1.282.530.142
31 Ara.2008	45.235.398	1.102.232	197.242.226	584.543.453	36.015.660	630.585.873	1.494.724.842
31 Mar.2009	41.253.227	1.102.232	332.627.571	530.370.417	3.765.687	581.107.174	1.490.226.308
30 Haz.2009	43.011.879	1.102.232	428.710.343	555.479.912	14.957.825	486.372.110	1.525.634.301
30 Eyl.2009	45.836.472	1.102.232	585.856.115	584.959.903	17.957.401	335.752.650	1.571.464.773
31 Ara.2009	28.331.222	1.382.809	798.978.378	632.935.117	20.899.913	225.852.500	1.708.379.939
31 Mar.2010	35.746.477	1.382.809	816.091.494	661.463.000	11.451.199	152.120.740	1.678.255.719
30 Haz. 2010	32.604.567	1.382.809	876.887.621	667.933.901	12.187.983	44.956.090	1.635.952.971
30 Eyl. 2010	42.712.314	1.382.809	946.829.816	624.827.812	20.536.662	5.375.100	1.641.664.513

Kaynak: KKTOMB

<i>Tablo: 3</i>		KKTC Merkez Bankası'nca Bankacılık Sektörüne Kullandırılan Krediler (TL)							
Tarih	Tarım	Ticari	Sanayi	İhracat	Küçük Esnaf	Turizm	Eğitim	Eximbank İhracat	Toplam
30 Eyl 2006			4.049.130						4.049.130
31 Ara 2006			3.357.939				3.534.795		6.892.734
31 Mar 2007			3.160.195				3.538.728		6.698.923
30 Haz 2007			2.501.258				3.261.500		5.762.758
30 Eyl 2007			2.279.516				3.013.985		5.293.501
31 Ara 2007			1.890.548				2.972.378		4.862.926
31 Mar 2008			1.574.710				3.191.250		4.765.960
30 Haz.2008			851.160				3.023.750		3.874.910
30 Eyl 2008			595.692				3.127.083		3.722.775
31 Ara 2008			436.943				3.896.969		4.333.912
31 Mar. 2009			3.024.120				4.220.000		7.244.120
30 Haz. 2009		1.677.527	3.497.163				3.863.397		9.038.087
30 Eyl 2009		466.648	4.416.690				7.520.845		12.404.183
31 Ara. 2009		778.149	4.393.957				3.839.328		9.011.434
31 Mart 2010			3.024.120				4.220.000		7.244.120
30 Haz. 2010		446.301	4.123.567				3.964.792		8.534.660
30 Eyl. 2010			2.485.038				3.690.421		6.175.459
31 Ara. 2010		1.139.470	1.730.873				3.970.466		6.840.809

Not: Rakamlara faiz gelir reeskontları dahil edilmiştir.

Kaynak: KKTOMB

Tarih	KKTC Merkez Bankası Nezdindeki Mevduat (TL)								Toplam
	Kamu Mevduatı		Bankalar				Diğer		
			A-Serbest		B-Zorunlu Karşılıklar				
	TP	YP	TP	YP	TP	YP	TP	YP	
30 Eyl 2006	11.038.313	46.630.391	224.357.136	309.210.751	204.848.869	230.798.415	529.918	743.327	1.028.157.120
31 Ara 2006	6.306.130	58.836.345	271.132.222	289.649.744	208.696.624	242.244.131	5.582.742	694.175	1.083.142.113
31 Mar 2007	1.522.118	34.748.497	422.115.712	245.738.035	229.129.876	250.876.353	176.244	801.152	1.185.107.987
30 Haz 2007	1.862.563	49.149.221	386.279.170	291.860.784	229.263.974	242.545.253	207.507	709.938	1.201.878.410
30 Eyl 2007	5.561.657	54.904.190	330.854.293	314.542.087	235.271.599	232.664.179	5.287.611	704.919	1.179.790.535
31 Ara 2007	14.203.717	32.569.574	425.903.591	343.996.121	239.975.463	210.394.224	542.262	590.442	1.268.175.394
31 Mar 2008	12.533.727	44.457.446	440.235.263	343.550.475	253.796.881	233.390.615	555.477	535.849	1.329.055.733
30 Haz 2008	32.788.967	19.870.247	404.298.288	355.258.061	272.622.653	221.913.097	567.890	521.622	1.307.840.825
30 Eyl.2008	6.279.591	35.178.630	407.638.950	316.664.994	277.364.050	220.511.347	529.277	487.862	1.264.654.701
31 Ara.2008	26.884.020	116.441.846	563.399.378	322.013.947	300.839.064	217.818.783	512.521	646.809	1.548.556.368
31 Mar.2009	35.902.683	18.179.795	599.797.649	339.120.108	281.252.635	209.001.525	515.521	482.522	1.484.252.438
30 Haz.2009	20.662.007	9.044.368	571.758.526	357.075.096	293.736.408	213.790.030	3.949.510	3.332.103	1.473.348.048
30 Eyl.2009	45.524.084	1.360.569	500.184.219	403.763.487	304.655.068	202.248.445	477.931	1.617.158	1.459.830.961
31 Ara.2009	34.510.076	6533.804	613.088.858	430.261.627	312.745.945	202.703.457	5.598.312	1.164.603	1.606.606.682
31 Mar.2010	16.472.825	9.533.869	527.840.556	451.805.563	320.942.960	205.243.356	4.462.363	1.255.962	1.537.557.454
30 Haz. 2010	19.988.523	9.737.065	447.434.785	439.488.488	325.324.703	213.831.062	1.929.970	752.632	1.457.817.228
30 Eyl. 2010	28.380.542	4.891.007	446.717.135	413.255.046	334.533.263	207.251.527	1.413.160	365.055	1.436.806.735

Kaynak: KKTCCMB

<i>Tablo: 5</i>		KKTC Merkez Bankası							
		Döviz Kurları							
Yıllar	Aylar	USD		GBP		EURO		KL	
		Alış	Satış	Alış	Satış	Alış	Satış	Alış	Satış
2000		671.093	675.004	992.884	999.073	612.994	621.544	1.001.500	1.021.530
2001		1.439.567	1.446.510	2.081.497	2.092.377	1.268.115	1.274.231	2.105.000	2.210.250
2002		1.634.501	1.642.384	2.618.888	2.632.577	1.703.477	1.711.693	2.800.000	2.940.000
2003		1.395.835	1.402.567	2.476.610	2.489.556	1.745.072	1.753.489	2.880.000	3.024.000
2004		1.342.100	1.348.600	2.576.500	2.590.000	1.826.800	1.835.600	3.046.800	3.199.140
2005		1,3418	1,3483	2,3121	2,3242	1,5875	1,5952	2,6934	2,8281
2006		1,4056	1,4124	2,7569	2,7713	1,8515	1,8604	3,1067	3,262
2007		1,4221	1,4290	2,7941	2,8087	1,8432	1,8521	2,8256	2,9669
2008		1,5123	1,5196	2,1924	2,2039	2,1408	2,1511		
2009		1,5057	1,5130	2,3892	2,4017	2,1603	2,1707		
2010	1	1,4831	1,4903	2,3933	2,4058	2,0717	2,0817		
	2	1,5361	1,5435	2,3412	2,3534	2,0861	2,0962		
	3	1,5215	1,5288	2,2924	2,3044	2,0523	2,0622		
	4	1,4804	1,4875	2,2546	2,2664	1,9601	1,9696		
	5	1,5514	1,5589	2,2584	2,2702	1,9216	1,9309		
	6	1,5747	1,5823	2,3696	2,3820	1,9217	1,9310		
	7	1,5045	1,5118	2,3460	2,3583	1,9596	1,9691		
	8	1,5153	1,5226	2,3485	2,3608	1,9268	1,9361		
	9	1,4512	1,4582	2,2937	2,3057	1,9754	1,9849		
	10	1,4301	1,4370	2,2607	2,2725	1,9746	1,9841		
	11	1,4863	1,4935	2,3167	2,3288	1,9624	1,9719		
	12	1,5460	1,5535	2,3886	2,4011	2,0491	2,0590		

Not: Kurlar ay sonu itibarıyla verilmiştir.

Kaynak: KKTCMB

Tablo: 6	Çapraz Kurlar			
	Yabancı Para / USD			
Yıllar	Aylar	£	€	KL
1998		1,6724	1,1753	1,9914
1999		1,6161	1,0037	1,7084
2000		1,4801	0,9208	1,5134
2001		1,4465	0,8809	1,5280
2002		1,6029	1,0422	1,7901
2003		1,7750	1,2502	2,1560
2004		1,9205	1,3611	2,3722
2005		1,7238	1,1831	2,0975
2006		1,9621	1,3172	2,3095
2007		1,9979	1,4683	2,5351
2008		1,4503	1,4156	
2009		1,5874	1,4347	
2010	1	1,6143	1,3968	
	2	1,5247	1,3581	
	3	1,5073	1,3489	
	4	1,5236	1,3241	
	5	1,4563	1,2386	
	6	1,5054	1,2204	
	7	1,5599	1,3025	
	8	1,5505	1,2716	
	9	1,5812	1,3612	
	10	1,5814	1,3807	
	11	1,5593	1,3203	
	12	1,5456	1,3254	

Not: Aysonu çapraz kurlarıdır.

Kaynak: KKTOMB

Yürürlük Tarihi	KKTC Merkez Bankası'nca Türk Lirası ve Döviz Mevduatına Uygulanan Faiz Oranları							
	Para Cinsi				Yönetim Kurulu Kararı		Resmi Gazete	
	TL	\$	€	£	Tarihi	Sayı	Tarihi	Sayı
31.07.2006	17,00	3,50	2,25	4,25	31.01.2006	577	10.02.2006	27
20.09.2007	16,75	3,50	2,25	4,25	26.05.2006	584	01.06.2006	98
26.10.2007	16,25	3,50	2,25	4,25	09.06.2006	586	15.06.2006	104
22.11.2007	15,75	3,50	2,25	4,25	29.06.2006	587	14.07.2006	119
14.12.2007	15,25	3,50	2,25	4,25	28.07.2006	590	31.07.2006	128
18.01.2008	15,00	3,00	2,25	4,25	20.09.2007	613	08.10.2007	182
05.02.2008	15,00	3,00	2,25	4,25	26.10.2007	618	06.11.2007	197
29.02.2008	14,75	2,10	2,25	4,00	22.11.2007	621	04.12.2007	214
25.03.2008	14,75	1,50	2,25	4,00	14.12.2007	626	19.12.2007	224
22.05.2008	15,25	1,25	2,25	3,75	18.01.2008	631	24.01.2008	17
26.06.2008	15,75	1,25	2,25	3,75	05.02.2008	635	19.02.2008	32
30.07.2008	16,25	1,25	2,25	3,75	29.02.2008	640	13.03.2008	50
17.10.2008	16,25	0,75	2,00	3,25	16.10.2008	673	22.10.2008	187
14.11.2008	16,25	0,25	1,75	2,25	13.11.2008	676	26.11.2008	207
28.11.2008	15,75	0,25	1,75	2,25	27.11.2008	682	16.12.2008	217
22.12.2008	14,50	0,05	1,25	1,00	19.12.2008	683	25.12.2008	223
19.01.2009	12,06	0,05	1,25	0,75	16.01.2009	691	23.01.2009	18
20.02.2009	11,25	0,05	1,25	0,50	20.02.2009	698	04.03.2009	47
20.03.2009	10,25	0,05	1,25	0,50	20.03.2009	708	27.03.2009	58
17.04.2009	9,50	0,05	1,00	0,50	17.04.2009	712	27.04.2009	78
08.05.2009	9,50	0,05	0,75	0,50	08.05.2009	718	18.05.2009	85
15.05.2009	9,00	0,05	0,75	0,50	15.05.2009	720	28.05.2009	92
17.06.2009	8,50	0,05	0,75	0,50	17.06.2009	725	22.06.2009	107
17.07.2009	8,00	0,05	0,75	0,50	17.07.2009	729	03.08.2009	133
19.08.2009	7,50	0,05	0,75	0,50	19.08.2009	734	03.09.2009	152
18.09.2009	7,00	0,05	0,75	0,50	18.09.2009	738	06.10.2009	170
16.10.2009	6,50	0,05	0,75	0,50	16.10.2009	741	22.10.2009	182
07.12.2009	6,25	0,05	0,75	0,50	04.12.2009	749	15.12.2009	211
17.09.2010	6,00	0,05	0,75	0,50	17.09.2010	786	29.09.2010	167
15.10.2010	5,50	0,05	0,75	0,50	15.10.2010	788	25.10.2010	183
27.12.2010	5,00	0,05	0,75	0,50	24.12.2010	796	31.12.2010	220

Not: Vadesiz Türk Lirası ve vadesiz döviz mevduatına uygulanan faiz oranları 3 ay, 6 ay ve 1 yıl vadeli mevduat için de geçerlidir.

Kaynak: KKTCCMB

Tablo: 8	KKTC Merkez Bankası'nca Türk Lirası ve Döviz Mevduat Yasal Karşılıklara Uygulanan Faiz Oranları									
	Yürürlük Tarihi	Para Cinsi					Yönetim Kurulu Karar Tarihi	Sayı No	Resmi Gazete Tarihi	Sayı No
		TL	\$	€	£	KL				
28.11.2001	12,00	1,00	1,00	2,50	0,00	05.10.2001	460	28.11.2001	124	
07.05.2002	12,00	0,50	0,50	1,50	0,00	30.04.2002	474	07.05.2002	50	
12.12.2002	12,00	0,35	0,50	1,25	0,00	29.11.2002	483	12.12.2002	121	
09.07.2003	12,00	0,25	0,50	1,25	0,00	02.07.2003	498	09.07.2003	79	
01.09.2004	12,00	0,50	0,50	1,75	0,00	25.08.2004	531	01.09.2004	127	
01.04.2005	10,00	0,75	0,50	1,75	0,00	29.03.2005	549	31.03.2005	47	
01.11.2005	10,00	1,25	0,75	2,00	0,00	27.10.2005	567	08.11.2005	197	
01.02.2006	10,00	2,00	1,00	2,00	0,00	31.01.2006	577	10.02.2006	27	
03.07.2006	12,00	2,00	1,00	2,00	0,00	29.06.2006	587	14.07.2006	119	
26.10.2007	11,75	2,00	1,00	2,00	0,00	26.10.2007	620	06.11.2007	197	
22.11.2007	11,25	2,00	1,00	2,00	0,00	22.11.2007	622	04.12.2007	214	
14.12.2007	10,75	2,00	1,00	2,00	0,00	14.12.2007	627	19.12.2007	224	
18.01.2008	10,50	1,50	1,00	2,00	0,00	18.01.2008	632	24.01.2008	17	
05.02.2008	10,50	1,00	1,00	2,00	0,00	05.02.2008	636	19.02.2008	32	
29.02.2008	10,25	1,00	1,00	2,00	0,00	29.02.2008	638	13.03.2008	50	
25.03.2008	10,25	0,50	1,00	2,00	0,00	25.03.2008	647	03.04.2008	59	
22.05.2008	10,75	0,50	1,00	2,00	0,00	22.05.2008	653	16.06.2008	113	
22.05.2008	10,75	0,50	1,00	2,00	0,00	22.05.2008	653	16.06.2008	113	
30.07.2008	11,00	0,50	1,00	2,00	0,00	30.07.2008	665	15.08.2008	153	
17.10.2008	11,00	0,25	1,00	1,75	0,00	16.10.2008	674	22.10.2008	187	
14.11.2008	11,00	0,10	1,00	1,25	0,00	13.11.2008	675	26.11.2008	207	
28.11.2008	10,75	0,10	1,00	1,25	0,00	27.11.2008	680	16.12.2008	217	
22.12.2008	9,75	0,00	0,75	0,50	0,00	19.12.2008	683	25.12.2008	223	
19.01.2009	8,00	0,00	0,75	0,25	0,00	16.01.2009	692	23.01.2009	18	
20.02.2009	6,50	0,00	0,75	0,25	0,00	20.02.2009	699	04.03.2009	47	
08.05.2009	6,5	0,00	0,50	0,25	0,00	08.05.2009	719	18.05.2009	85	
17.07.2009	6,00	0,00	0,50	0,25	0,00	17.07.2009	730	03.08.2009	133	
19.08.2009	5,50	0,00	0,50	0,25	0,00	19.08.2009	735	15.09.2009	157	
16.10.2009	5,25	0,00	0,50	0,25	0,00	16.10.2009	742	22.10.2009	182	
07.12.2009	5,00	0,00	0,50	0,25	0,00	04.12.2009	750	15.12.2009	211	

Kaynak: KKTCMB

Tarih	Resmi Gazete No	Çek Kullanmaktan Men Edilenler
		Şahıs Adedi
13.01.2010	06	140
18.01.2010	09	86
28.01.2010	15	59
02.02.2010	17	76
11.02.2010	24	71
17.02.2010	28	79
03.03.2010	38	139
16.03.2010	47	142
23.03.2010	51	43
31.03.2010	54	77
08.04.2010	58	58
26.04.2010	67	132
27.04.2010	68	65
05.05.2010	74	71
10.05.2010	76	67
24.05.2010	83	113
02.06.2010	87	66
07.06.2010	90	62
18.06.2010	97	58
21.06.2010	99	77
28.06.2010	101	52
06.07.2010	108	78
12.07.2010	114	66
27.07.2010	126	70
02.08.2010	131	149
30.08.2010	-	76
30.09.2010	-	250
31.10.2010	-	415
30.11.2010	-	250
31.12.2010	-	242
Toplam		3,329

Kaynak: KKTCMB

Tablo:10											
Bankacılık Sektörü Aktif / Pasif Özeti (TL)											
Tarih	Likit Aktifler	Menkul Değerler Cüzdanı	Mevduat Munzam Karşılıkları	Brüt Krediler	Ayrılan Karşılıklar	Diğer	Aktif Toplam	Mevduat	Diğer	Özkaynak	Pasif Toplam
30 Haz. 07	2.187,2	312,3	469,2	2.420,2	-111,0	655,2	5.933,1	4.935,3	457,7	540,1	5.933,1
30 Eyl. 07	2.036,5	314,9	466,7	2.460,7	-112,1	793,6	5.960,3	4.891,0	509,4	559,9	5.960,3
31 Ara. 07	2.192,5	256,4	449,6	2.734,7	-139,8	450,7	5.944,1	4.937,3	439,2	567,6	5.944,1
31 Mar. 08	2.263,2	299,7	491,2	3.014,7	-146,0	567,4	6.490,2	5.433,7	476,7	579,8	6.490,2
30 Haz. 08	2.126,6	372,4	497,3	3.035,1	-147,4	741,1	6.625,1	5.429,0	587,0	609,1	6.625,1
30 Eyl. 08	1.951,5	421,3	497,6	3.050,5	-150,2	832,5	6.603,2	5.319,2	654,8	629,2	6.603,2
31 Ara. 08	2.159,5	400,6	520,0	3.431,1	-172,9	432,0	6.770,3	5.563,2	550,4	656,7	6.770,3
31 Mar. 09	2.276,2	531,8	489,1	3.516,5	-189,9	546,6	7.170,3	6.122,8	355,3	692,2	7.170,3
30 Haz. 09	2.339,4	571,9	507,3	3.647,7	-199,7	664,6	7.531,2	6.328,8	438,5	763,9	7.531,2
30 Eyl. 09	2.312,9	602,9	506,9	3.648,7	-205,8	762,0	7.627,6	6.321,4	514,3	791,9	7.627,6
31 Ara. 09	2.360,5	702,3	515,3	3.973,7	-253,3	449,5	7.748,0	6.565,9	391,4	790,7	7.748,0
31 Mar.10	2346,3	656,3	526,0	4.015,1	-251,9	512,8	7.804,6	6.607,8	377,6	819,2	7.804,6
30 Haz. 10	2.355,9	565,6	538,2	4.189,4	-267,0	562,2	7.944,3	6.713,9	362,3	868,1	7.944,3
30 Eyl. 10	2.304,4	547,2	539,9	4.260,8	-263,9	641,7	8.030,1	6.737,6	387,2	905,3	8.030,1
31 Ara. 10	2.494,0	500,2	556,7	4.630,6	-266,5	501,8	8.416,8	7.066,9	414,5	935,4	8.416,8

Kaynak: KKTOMB

<i>Tablo:11</i>		Brüt Krediler (Toplam) - Sektörlere Göre (Milyon TL)													
Tarih	İskonto ve İştirak Senetleri	İhracat Kredileri	İthalat Kredileri	İhracat Garantili Yatırım Kredileri	Diğer Yatırım Kredileri	İşletme Kredileri	İhtisas Kredileri	Fon Kaynaklı Krediler	Tüketici Kredileri	Kredi Kartları	Müşteri Adına Menkul Değer Alım Kredileri	KKTCMB Kaynaklı Krediler	KKTCMB Kaynaklı Aracılığıyla Kullanılan Krediler	Diğer Krediler	Toplam
31 Mar. 2009	41,4	0,0	13,9	0,0	4,2	1.646,8	17,2	20,7	868,5	121,5	0,0	2,9	4,1	459,5	3.200,7
30 Haz. 2009	47,4	0,0	16,1	0,0	4,5	1.633,8	11,4	18,5	916,0	128,1	0,0	4,2	4,6	501,3	3.285,9
30 Eyl. 2009	45,2	1,0	14,8	0,0	5,4	1.680,2	10,5	17,5	926,3	129,6	0,0	7,4	5,6	413,1	3.256,6
31 Ara. 2009	46,1	2,3	15,6	0,0	6,5	1.847,0	16,4	16,4	989,2	131,1	0,0	6,3	1,9	439,5	3.518,3
31 Mar. 2010	44,1	1,6	14,6	0,0	6,7	1.858,7	21,6	16,4	1.054,5	124,7	0,0	7,6	1,7	421,0	3.573,2
30 Haz. 2010	46,5	1,7	15,0	0,0	6,0	1.966,9	20,2	16,1	1.151,6	133,7	0,0	6,1	1,7	371,0	3.736,5
30 Eyl. 2010	53,0	1,9	15,5	0,0	6,2	1.972,2	15,8	14,3	1.182,9	140,8	0,0	4,4	1,7	400,7	3.809,4
31 Ara.2010	59,3	4,4	16,8	0,0	6,5	2.202,1	19,3	14,9	1.273,7	146,2	0,0	5,7	1,0	439,4	4.189,3

Kaynak: KKTCMB

Tablo:12		Brüt Krediler (TP) - Sektörlere Göre (Milyon TL)													
Tarih	İskonto ve İştirak Senetleri	İhracat Kredileri	İthalat Kredileri	İhracat Garantili Yatırım Kredileri	Diğer Yatırım Kredileri	İşletme Kredileri	İhtisas Kredileri	Fon Kaynaklı Krediler	Tüketici Kredileri	Kredi Kartları	Müşteri Adına Menkul Değer Alım Kredileri	KKTCMB Kaynaklı Krediler	KKTCMB Kaynaklı Aracılığıyla Kullanılan Krediler	Diğer Krediler	Toplam
31 Mar. 2009	24,2	0	0,5	0	0,8	1.098,4	11,4	10,6	440,3	120,0	0	0	0	259,6	1.965,8
30 Haz. 2009	33,5	0	0,7	0	0,8	1.104,8	11,4	9,5	460,4	123,1	0	0	0	299,0	2.043,2
30 Eyl. 2009	34,4	0	0,2	0	0,7	1.152,2	10,5	9,0	472,7	127,9	0	0	0	286,0	2.093,6
31 Ara. 2009	35,0	0	0,2	0	0,5	1.288,8	16,4	8,6	509,1	130,3	0	0	0	320,0	2.308,9
31 Mar. 2010	30,5	0	0,2	0	0,5	1.304,8	21,6	8,8	580,8	124,2	0	0	0	306,4	2.377,8
30 Haz. 2010	32,9	0,2	0,3	0	0	1.376,1	20,1	8,5	668,6	133,2	0	0	0	251,5	2.491,4
30 Eyl. 2010	39,8	0,1	0,5	0	0	1.383,7	15,5	7,5	723,3	140,0	0	0	0	279,1	2.589,5
31 Ara. 2010	43,7	0,3	0,4	0	0	1.536,8	19,3	7,7	782,9	145,5	0	0	0	303,8	2.840,4

Kaynak: KKTCMB

<i>Tablo:13</i>		Brüt Krediler (YP) - Sektörlere Göre (Milyon TL)													
Tarih	İskonto ve İştirak Senetleri	İhracat Kredileri	İthalat Kredileri	İhracat Garantili Yatırım Kredileri	Diğer Yatırım Kredileri	İşletme Kredileri	İhtisas Kredileri	Fon Kaynaklı Krediler	Tüketici Kredileri	Kredi Kartları	Müşteri Adına Menkul Değer Alım Kredileri	KKTCMB Kaynaklı Krediler	KKTCMB Kaynaklı Aracılığıyla Kullanılan Krediler	Diğer Krediler	Toplam
31 Mar. 2009	17,1	0	13,4	0	3,4	548,4	5,8	10,2	428,2	1,5	0	3,0	4,1	199,8	1.234,9
30 Haz. 2009	13,9	0	15,4	0	3,7	528,9	0	9,0	455,5	5,0	0	4,2	4,6	202,5	1.242,7
30 Eyl. 2009	10,8	1,0	14,6	0	4,7	528,0	0	8,4	453,6	1,7	0	7,4	5,6	127,2	1.163,0
31 Ara. 2009	11,1	2,3	15,4	0	5,9	558,2	0	7,8	480,1	0,7	0	6,4	1,9	119,6	1.209,4
31 Mar. 2010	13,6	1,6	14,4	0	6,2	553,9	0	7,6	473,7	0,5	0	7,5	1,7	114,7	1.195,4
30 Haz. 2010	13,6	1,5	14,6	0	6,0	590,9	0	7,6	482,9	0,5	0	6,0	1,7	119,8	1.245,1
30 Eyl.2010	14,3	1,8	14,8	0	6,4	588,3	0	6,7	459,5	0,7	0	4,3	1,7	121,4	1.219,9
31 Ara.2010	15,5	4,1	16,4	0	6,5	665,5	0	6,7	490,9	0,8	0	5,7	1,0	135,8	1.348,9

Kaynak: KKTCMB

Tablo:14	Mevduat (Toplam) - Vade Gruplarına Göre (TL)					
Tarih	Vadesiz	1 Ay Vadeli	3 Ay Vadeli	6 Ay Vadeli	1 Yıl Vadeli	Toplam
30 Haz. 2007	679,6	3.231,2	296,5	113,2	614,8	4.935,3
30 Eyl. 2007	673,7	3.342,1	297,1	108,4	469,7	4.891,0
31 Ara. 2007	686,7	3.423,1	292,8	91,0	443,8	4.937,4
31 Mar. 2008	683,6	3.877,9	297,4	97,9	476,9	5.433,7
30 Haz. 2008	664,9	3.921,4	283,0	114,4	445,4	5.429,1
30 Eyl. 2008	641,5	3.888,9	273,8	101,4	413,6	5.319,2
31 Ara. 2008	643,7	4.093,2	280,3	97,4	448,6	5.563,2
31 Mar. 2009	832,0	4.149,1	494,9	125,4	521,4	6.122,8
30 Haz. 2009	867,9	4.446,4	356,2	134,8	523,5	6.328,8
30 Eyl. 2009	894,9	4.425,1	367,0	127,7	506,7	6.321,4
31 Ara. 2009	976,2	4.543,6	424,1	135,3	486,7	6.565,9
31 Mar.2010	971,3	4.642,5	361,2	203,2	429,6	6.607,8
30 Haz. 2010	974,7	4.739,1	335,2	231,5	433,4	6.713,9
30 Eyl. 2010	1.007,6	4.719,0	342,3	209,0	459,7	6.737,6
31 Ara. 2010	1.136,6	4.838,5	416,9	196,3	478,6	7.066,9

Kaynak: KKTCMB

Tablo:15	Mevduat (TP) - Vade Gruplarına Göre					
Tarih	Vadesiz	1 Ay Vadeli	3 Ay Vadeli	6 Ay Vadeli	1 Yıl Vadeli	Toplam
30 Haz. 2007	294,3	1.903,7	119,0	21,4	197,3	2.535,7
30 Eyl. 2007	272,8	2.044,4	117,0	23,0	85,2	2.542,4
31 Ara. 2007	332,6	2.119,5	119,5	16,6	79,1	2.667,3
31 Mar. 2008	314,1	2.359,6	119,2	12,6	58,3	2.863,8
30 Haz. 2008	312,2	2.513,8	106,2	13,4	58,3	3.003,9
30.Eyl. 2008	299,4	2.479,1	104,7	17,6	61,2	2.962,0
31 Ara. 2008	294,8	2.676,0	130,0	18,6	64,4	3.183,8
31 Mar. 2009	380,9	2.656,3	329,8	39,6	112,5	3.519,1
30 Haz. 2009	397,8	2.959,3	178,7	45,7	106,8	3.688,3
30.Eyl. 2009	445,1	2.988,4	185,2	41,7	110,1	3.770,5
31 Ara. 2009	507,1	3.087,5	223,6	45,5	102,5	3.966,2
31 Mar.2010	465,4	3.179,3	173,8	109,0	57,5	3.985,0
30 Haz. 2010	470,2	3.213,2	176,6	116,4	58,3	4.034,7
30 Eyl. 2010	499,3	3.244,2	195,9	106,6	82,6	4.128,6
31 Ara. 2010	611,8	3.325,8	233,7	112,9	87,8	4.372,0

Kaynak: KKTCMB

<i>Tablo:16</i>	Mevduat (YP) - Vade Gruplarına Göre (TL)					
Tarih	Vadesiz	1 Ay Vadeli	3 Ay Vadeli	6 Ay Vadeli	1 Yıl Vadeli	Toplam
30 Haz. 2007	385,3	1.327,6	177,4	91,8	417,5	2.399,6
30 Eyl. 2007	400,9	1.297,7	180,1	85,5	384,4	2.348,6
31 Ara. 2007	354,0	1.303,7	173,3	74,4	364,7	2.270,1
31 Mar. 2008	369,6	1.518,3	178,1	85,3	418,6	2.569,9
30 Haz. 2008	352,7	1.407,5	176,8	100,9	387,3	2.425,2
30 Eyl. 2008	342,0	1.409,7	169,2	83,7	352,6	2.357,2
31 Ara. 2008	348,9	1.417,2	150,3	78,9	384,1	2.379,4
31 Mar. 2009	451,0	1.492,8	165,0	85,9	409,0	2.603,7
30 Haz. 2009	470,1	1.487,1	177,4	89,1	416,8	2.640,5
30 Eyl. 2009	449,7	1.436,7	181,8	86,0	396,7	2.550,9
31 Ara. 2009	469,0	1.456,2	200,5	89,7	384,3	2.599,7
31 Mar.2010	505,7	1.463,2	187,3	94,2	372,2	2.622,8
30 Haz. 2010	504,4	1.525,9	158,5	115,1	375,3	2.679,2
30 Eyl. 2010	508,3	1.474,9	146,4	102,4	377,0	2.609,0
31 Ara. 2010	524,9	1.512,8	183,0	83,5	390,7	2.694,9

Kaynak: KKTCMB

<i>Tablo:17</i>	Mevduat (Toplam) - Türlerine Göre (TL)					
Tarih	Resmi	Ticari	Tasarruf	Diğer	Bankalar	Toplam
30 Haz. 2007	556,2	352,0	3.761,7	215,0	50,4	4.935,3
30 Eyl. 2007	491,4	299,0	3.808,9	217,4	74,1	4.890,8
31 Ara. 2007	456,2	357,0	3.808,5	230,6	85,0	4.937,3
31 Mar. 2008	485,6	373,5	4.153,7	268,5	152,3	5.433,6
30 Haz. 2008	506,6	350,0	4.236,5	253,4	82,4	5.428,9
30 Eyl. 2008	503,0	336,4	4.160,7	257,4	61,6	5.319,1
31 Ara. 2008	572,9	321,2	4.367,0	252,3	49,7	5.563,1
31 Mar. 2009	565,3	516,9	4.723,5	179,2	137,9	6.122,8
30 Haz. 2009	582,0	528,1	4.905,2	181,4	132,1	6.328,8
30 Eyl. 2009	581,3	546,7	4.873,2	208,5	111,7	6.321,4
31 Ara. 2009	615,0	609,2	5.025,0	190,8	125,9	6.565,9
31 Mar.2010	630,9	638,2	5.022,7	195,8	120,2	6.607,8
30 Haz. 2010	518,0	745,1	5.123,1	174,4	153,3	6.713,9
30 Eyl. 2010	579,2	693,6	5.147,9	178,4	138,5	6.737,6
31 Ara 2010	638,9	679,6	5.332,1	192,2	224,1	7.066,9

Kaynak: KKTCMB

Tablo:18		Mevduat (TP) - Türlerine Göre (TL)				
Tarih	Resmi	Ticari	Tasarruf	Diğer	Bankalar	Toplam
30 Haz. 2007	455,7	141,6	1.767,5	150,8	20,2	2.535,8
30 Eyl. 2007	391,2	138,8	1.830,6	149,5	32,1	2.542,2
31 Ara. 2007	366,8	154,5	1.933,6	171,7	40,6	2.667,2
31 Mar. 2008	385,6	169,9	2.073,8	181,5	53,0	2.863,8
30 Haz. 2008	400,7	163,8	2.207,8	190,6	40,9	3.003,8
30 Eyl. 2008	407,9	152,7	2.186,2	190,5	24,7	2.962,0
31 Ara. 2008	438,6	160,1	2.365,6	194,6	24,9	3.183,8
31 Mar. 2009	471,5	329,3	2.596,7	78,9	42,7	3.519,1
30 Haz. 2009	489,9	334,9	2.738,9	84,5	40,1	3.688,3
30 Eyl. 2009	491,1	334,1	2.779,8	108,9	56,6	3.770,5
31 Ara. 2009	515,1	399,8	2.900,3	110,2	40,7	3.966,2
31 Mar.2010	551,2	410,1	2.881,2	105,7	36,8	3.984,9
30 Haz. 2010	439,1	481,8	2.952,7	104,2	56,9	4.034,7
30 Eyl. 2010	509,2	431,2	3.038,5	107,9	41,8	4.128,6
31 Ara. 2010	573,2	428,7	3.157,8	122,9	89,4	4.372,0

Kaynak: KKTCMB

Tablo:19		Mevduat (YP) - Türlerine Göre (TL)				
Tarih	Resmi	Ticari	Tasarruf	Diğer	Bankalar	Toplam
30 Haz. 2007	100,5	210,5	1.994,1	64,2	30,2	2.399,5
30 Eyl. 2007	100,1	160,0	1.978,4	67,9	42,2	2.348,6
31 Ara. 2007	89,4	202,5	1.874,9	58,9	44,4	2.270,1
31 Mar. 2008	99,9	203,6	2.079,9	87,0	99,4	2.569,8
30 Haz. 2008	105,9	186,2	2.028,7	62,7	41,6	2.425,1
30 Eyl. 2008	95,1	183,7	1.974,5	66,8	37,0	2.357,1
31 Ara. 2008	134,3	161,1	2.001,5	57,6	24,8	2.379,3
31 Mar. 2009	93,8	187,6	2.126,8	100,2	95,3	2.603,7
30 Haz. 2009	92,1	193,2	2.166,2	96,8	92,2	2.640,5
30 Eyl. 2009	90,1	212,7	2.093,4	99,6	55,1	2.550,9
31 Ara. 2009	99,8	209,4	2.124,6	80,7	85,2	2.599,7
31 Mar.2010	79,8	228,1	2.141,4	90,0	83,6	2.622,9
30 Haz. 2010	78,8	263,2	2.170,4	70,3	96,3	2.679,2
30 Eyl. 2010	69,8	262,4	2.109,4	70,4	96,6	2.609,0
31 Ara. 2010	65,6	250,9	2.174,4	69,4	134,6	2.694,9

Kaynak: KKTCCMB

<i>Tablo:20</i>	Bankalar Yasası Altında Faaliyet Gösteren Lisanslı Bankalar
1	KIBRIS VAKIFLAR BANKASI LTD.
2	AKFİNANS BANK LTD.
3	CREDİTWEST BANK LTD.
4	ARTAM BANK LTD.
5	ASBANK LTD.
6	CONTİNENTAL BANK LTD.
7	KIBRIS İKTİSAT BANKASI LTD.
8	KIBRIS TÜRK KOOPERATİF MERKEZ BANKASI LTD.
9	LİMASOL TÜRK KOOPERATİF BANKASI LTD.
10	ŞEKERBANK (KIBRIS) LTD.
11	TÜRK BANKASI LTD.
12	UNİVERSAL BANK LTD.
13	VİYA BANK LTD.
14	YAKINDOĞU BANK LTD.
15	YEŞİLADA BANK LTD.
16	KIBRIS FAİSAL İSLAM BANKASI LTD.
17	HSBC BANK A.Ş.
18	T.GARANTİ BANKASI A.Ş.
19	T.HALK BANKASI A.Ş.
20	T.İŞ BANKASI A.Ş.
21	T.C. ZİRAAT BANKASI A.Ş.
22	ING BANK A.Ş.
23	TÜRK EKONOMİ BANKASI A.Ş.

Kaynak: KKTCMB

Tablo:21	Temel Ekonomik ve Sosyal Göstergeler											
	1990	1995	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
GSMH (Cari Fiyatlarla TL)	1.547.793,0	35.178.971,7	651.380.055,0	1.070.424.473,0	1.418.703.263,6	1.907.070.964,0	2.520.806.747,4	3.143.699.611,6	4.101.387.190,5	4.671.255.885,9	5.128.334.134,4	5.191.521.818,8
GSMH (1977 Fiyatlarıyla TL)	6.977,4	7.457,8	9.037,9	8.545,9	9.133,1	10.177,1	11.739,6	13.327,0	15.090,7	15.310,8	14.797,2	13.862,9 ^(T)
GSMH (Milyon \$)	591,0	755,7	1.039,9	908,8	941,4	1.283,7	1.765,2	2.327,8	2.845,2	3.598,8	3.657,7 ^(T)	n.a
Reel Büyüme Hızı (%)	5,7	2,6	-0,6	-5,4	6,9	11,4	15,4	13,5	13,2	1,5	-3,4	-6,3 ^(T)
Fert Başına GSMH (Cari Fiyatlarla TL)	9.026.664,0	193.969.948,0	3.118.351.900,0	5.068.513.682,0	6.645.260.285,0	8.837.624.376,0	11.559.833.937,0	14.271,0	17.063,0	19.165,0	18.275,0 ^(T)	n.a
Fert Başına GSMH (\$)	3.447,0	4.167,0	4.978,0	4.303,0	4.409,0	5.949,0	8.095,0	10.567,0	11.837,0	14.765,0	16.158,0	13.354,0 ^(T)
Enflasyon Oranı (%)	69,4	72,2	53,2	76,8	24,5	12,6	11,6	2,7	19,2	9,4	14,5	5,7
Bütçe Açığı (Milyon \$) (1)	31,9	83,7	136,7	146,1	225,1	176,9	104,2	185,3	287,3	221,2	369,6	n.a
Banka Mev. (Mil. \$) (2)	277,6	499,8	802,7	805,4	1.153,5	1.785,9	2.355,8	2.707,4	3.330,4	4.239,2	3.678,6	n.a
Döviz Rezervi (Milyon \$)	183,7	417,8	631,9	722,6	941,6	1.222,6	1.544,6	1.597,6	2.030,9	2.072,1	1.802,6	n.a
İhracat (Milyon \$)	65,5	67,3	50,4	34,6	45,4	50,8	62,0	68,1	68,1	83,7	83,6	71,1
İthalat (Milyon \$)	381,5	366,1	424,9	272,0	309,6	477,8	853,1	1.255,5	1.376,2	1.539,2	1.680,7	1.246,1
Dış Ticaret Dengesi (Mil. \$)	-316,0	-298,8	-374,5	-237,4	-264,2	-427,0	-791,1	-1.187,4	-1.308,1	-1.455,5	-1.597,1	-1.175
İhracat / İthalat (%)	17,2	18,4	11,9	12,7	14,7	10,6	7,3	5,4	4,9	5,4	4,98	5,70
Gelen Turist Sayısı	300.810,0	385.759,0	432.953,0	365.097,0	425.556,0	469.867,0	599.012,0	652.779,0	715.749,0	791.036	808.682	800.376
Türkiye	243.269,0	298.026,0	347.712,0	277.739,0	316.193,0	340.083,0	434.744,0	488.023,0	572.633,0	634.580	650.405	638.700
Diğer	57.541,0	87.733,0	85.241,0	87.358,0	109.363,0	129.784,0	164.268,0	164.756,0	143.116,0	156.456	158.277	161.676
Net Turizm Geliri (Milyon \$)	224,8	218,9	198,3	93,7	114,1	178,8	288,3	328,8	303,2	381,0	383,7	n.a
İstihdam (3)	71.525,0	76.454,0	89.327,0	90.366,0	93.114,0	98.860,0	86.914,0	85.583,0	91.815,0	89.787	91.223	91.550
İşsiz Sayısı (3)	849,0	752,0	1.166,0	1.500,0	1.535,0	1.375,0	9.678,0	7.665,0	9.552,0	9.361	9.881	12.941
İşsizlik Oranı (%) (3)	1,2	1,0	1,3	1,6	1,6	1,4	10,0	8,2	9,4	9,4	9,8	12,4
Nüfus	171.469,0	181.363,0	208.886,0	211.191,0	213.491,0	215.790,0	218.066,0	220.289,0	257.513,0	268.011,0	274.426	n.a
Yıllık Nüfus Artışı (%)	1,3	1,2	1,1	1,1	1,1	1,1	1,1	1,0	16,9	4,1	2,4	n.a
Nüfus Yoğunluğu	52,9	55,9	64,4	65,1	65,9	66,6	67,3	68,0	79,4	82,7	84,7	n.a
Sağlık Giderleri / GSMH (%)	2,3	2,7	3,0	2,3	2,8	3,3	3,0	2,0	3,4	3,9	3,5	n.a
Sağlık Giderleri / Bütçe (%)	6,8	6,9	5,9	5,6	5,0	6,1	6,0	6,0	7,2	8,6	7,6	n.a
Yıllık Ort. 1 ABD\$=TL	2.619,0	46.554,5	626.397,7	1.177.869,6	1.507.052,0	1.485.591,9	1.428.057,9	1.3505	1.4415	1,2980	1,2835	n.a

1) Dış yardımlar dahil değildir.

2) Türk Lirası mevduatları ile döviz mevduatları (Tevdiatları) içermektedir.

3) DPÖ-2006 Yılından itibaren 30 Nisan 2006 yılında gerçekleştirilen Genel Nüfus ve Konut Sayımı sonuçlarına göre hesaplanan yıl ortası de-jure nüfus kullanılmaktadır.

(T) Gerçekleşme Tahmini

(n.a.) Not available (Bilgi mevcut değildir.)

Kaynak: DPÖ, Ticaret Dairesi, Turizm Planlama Dairesi.

<i>Tablo:22</i>	Gayri Safi Milli Hasıladaki Sektörel Gelişmeler (Cari Fiyatlarla TL)										
Sektörler	1995	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009^T
1. Tarım	3.530.103,8	44.740.397,7	78.627.217,0	125.668.938,8	176.365.031,8	222.993.161,4	214.199.034,4	249.446.249,5	288.151.830,1	259.154.100,9	328.074.313,8
2. Sanayi	4.520.394,6	68.385.932,1	121.736.377,0	157.576.560,4	191.426.017,9	231.046.611,0	281.023.837,1	377.504.439,0	430.808.660,4	542.766.477,2	513.173.082,0
3. İnşaat	1.291.235,6	28.934.272,9	38.923.294,0	62.012.967,1	93.301.912,1	106.808.649,0	164.910.647,6	314.785.285,7	364.429.418,0	362.216.034,6	332.555.697,9
4. Ticaret-Turizm	6.454.946,9	104.703.253,7	165.151.924,5	215.553.627,8	300.879.734,5	391.227.279,3	541.407.692,0	617.508.618,1	630.286.930,1	721.709.047,4	658.123.543,8
5. Ulaştırma-Haberleşme	3.006.231,4	84.621.650,4	133.453.268,5	185.264.817,9	221.109.706,3	257.580.209,2	328.773.502,2	437.242.766,0	533.409.559,0	614.527.377,1	631.111.611,8
6. Mali Müesseseler	3.879.119,3	41.620.313,4	92.762.971,3	89.952.347,0	115.256.266,8	187.245.581,7	195.523.141,4	259.316.015,9	309.354.672,4	357.835.272,5	388.225.290,2
7. Konut Sahipliği	634.713,2	15.787.564,6	28.508.816,3	41.431.859,9	50.851.059,5	61.591.937,3	70.261.205,2	117.722.525,7	144.191.222,9	175.938.464,6	203.177.710,6
8. Serbest Meslek ve Hizmetler	1.884.287,4	52.134.500,2	133.995.824,5	138.860.124,0	152.767.569,2	225.376.845,3	307.873.501,9	441.919.623,1	493.519.363,3	525.208.660,7	554.786.099,4
9. Kamu Hizmetleri	7.155.640,7	155.998.145,8	199.156.534,7	277.867.134,2	404.604.239,3	510.392.550,4	628.119.921,8	808.000.153,1	1.003.489.892,8	1.103.967.143,1	1.166.295.896,3
10. İthalat Vergileri	2.360.943,6	53.038.365,4	76.836.146,0	113.513.407,6	170.842.157,1	262.481.261,1	338.288.483,0	364.654.029,4	406.650.516,8	416.585.101,4	376.923.073,0
11. GSYİH	34.717.616,5	649.964.396,2	1.069.152.373,8	1.407.701.784,7	1.877.403.694,5	2.456.744.085,7	3.070.380.966,6	3.988.099.705,5	4.604.292.065,9	5.079.907.679,4	5.152.446.318,8
12. Net Dış Alem Faktör Gelirleri	461.355,2	1.415.658,8	1.272.099,2	11.001.478,9	29.667.269,5	64.062.661,7	73.318.645,0	113.287.485,0	66.963.820,0	48.426.455,0	39.075.500,0
GSMH	35.178.971,7	651.380.055,0	1.070.424.473,0	1.418.703.263,6	1.907.070.964,0	2.520.806.747,4	3.143.699.611,6	4.101.387.190,5	4.671.255.885,9	5.128.334.134,4	5.191.521.818,8
Fert Başına GSMH (\$)	4.167	4.978	4.303	4.409	5.949	8.095	10.567	11.837	14.765	16.158	13.354
Nüfus	181.363	208.886	211.191	213.491	215.790	218.066	220.289	257.513	268.011	274.436	n.a

Fert başına GSMH'daki ani düşüş 1996 Genel Nüfus Sayımı sonucuna göre değişen nüfus bazından kaynaklanmıştır.

(T) Gerçekleşme Tahmini

(n.a.) Not available (Bilgi mevcut değildir.)

Kaynak: DPÖ

Tablo:23	Ekonominin Genel Dengesi (Cari Fiyatlarla TL)										
	1990	1995	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
1. Toplam Kaynaklar	1.590.612,2	35.751.592,2	671.925.898,6	1.090.566.043,0	1.398.132.003,8	1.878.250.481,9	2.540.942.363,1	3.516.842.761,6	4.394.876.590,5	4.996.275.085,9	5.629.284.184,4
2. Toplam Yatırımlar	260.301,0	4.826.688,7	112.472.551,5	157.286.379,1	224.436.826,2	329.272.466,6	509.834.737,3	686.011.306,8	1.018.044.241,0	1.089.189.810,9	1.049.142.187,9
3. Toplam Tüketim	1.330.311,2	30.924.903,5	559.453.347,1	933.279.663,9	1.173.695.177,6	1.548.978.015,3	2.031.107.625,8	2.830.831.454,8	3.376.832.349,5	3.907.085.275,0	4.580.141.996,5
4. Kamu Harcanabilir Geliri	405.931,0	4.966.148,4	131.222.483,7	130.312.005,8	108.227.350,2	324.355.696,0	428.522.480,2	561.687.554,2	755.998.286,5	904.709.892,4	1.105.639.508,1
5. Özel Harcanabilir Gelir	1.141.862,0	30.212.823,3	520.157.571,3	940.112.467,2	1.310.475.913,4	1.582.715.268,0	2.092.284.267,2	2.582.012.057,4	3.345.388.904,0	3.766.545.993,5	4.022.694.626,3
Özel Tasarruf Oranı (%)	14,2	24,4	26,9	25,6	35,1	32,4	31,5	19,4	28,6	29,0	20,1
6. Toplam Yurtiçi Tasarruflar	217.481,8	4.254.068,2	91.926.707,9	137.144.809,1	245.008.086,0	358.092.948,7	489.699.121,6	312.868.156,8	724.554.841,0	764.170.610,9	548.192.137,9

Kaynak: DPÖ

Tablo:24	Sektörel Katma Değerlerin Reel Büyüme Hızları (%)															
	Sektörler	1990	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
1. Tarım	-9,8	2,4	8,9	-31,0	5,9	29,2	-13,2	16,1	18,9	7,3	8,5	2,8	-3,2	0,4	-18,2	8,8
2. Sanayi	3,8	5,1	-1,9	3,6	1,2	2,4	4,0	-6,5	5,0	7,7	10,6	6,4	20,0	-0,9	-10,3	-6,5
3. İnşaat	1,0	-21,5	3,1	23,7	7,3	2,0	18,7	-20,4	15,9	30,8	5,3	18,9	68,1	4,2	-8,0	-21,0
4. Ticaret-Turizm	10,5	10,7	-10,6	5,9	10,1	7,4	-5,4	-15,5	13,9	12,5	25,5	20,8	9,5	-2,7	-2,1	-16,2
5. Ulaştırma-Haberleşme	5,0	6,6	5,5	9,4	4,0	7,0	6,7	-0,5	3,7	4,2	8,8	14,2	-0,7	-3,6	2,2	4,3
6. Mali Müesseseler	7,8	13,2	3,5	13,8	8,8	8,4	-6,8	-18,0	-10,1	6,7	-0,3	4,2	8,9	6,3	9,6	1,9
7. Konut Sahipliği	2,1	1,9	1,6	2,8	2,8	2,5	2,2	3,1	2,0	2,4	2,4	3,4	20,1	4,6	2,7	3,7
8. Serbest Meslek ve Hizmetler	10,0	2,1	84,8	26,5	3,6	15,5	-10,7	14,3	0,9	5,7	26,0	19,1	12,5	6,6	4,3	1,9
9. Kamu Hizmetleri	4,1	-2,2	2,6	0,6	3,5	2,3	3,1	-1,5	-0,5	4,1	5,2	6,8	2,4	8,2	1,2	-1,1
10. İthalat Vergileri	57,5	19,9	4,9	15,9	5,1	6,7	3,4	-19,6	6,7	36,9	46,8	29,7	-0,6	12,3	-0,8	-10,3
11. GSYİH	6,4	3,0	3,8	4,3	5,2	7,5	..	-5,4	6,2	10,6	14,2	13,8	12,7	2,8	-2,9	-6,1
12. Net Dış Alem Faktör Gelirleri	-52,2	-21,3	-63,5	-36,1	269,3	-8,8	-74,4	-48,2	594,1	123,5	88,5	7,4	34,1	-47,3	-36,4	-25,3
GSMH	5,7	2,6	2,9	4,1	6,0	7,4	-0,6	-5,4	6,9	11,4	15,4	13,5	13,2	1,5	-3,4	-6,3

(T) Gerçekleşme Tahmini

Kaynak: DPÖ

Tablo:25	Kaynaklar - Harcamalar Dengesi (Cari Fiyatlarla TL)										
	1990	1995	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
1. Toplam Kaynaklar	1.590.612,2	35.751.592,2	671.925.898,6	1.090.566.043,0	1.398.132.003,8	1.878.250.481,9	2.540.942.363,1	3.516.842.761,6	4.394.876.590,5	4.996.275.085,9	5.629.284.184,4
2. Toplam Yatırımlar	260.301,0	4.826.688,7	112.472.551,5	157.286.379,1	224.436.826,2	329.272.466,6	509.834.737,3	686.011.306,8	1.018.044.241,0	1.089.189.810,9	1.049.142.187,9
3. Toplam Tüketim	1.330.311,2	30.924.903,5	559.453.347,1	933.279.663,9	1.173.695.177,6	1.548.978.015,3	2.031.107.625,8	2.830.831.454,8	3.376.832.349,5	3.907.085.275,0	4.580.141.996,5
4. Toplam Yurtiçi Tasarruflar	217.481,8	4.254.068,2	91.926.707,9	137.144.809,1	245.008.086,0	358.092.948,7	489.699.121,6	312.868.156,8	724.554.841,0	764.170.610,9	548.192.137,9

Kaynak: DPÖ

Tablo:26	Yatırım Tasarruf Dengesi (Cari Fiyatlarla TL)										
	1990	1995	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
1. Toplam Yatırımlar	260.301,0	4.826.688,7	112.472.551,5	157.286.379,1	224.436.826,2	329.272.466,6	509.834.737,3	686.011.306,8	1.018.044.241,0	1.089.189.810,9	1.049.142.187,9
1.1. Sabit Sermaye Yat.	236.220,0	4.247.018,7	102.823.019,5	140.749.578,3	199.231.606,8	306.203.356,7	466.600.661,0	645.460.056,4	966.659.314,9	1.064.282.208,1	1.062.702.394,2
1.2. Stok Değişimleri	24.081,0	579.670,0	9.649.532,0	16.536.800,8	25.205.219,4	23.069.109,9	43.234.076,3	40.551.250,4	51.384.926,1	24.907.602,8	-13.560.206,3
2. Toplam Tasarruflar	260.301,0	4.826.688,7	112.472.551,5	157.286.379,1	224.436.826,2	329.272.466,6	509.834.737,3	686.011.306,8	1.018.044.241,0	1.089.189.810,9	1.049.142.187,9
2.1. Yurtiçi Tas.	217.481,8	4.254.068,2	91.926.707,9	137.144.809,1	245.008.086,0	358.092.948,7	489.699.121,6	312.868.156,8	724.554.841,0	764.170.610,9	548.192.137,9
2.2. Dış Tas.	42.819,2	572.620,5	20.545.843,6	20.141.570,0	-20.571.259,8	-28.820.482,1	20.135.615,7	373.143.150,0	293.489.400,0	325.019.200,0	500.950.050,0

Kaynak: DPÖ

Tablo:27	Sabit Sermaye Yatırımlarının Sektörel Dağılımı (Cari Fiyatlarla TL)										
	Sektörler	1990	1995	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
1. Tarım	16.266,1	291.465,0	6.287.369,1	11.273.995,9	15.876.418,2	19.505.376,0	25.067.329,5	30.288.995,7	37.031.696,5	25.096.397,8	33.118.594,9
2. Sanayi	29.880,2	424.680,0	13.592.581,5	15.288.051,7	22.529.433,0	40.640.073,2	70.693.090,7	84.573.998,0	154.480.514,6	188.370.607,1	199.708.263,8
3. İnşaat	7.281,6	86.069,4	2.065.985,6	2.544.432,3	4.327.423,0	8.909.608,5	21.259.857	43.258.675,4	34.687.310,1	20.913.624,0	14.016.685,2
4. Ticaret-Turizm	1.7135,1	426.138,0	8.500.384,0	11.290.015,6	19.239.532,6	35.370.682,2	55.650.643,9	68.847.433,3	90.649.789,0	101.226.532,6	82.215.951,7
5. Ulaştırma-Haberleşme	65.352,6	842.923,0	15.590.051,2	14.193.791,5	29.705.307,4	44.707.365,5	63.636.784,3	86.087.316,9	125.687.146,5	71.995.694,2	97.322.396,4
6. Mali Müesseseler	315,9	46.561,4	980.516,9	1.193.000,5	1.371.729,5	1.953.076,3	7.523.937	9.103.826,6	10.069.587,4	11.418.664,9	14.893.304,4
7. Konut Sahipliği	76.299,5	1.649.636,0	26.985.759,6	58.768.951,8	66.347.993,9	91.113.091,2	121.390.563,7	204.215.564,9	353.405.768,1	466.969.956,7	480.192.774,8
8. Serbest Meslek ve Hizmetler	7.118,4	121.667,0	6.896.702,1	5.518.412,4	7.999.201,9	12.718.481,6	22.014.944,9	25.959.956,5	49.092.282,6	88.371.762,0	78.727.130,8
9. Kamu Hizmetleri	16.570,6	357.879,0	21.923.669,5	20.678.926,6	31.834.567,3	51.285.602,2	79.363.510,0	93.124.289,1	37.031.696,5	89.918.968,8	62.507.292,3
Toplam	236.220,0	4.247.019,0	102.823.019,5	140.749.578,3	199.231.606,8	306.203.356,7	466.600.661,0	645.460.056,4	966.659.314,9	1.064.282.208,1	1.062.702.394,2

Kaynak: DPÖ

Tablo:28	Kamu Kesimi Genel Dengesi (Cari Fiyatlarla TL)										
	1990	1995	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
1. Kamu Gelirleri	573.648,1	10.753.633,8	242.932.294,8	396.701.251,1	525.661.550,6	772.834.745,1	1.023.173.117,8	1.253.787.499,2	1.524.019.743,1	1.739.498.572,7	2.050.350.210,5
2. Transferler	167.717,1	5.787.485,4	137.670.634,1	264.734.268,3	450.263.752,6	494.826.495,5	594.650.637,6	692.099.945,0	768.021.456,6	834.788.680,2	944.710.702,4
3. Kamu Harcanabilir Geliri	405.931,0	4.966.148,4	105.261.660,7	131.966.982,8	75.397.798,0	278.008.249,6	428.522.480,2	561.687.554,2	755.998.286,5	904.709.892,4	1.105.639.508,1
4. Kamu Cari Giderleri	350.359,4	8.078.733,9	178.984.668,9	233.532.591,0	322.959.794,0	478.793.537,1	597.959.676,7	749.134.768,6	988.884.634,8	1.231.306.843,6	1.366.456.132,8
5. Kamu Tasarrufu	55.571,6	-3.112.585,5	-73.723.008,2	-101.565.608,2	-247.561.996,0	-200.785.287,5	-169.437.196,5	-187.447.214,4	-232.886.348,3	-326.596.951,2	-260.816.624,7
6. Kamu Yatırımı	102.328,4	1.275.418,4	44.290.236,6	47.900.944,5	78.583.801,2	106.416.004,5	147.760.223,3	181.099.777,0	315.787.586,7	255.504.843,5	281.025.335,4
7. Kamu Finansman Gereği	46.756,8	4.388.003,9	118.013.244,8	149.466.552,7	326.145.797,2	307.201.292,0	317.197.419,8	368.546.991,4	548.673.935,0	582.101.794,7	541.841.960,1

Kaynak: DPÖ

Tablo:29	Özel Kesim Genel Dengesi (Cari Fiyatlarla TL)										
	1990	1995	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
1. Özel Harcanabilir Gelir	1.141.862,0	30.212.823,3	546.118.394,3	938.457.490,2	1.343.305.465,6	1.629.062.714,4	2.092.284.267,2	2.582.012.057,4	3.345.388.904,0	3.766.545.993,5	4.022.694.626,3
2. Özel Tüketim	979.951,8	22.846.169,6	380.468.678,2	699.747.072,9	850.735.383,6	1.070.184.478,2	1.433.147.949,1	2.081.696.686,2	2.387.947.714,7	2.675.778.431,4	3.213.685.863,7
3. Özel Tasarruf	161.910,2	7.366.653,7	165.649.716,1	238.710.417,3	492.570.082,0	558.878.236,2	659.136.318,1	500.315.371,2	957.441.189,3	1.090.767.562,1	809.008.762,6
4. Özel Yatırım	157.972,6	3.551.270,3	68.182.314,9	109.385.434,6	145.853.025,0	222.856.462,1	362.074.514,0	504.911.529,8	702.256.654,3	833.684.967,4	768.116.852,5
5. Kamu Kesimine İkaz	3.937,6	3.815.383,4	97.467.401,2	129.324.982,7	346.717.057,0	336.021.774,1	297.061.804,1	-4.596.158,6	255.184.535,0	257.082.594,7	40.891.910,1

Kaynak: DPÖ

Tablo:30	Devlet Bütçe Dengesi (Cari Fiyatlarla TL)										
	1990	1995	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
I. Bütçe Gelirleri	441.214,0	9.758.343,6	246.610.362,1	320.490.269,9	462.215.751,1	764.430.180,2	1.113.058.470,5	1.249.910.179,1	1.509.540.794,2	1.912.021.359,7	1.928.800.834,9
1. Yerel Gelirler	390.329,1	8.463.386,0	182.290.670,1	261.902.473,9	349.495.497,3	600.616.770,8	937.103.669,8	1.042.305.418,6	1.215.615.338,9	1.628.462.492,5	1.634.990.825,2
2. Dış Yardımlar	50.884,9	1.294.957,6	64.319.692,0	58.587.796,0	112.720.253,8	163.813.409,4	175.954.800,7	207.604.760,5	293.925.455,2	283.558.867,2	293.810.009,7
II. Bütçe Giderleri	524.749,0	13.655.393,2	332.228.068,4	492.609.666,7	801.470.483,8	1.027.199.638,9	1.261.834.304,7	1.500.220.978,1	1.923.710.074,6	2.125.063.562,9	2.364.729.328,4
1. Cari Giderler	247.636,2	6.263.359,4	129.126.690,9	162.283.573,5	220.646.137,4	334.498.045,2	436.157.692,2	571.203.866,0	742.526.703,9	932.560.258,6	1.024.958.715,7
2. Transferler	182.573,9	5.794.161,5	142.693.624,5	261.048.321,4	455.145.454,4	506.948.350,6	617.197.819,0	700.234.763,2	784.546.989,9	844.881.606,6	974.597.265,7
3. Savunma	20.140,0	747.500,0	24.275.000,0	34.870.000,0	54.000.000,0	68.918.000,0	78.000.000,0	80.145.649,0	118.843.456,0	120.047.875,5	146.813.407,4
4. Yatırımlar	74.398,9	850.372,3	36.132.753,0	34.407.771,8	71.678.892,0	116.835.243,1	130.478.793,4	148.636.700,0	277.792.924,8	227.573.822,2	218.359.939,6
III. Finansman Dengesi	-83.535,0	-3.897.049,6	-85.617.706,3	-172.119.396,8	-339.254.732,7	-262.769.458,7	-148.775.834,2	-250.310.799,0	-414.169.280,4	-287.087.316,2	-474.386.821,0
GSMH	1.547.793,0	35.178.971,7	651.380.055,0	1.070.424.473,0	1.418.703.263,6	1.907.070.964,0	2.250.806.747,4	3.143.699.611,6	4.101.387.190,5	4.671.255.885,9	5.128.334.134,4

Kaynak: DPÖ

Tablo:31	Devlet Bütçe Dengesi (GSMH Yüzdesi)																		
	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
I. Bütçe Gelirleri	28,5	28,0	25,5	28,6	32,4	27,7	34,2	37,5	35,0	35,4	37,9	29,9	32,6	40,1	44,7	39,8	36,8	40,9	37,6
1. Yerel Gelirleri	25,2	23,0	21,7	24,3	28,6	24,1	24,4	29,2	26,9	27,8	28,0	24,5	24,6	31,5	37,7	33,2	29,6	34,9	31,9
2. Dış Yardımlar ve Krediler	3,3	5,0	3,7	4,3	3,8	3,7	9,8	8,3	8,1	7,6	9,9	5,5	8,0	8,6	7,1	6,6	7,2	6,1	5,7
II. Bütçe Giderleri	33,9	39,2	33,9	36,1	37,8	38,8	38,3	42,6	45,3	47,2	51,0	46,0	56,5	53,9	50,7	47,7	46,9	45,5	46,1
1. Cari Giderler	16,0	17,6	16,2	16,7	18,3	17,8	16,8	17,3	16,9	18,7	19,8	15,2	15,6	17,5	17,5	18,2	18,1	20,0	20,0
2. Transferler	11,8	14,6	12,3	13,0	13,9	16,5	15,5	16,5	17,6	18,2	21,9	24,4	32,1	26,6	24,8	22,3	19,1	18,1	19,0
3. Savunma	1,3	2,1	2,1	1,8	1,9	2,1	2,0	3,7	4,7	5,5	3,7	3,3	3,8	3,6	3,1	2,5	2,9	2,6	2,9
4. Yatırımlar	4,8	4,9	3,3	4,5	3,7	2,4	4,1	5,2	6,1	4,8	5,5	3,2	5,1	6,1	5,2	4,7	6,8	4,9	4,3
III. Bütçe Dengesi	-5,4	-11,2	-8,5	-7,5	-5,3	-11,1	-4,1	-5,1	-10,3	-11,8	-13,1	-16,1	-23,9	-13,7	-6,0	-7,9	-10,1	-4,6	-8,5

Kaynak: DPÖ

Tablo:32	Ödemeler Dengesi (Milyon ABD \$)																
	1990	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008		
1. Cari İşlemler Dengesi	-16,4	-12,3	-2,0	-41,0	-103,1	-90,3	-32,8	-17,1	13,7	19,4	-14,1	-276,3	-203,6	-250,4	-390,3		
2. Sermaye Hareketleri Dengesi	25,2	76,5	99,4	54,9	194,4	132,1	46,7	143,0	216,7	225,5	254,7	283,2	390,9	335,0	410,5		
3. Rezerv Hareketleri (-Artış,+Azalış)	-6,5	-66,1	-95,9	0,9	-112,3	-32,1	22,5	-90,7	-219	-281	-322	-53	-433,3	-41,2	269,5		
4. Net Hata ve Noksan	-2,3	1,9	-1,5	-14,8	21	-9,7	-36,4	-35,2	-11,4	36,1	81,4	46,1	246,0	-43,4	-289,7		
Ortalama ABD \$ Kuru (1\$=TL)	2.618,98	46.554,51	82.150,5	154.893,3	262.384,34	422.312,6	626.397,67	1.177.869,6	1.507.052	1.485.591,9	1.428.057,9	1,3505	1,4415	1,2980	1,2835		

Not: (1) 16 Temmuz 1997 tarih ve 38/97 sayılı yeni Para ve Kambiyo Yasası ile resmi döviz işlemlerinin durdurulmasına bağlı olarak Bedelsiz Dışalım kalemi 1997 yılından itibaren kaldırılmıştır

Kaynak: DPÖ

Aylar	Bir Önceki Yılın Aralık Ayına Göre Tüketici Fiyatları Endeksi Değişim Oranları (%)																			
	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Ocak	3,3	7,4	4,9	4,8	9,5	6,7	5,2	4,6	4,9	4,3	2,6	1,8	3,4	0,7	-0,9	1,0	1,3	1,6	-0,1	-0,27
Şubat	6,4	18,3	12,1	14,4	17,0	13,7	14,0	13,1	9,5	10,7	5,9	3,9	6,0	0,3	-0,9	0,7	2,0	2,2	0,1	-0,31
Mart	10,7	22,3	17,9	39,6	25,9	18,6	24,2	19,0	15,5	16,6	13,3	6,2	7,9	1,8	-0,9	2,5	3,5	3,8	1,1	0,00
Nisan	15,2	25,6	20,5	66,8	27,4	22,9	29,1	24,4	18,9	19,8	30,7	7,3	9,8	2,4	0,5	4,2	4,2	6,3	1,2	0,71
Mayıs	18,0	28,1	22,4	109,4	29,6	30,6	32,8	29,2	21,0	21,0	34,5	7,3	12,9	4,6	-0,2	6,4	4,3	7,9	2,5	0,29
Haziran	23,8	30,5	25,3	116,4	31,6	36,6	34,3	32,8	23,8	25,3	39,2	8,2	9,0	4,2	-0,4	8,5	3,4	9,8	3,2	0,31
Temmuz	26,8	34,6	31,5	126,6	40,7	48,1	39,7	36,7	26,3	32,2	43,3	11,4	6,9	4,2	-0,2	10,2	3,6	11,5	0,8	0,92
Ağustos	29,2	39,1	37,8	149,3	50,6	60,8	50,8	43,9	34,1	38,9	50,8	15,2	7,1	6,5	0,5	12,6	5,9	11,3	2,6	1,92
Eylül	34,9	44,2	40,5	166,1	60,1	67,0	56,6	53,0	42,9	42,9	59,7	16,9	9,1	8,4	2,0	15,9	7,7	14,3	3,3	2,58
Ekim	39,1	50,1	44,0	179,1	63,8	73,5	64,5	56,1	47,5	46,4	69,1	20,7	10,9	10,3	2,5	18,6	9,3	15,6	4,9	3,61
Kasım	42,5	55,9	50,9	192,9	67,2	79,9	73,6	61,1	50,2	49,2	71,9	21,9	11,7	10,9	2,3	19,0	9,0	16,4	6,0	3,54
Aralık	46,3	63,4	61,2	215,0	72,2	87,5	81,7	66,5	55,3	53,2	76,8	24,5	12,6	11,6	2,7	19,2	9,4	14,5	5,7	3,27

Kaynak: DPÖ

Tablo:34		KKTC ve TC Enflasyon Oranları (Tüfe Bazlı)			
Yıllar	KKTC	TC	Yıllar	KKTC	TC
1984	70,7	49,7	1998	66,5	69,7
1985	43,0	44,2	1999	55,3	68,8
1986	48,1	30,7	2000	53,2	39,0
1987	43,0	55,1	2001	76,8	68,5
1988	62,6	77,1	2002	24,5	29,8
1989	51,8	64,3	2003	12,6	18,4
1990	69,4	60,4	2004	11,6	9,3
1991	46,3	71,1	2005	2,7	7,7
1992	63,4	66,0	2006	19,2	9,7
1993	61,2	71,1	2007	9,4	8,4
1994	215,0	125,5	2008	14,5	10,1
1995	72,2	76,1	2009	5,7	6,5
1996	87,5	79,8	2010	3,2	6,4
1997	81,7	99,1			

Kaynak: DPÖ, TCMB

Tablo:35		Tüketici Fiyatları Endeksi (2008=100 Temel Yılı)											
		Ana Harcama Gruplarının Bir Önceki Aya Göre Değişime Etkileri											
Ana Gruplar		2010											
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1. Gıda ve Alkolsüz İçecekler		0,26	0,33	0,22	-0,22	-0,31	-0,65	0,23	1,38	0,28	-0,02	-0,39	-0,40
2. Alkollü İçecekler ve Tütün		0,00	0,30	0,01	0,00	0,13	-0,01	0,01	0,15	0,01	0,01	0,01	-0,01
3. Giyim ve Ayakkabı		-0,51	-0,45	0,07	0,62	0,22	0,05	-0,33	-0,27	-0,03	0,68	0,31	0,02
4. Konut, Su, Elek., Gaz ve Diğer Yakıtlar		-0,04	0,04	0,01	0,30	-0,02	0,02	0,08	-0,01	-0,02	-0,04	0,04	0,16
5. Mobilya, Ev Aletleri ve Ev Bakım Hiz.		0,05	0,12	-0,01	0,00	-0,08	0,02	0,02	0,01	0,01	0,02	0,00	-0,01
6. Sağlık		0,06	0,02	-0,15	0,00	0,10	0,04	0,00	0,01	0,01	0,00	0,02	0,00
7. Ulaştırma		-0,03	-0,45	0,04	0,07	-0,49	0,50	0,54	-0,28	0,31	0,25	-0,11	-0,13
8. Haberleşme		0,00	0,00	0,00	0,00	0,01	0,00	0,00	0,01	0,00	0,05	0,00	0,01
9. Eğlence ve Kültür		-0,03	0,00	0,13	0,03	-0,01	0,03	0,00	-0,02	0,01	0,01	0,05	0,10
10. Eğitim		-0,08	-0,05	-0,01	-0,08	-0,06	-0,02	0,03	-0,01	0,04	0,03	-0,01	0,04
11. Lokanta ve Oteller		0,01	0,05	-0,01	0,02	0,02	0,04	0,05	0,02	0,03	0,00	-0,03	-0,06
12. Çeşitli Mal ve Hizmetler		0,04	0,04	0,01	-0,03	0,07	0,01	-0,02	0,00	0,00	0,01	0,04	0,02
Genel		-0,27	-0,05	0,31	0,71	-0,42	0,03	0,61	0,99	0,65	1,00	-0,07	-0,26

Kaynak: DPÖ

Tablo:36		Dış Ticaret Verileri								
		İthalat								
Yıllar	TL					ABD \$				
	Q1	Q2	Q3	Q4	Toplam	Q1	Q2	Q3	Q4	Toplam
2008	501.088.754	624.482.535	563.407.445	468.616.269	2.157.595.003	416.410.736	493.958.065	466.306.980	304.325.700	1.681.001.481
2009	438.024.101	552.705.543	458.850.624	611.200.300	2.060.780.568	264.295.035	351.549.174	306.193.341	410.676.147	1.332.713.697
2010	507.501.650	629.679.825	542.675.742		1.679.857.217	336.593.924	409.324.517	357.762.307		1.103.680.748
TC. ve 3. Ülkelerden İthalat (ABD \$)										
Yıllar	TC					3. Ülkeler				
	Q1	Q2	Q3	Q4	Toplam	Q1	Q2	Q3	Q4	Toplam
2008	289.027.195	351.877.476	321.555.426	210.365.379	1.172.825.476	127.383.541	142.080.589	144.751.554	93.960.321	508.176.005
2009	180.920.250	235.067.106	224.882.844	286.698.875	927.569.075	83.374.785	116.482.068	81.310.497	123.977.272	405.144.622
2010	239.015.325	274.076.447	246.695.664		759.787.436	97.578.599	135.248.070	111.066.643		343.893.312
TC. ve 3. Ülkelerin Toplam İthalat İçindeki Payları (%)										
Yıllar	TC					3. Ülkeler				
	Q1	Q2	Q3	Q4	Toplam	Q1	Q2	Q3	Q4	Toplam
2008	69,4	71,2	69,0	69,1	69,8	30,6	28,8	31,0	30,9	30,2
2009	68,5	66,9	73,4	69,8	69,6	31,5	33,1	26,6	30,2	30,4
2010	71,0	67,0	69,0		68,8	29,0	33,0	31,0		31,2
Dış Ticaret Verileri										
İhracat										
Yıllar	TL					ABD \$				
	Q1	Q2	Q3	Q4	Toplam	Q1	Q2	Q3	Q4	Toplam
2008	27.645.374	36.355.083	16.695.812	13.787.176	94.483.445	22.996.974	28.689.183	13.840.210	8.979.779	74.506.146
2009	27.656.327	37.221.103	17.469.999	18.463.496	100.810.925	16.716.425	23.719.786	11.697.695	12.439.377	64.573.283
2010	37.049.231	50.776.376	25.140.136		112.967.743	24.504.621	33.486.496	16.683.653		74.674.770
TC. ve 3. Ülkelerden İhracat (ABD \$)										
Yıllar	TC					3. Ülkeler				
	Q1	Q2	Q3	Q4	Toplam	Q1	Q2	Q3	Q4	Toplam
2008	12.799.068	15.861.092	8.722.531	4.379.544	41.762.235	10.197.906	12.828.091	5.117.679	4.600.235	32.743.911
2009	8.672.343	14.103.733	6.786.978	8.919.752	38.482.806	8.044.082	9.616.053	4.910.717	3.519.625	26.090.477
2010	11.017.726	14.464.339	10.474.122		35.956.187	13.486.895	19.022.157	6.209.531		38.715.583
TC. ve 3. Ülkelerin Toplam İhracat İçindeki Payları (%)										
Yıllar	TC					3. Ülkeler				
	Q1	Q2	Q3	Q4	Toplam	Q1	Q2	Q3	Q4	Toplam
2008	55,7	55,3	63,0	48,8	56,0	44,3	44,7	37,0	51,2	44,0
2009	52,0	59,5	58,0	71,7	59,6	48,0	40,5	42,0	28,3	40,4
2010	45,0	43,2	42,7		48,2	55,0	56,8	37,3		51,8

Kaynak: Ticaret Dairesi

Tablo:37		Asgari Ücret Gelişmeleri	
Yıllar	Asgari Ücret (TL / YTL)	Uygulama Tarihi	
1978	2.780	30.08.1978	
1979	4.333	18.07.1979	
1980	8.660	04.04.1980	
1981	13.000	19.06.1981	
1982	22.000	10.06.1982	
1983	24.270	08.07.1983	
1984	30.300	21.02.1984	
1985	46.000	01.01.1985	
1986	75.000	01.01.1986	
1987	90.000	01.01.1987	
1988	121.000	01.01.1988	
1989	205.001	01.01.1989	
1990	340.500	01.01.1990	
1991	520.000	01.01.1991	
1992	806.000	01.01.1992	
1993	1.373.000	01.01.1993	
1994	3.000.000	01.01.1994	
	5.000.000	01.08.1994	
1995	9.420.000	01.01.1995	
	11.590.000	01.09.1995	
1996	14.800.000	01.01.1996	
	23.000.000	01.01.1997	
1997	33.800.000	01.09.1997	
	50.250.000	01.01.1998	
1998	67.000.000	01.09.1998	
	85.000.000	01.01.1999	
1999	103.000.000	01.01.1999	
	137.000.000	01.01.2000	
2000	160.000.000	01.07.2000	
	200.000.000	01.01.2001	
2001	240.000.000	01.08.2001	
	320.000.000	01.01.2002	
2002	380.000.000	01.10.2002	
	440.000.000	01.01.2003	
2003	500.000.000	01.08.2003	
	550.000.000	01.03.2004	
2004	627.000.000	01.07.2004	
2005	720 (YTL)	01.06.2005	
	780 (YTL)	01.01.2006	
2006	860 (YTL)	01.08.2006	
	950 (YTL)	01.02.2007	
2007	1.060 (YTL)	01.01.2008	
2008	1.190 (YTL)	01.09.2008	
2009	1.237	01.10.2009	
2011	1.300	01.01.2011	

Kaynak: DPÖ

Tablo:38	Akaryakıt Satışı (Ton)																
	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
1. Benzin (Süper+Kurşunsuz)	36.467	41.116	42.122	43.490	44.499	49.338	51.742	51.995	48.492	45.385	44.214	46.537	51.187	55.714	59.877	67.049	71.538
2. Gazyağı	1.756	1.604	1.541	1.372	1.153	1.166	1.162	1.136	1.600	778	789	861	946	814	1.025	1.717	1.093
3. Motorin (Avro dizel dahil)	53.903	51.741	50.792	54.737	55.642	62.392	75.868	92.478	81.460	78.536	84.247	94.032	118.224	155.573	148.023	130.225	125.921
4. Fuel-Oil (1)	2.359	2.034	3.065	2.654	2.000	1.393	1.802	66	-	-	-	-	-	-	-	-	-
5. Jet A-1	8.299	12.339	12.131	13.658	15.749	12.995	7.958	13.445	16.788	13.266	11.598	11.291	12.371	15.196	21.409	23.923	22.656
6. LPG	7.154	8.529	8.913	10.553	11.293	13.060	13.618	14.405	15.196	12.989	12.843	13.716	16.475	16.541	17.784	19.064	18.607
7. Madeni Yağ	516	426	440	204	271	324	488	476	286	370	562	693	916	1.068	1.269	895	599
Toplam	110.454	117.789	119.004	126.668	130.607	140.668	152.638	174.001	163.822	151.324	154.253	167.130	200.119	244.906	249.387	242.873	240.414

(1) Elektrik Kurumu'nun ihtiyacı için 2004 yılında 138,050 mton ve 2005 yılında 176,964 mton olarak ithal edilen miktar belirtilmemiştir

Kaynak: K.T.Petrolleri Ltd. Şti., Altınbaş Petrol Ltd. Şti., DPÖ

Sektörler	İstihdamda Olan Nüfusun Sektörel Dağılımı (Hanehalkı İşgücü Anketlerine göre)											
	2004		2005		2006		2007		2008		2009	
	Nüfus	%	Nüfus	%	Nüfus	%	Nüfus	%	Nüfus	%	Nüfus	%
1. Tarım, Ormancılık, Avcılık ve Balıkçılık	7.278	8,4	4.681	5,5	4.378	4,8	3.170	3,5	3.171	3,5	4.432	4,8
2. Madencilik ve Taşocakçılığı	114	0,1	144	0,2	113	0,1	115	0,1	113	0,1	106	0,1
3. İmalat Sanayi	9.490	10,9	8.440	9,9	8.006	8,7	7.679	8,5	7.171	7,9	7.312	8,0
4. Elektrik, Gaz, Su	607	0,7	641	0,7	644	0,7	1.103	1,2	860	0,9	952	1,0
5. İnşaat ve Bayındırlık İşleri	8.079	9,3	8.375	9,8	9.590	10,4	9.664	10,8	10.491	11,5	9.204	10,1
6. Toptan ve Perakende Ticaret	14.130	16,3	14.563	17,0	16.757	18,3	17.340	19,3	16.123	17,7	15.609	17,0
7. Lokanta ve Oteller	5.039	5,8	4.942	5,8	5.755	6,3	5.493	6,1	5.941	6,5	7.316	8,0
8. Ulaştırma, Haberleşme ve Depolama	5.289	6,1	5.378	6,3	5.250	5,7	5.017	5,6	6.082	6,7	4.872	5,3
9. Mali Aracı Kuruluşlar	3.403	3,9	3.044	3,5	3.541	3,9	3.142	3,5	3.638	4,0	3.777	4,1
10. Gayrimenkul Kiralama	3.595	4,1	4.261	5,0	3.319	3,6	4.120	4,6	3.004	3,3	4.180	4,6
11. Kamu Yönetimi	13.309	15,3	14.346	16,8	14.969	16,3	14.344	16,0	14.854	16,3	15.417	16,8
12. Eğitim Hizmetleri	8.576	9,9	9.120	10,6	9.743	10,6	9.479	10,6	9.715	10,6	10.182	11,1
13. Sağlık İşleri	2.545	2,9	2.470	2,9	2.931	3,2	3.013	3,4	2.907	3,2	2.533	2,8
14. Diğer Toplumsal Hizmetler	5.460	6,3	5.178	6,0	6.821	7,4	6.108	6,8	7.151	7,8	5.658	6,2
Toplam	86.914	100	85.583	100	91.815	100	89.787	100	91.223	100	91.550	100

Kaynak: DPÖ

Notlar

Para Arzı

En geniş anlamıyla ‘Para Arzı’; bir ekonomide belirli bir anda dolanımda bulunan ve para olarak kullanılan araçların toplamını ifade etmektedir. Ülkeden ülkeye veya zaman içerisinde farklılık gösterse de ‘para arzı’ likidite derecelerine göre M1 (Dar Para Arzı), M2 (Ara Para Arzı) ve M3 (Geniş Para Arzı) şeklinde tanımlanmakta ve aşağıdaki şekilde hesaplanmaktadır.

M1= Dolaşımdaki Para + Bankalardaki Vadesiz Mevduat + KKTCMB’deki Mevduat

M2= M1 + Bankalardaki Vadeli Mevduat

M3= M2 + Bankalardaki Resmi Mevduat + KKTCMB’deki Diğer Mevduat

Mevduat ve Kredi

Bülten’de yer alan mevduat ve kredi kalemi toplamları ‘KKTC Bankalar Tek Düzen Hesap Planı’ndaki tanımlara göre hazırlanmıştır.

Banka

Şirketler Yasası ve **39/2001 sayılı ‘KKTC Bankalar Yasası’** altında kurulan bankalar ile yabancı bankaların Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti’nde açılan şubelerini anlatır. Halen KKTC’de faaliyet gösteren toplam 23 tane mevduat bankası bulunmaktadır.

Bankacılık Sektörü

Yukarıda tanımlanan bankalardan oluşan sektörü ifade etmektedir. Tanıma uygun 23 bankanın haricindeki her türlü finansal kuruluş sektörün dışında tutulmuştur.

Bankacılık Sektörü Parasal Verileri

Sektöre ait parasal büyüklükler bankaların KKTC Merkez Bankası’na göndermiş oldukları geçici bilançolardan derlenmiştir. Söz konusu bilançolar her takvim ayının son günü itibarıyla hazırlanmakta ve bankaların o gün itibarıyla bilanço durumlarını göstermektedir. Ancak, Merkez Bankası yapacağı incelemeler neticesinde, bu bilançoların bazı kalemlerinde düzeltmeler talep edebileceğinden dolayı bu bilançolar ‘Geçici’ olarak kabul edilmektedir.

Dönüşüm Metodu

Bülten’de yabancı para miktarının Türk Lirası karşılıkları hesaplanırken Banka’mızın gösterge niteliğinde belirlediği günlük döviz kurları kullanılmaktadır. Söz konusu dönüşürme, ilgili yabancı para birimine ait ‘Döviz Alış Kuru’ kullanılmak suretiyle yapılmaktadır.

Bültenin Kapsadığı Dönem

Bülten’de bankacılıkla ilgili veriler Temmuz 2010 - Eylül 2010 dönemini kapsamakta ve veri grubu da genellikle aylık ve üç aylık bazda düzenlenmiştir. Bankacılık sektörü ile ilgili söz konusu aylık veriler aynı zamanda Banka’mızın resmi internet sitesinde (www.kktcmerkezbankasi.org) yayınlanmaktadır.

Bültenle İlgili Diğer Hususlar

Yukarıda da belirtildiği gibi, bankacılık verileri geçici bilançolardan derlendiğinden dolayı, Bankamız bu mali verilerin doğruluğunu garanti etmemekte ve tamamen bilgi amaçlı yayınlanan bu verilerle ilgili hiçbir sorumluluk kabul etmemektedir. Ayrıca Banka’mız, söz konusu verilerde önceden haber vermeden kısmen veya tamamen değişiklik/düzeltilme yapma hakkını saklı tutmaktadır. Bu nedenle, Bülten’de yer alan dönemsel bir bilgi, önceki veya sonraki bültenlerde çeşitli sebeplerle meydana gelecek güncellemeler sonucunda değişikliğe uğrayabilir.

Bülten, 24.02.2011 tarihi itibarıyla KKTC Merkez Bankası Gözetim Bölümü’nden alınmış olan verilere göre hazırlanmış olup bu tarihten sonraki güncellemeler Bülten’in kapsamı dışındadır.

Bu Bülten, Araştırma ve Fon Yönetimi Müdürlüğü tarafından hazırlanmış olup, KKTC Merkez Bankası Yönetim Kurulu onayı ile yayımlanmıştır.